

T.C.
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE
SPOR DERSİNE İLGİSİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
DEĞERLERİNE ETKİSİ**

AZİZ KILIÇ

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Oktay ÇOBAN

YOZGAT - 2021

T.C.
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE
SPOR DERSİNE İLGİSİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
DEĞERLERİNE ETKİSİ**

AZİZ KILIÇ

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Oktay ÇOBAN

YOZGAT-2021

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ LİSANSÜSTÜ TEZ ONAY FORMU

T.C.

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Enstitümüzün Beden Eğitimi ve spor Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı 90110318014 numaralı öğrencisi Aziz Kılıç'ın hazırladığı “**Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgisinin Beden Eğitimi ve Spor Değerlerine Etkisi**” başlıklı tezi ile ilgili tez savunma sınavı, Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri gereğince/...../..... günü saat’da yapılmış, tezin onayına oy birliği/oy çokluğu ile karar verilmiştir.

Başkan :.....

Jüri Üyesi :.....

(Danışman)

Jüri Üyesi :.....

Jüri Üyesi :.....

Jüri Üyesi :.....

ONAY:

Bu tezin kabulü, Enstitü Yönetim Kurulu’nun/...../..... tarih vesayılı Enstitü Yönetim Kurulu Kararı ile onaylanmıştır.

...../...../.....

Prof.Dr Ümit BUDAK

İmza

TEZ BEYANI

Tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, tezin içerdiği yenilik ve sonuçların başka bir yerden alınmadığını, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan eder, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

İMZA

AZİZ KILIÇ

...../...../.....

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE İLGİSİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DEĞERLERİNE ETKİSİ

Aziz KILIÇ

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR ANABİLİM DALI

TEZ DANIŞMANI: Doç. Dr. Oktay ÇOBAN

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilgisinin beden eğitimi ve spor değerlerine etkisini incelemektir. Bu kapsamda Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Kastamonu İli ve Taşköprü İlçesinde bulunan 407 ortaokul öğrencisi ile bu çalışma yürütülmüştür. Araştırma örnekleme seçkisiz ve uygun örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Araştırma, nicel araştırma yaklaşımlarından olan tarama yöntemi temel alınarak organize edilmiştir. Bu amaçla tarama yönteminin bir alt türü olan ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak alanyazında bulunan geçerliği ve güvenirliği sağlanmış iki ölçek kullanılmıştır. Ayrıca katılımcıların çeşitli demografik özellikleri dikkate alınarak gerekli incelemeler yapılmıştır. Araştırma verileri nicel veri analizine tabi tutulmuştur. Uygulama verileri SPSS 25.0 programı kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma bulgularının normal dağılım göstermemesi nedeniyle Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Korelasyon analizinde yine bulguların normal dağılmaması nedeniyle Spearman Sıra Farkları Korelasyon hesabı tercih edilmiştir. Araştırma sonucunda ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik ilgilerinin beden eğitimi ve spor dersine gösterdikleri değer ile pozitif ve anlamlı düzeyde bir ilişkiye sahip olduğu belirlenmiştir.

ANAHTAR KELİMELELER: Beden Eğitimi ve Spor Dersi, Değer, İlgi, Korelasyon Analizi.

ABSTRACT

MASTER THESIS

THE EFFECT OF SECONDARY STUDENTS' INTEREST IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS ON PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS VALUES

Aziz KILIÇ

**YOZGAT BOZOK UNIVERSITY
SCHOOL OF GRADUATES STUDIES**

PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS DEPARTMENT

SUPERVISOR: : Doç. Dr. Oktay ÇOBAN

The aim of this research is to examine the effect of secondary school students' interest in physical education and sports lessons on physical education and sports values. In this context, this study was carried out with 407 secondary school students in Kastamonu Province and Taşköprü District of the Ministry of National Education. The research sample was determined by using random and convenient sampling method. The research was organized on the basis of the survey method, which is one of the quantitative research approaches. For this purpose, the relational survey method, which is a sub-type of the survey method, was used. In the study, two scales with validity and reliability in the literature were used as data collection tools. In addition, necessary examinations were made by taking into account the various demographic characteristics of the participants. Research data were subjected to quantitative data analysis. Application data were analyzed using SPSS 25.0 program. Mann Whitney U Test and Kruskal Wallis Test were used because the research findings did not show normal distribution. Spearman Rank Differences Correlation calculation was preferred because the findings were not normally distributed in the correlation analysis. As a result of the research, it was determined that secondary school students' interest in physical education and sports lessons has a positive and significant relationship with the value they show to physical education and sports lessons.

KEYWORDS: Physical Education and Sports Lesson, Value, Interest, Correlation Analysis.

ÖNSÖZ

“Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlginin Beden Eğitimi ve Spor Değerlerine Etkisi” adlı çalışmamda her türlü yol gösterici olan, olumlu tavrı ile ben cesaretlendiren, bilgi birikimiyle çalışmama farklı açılardan bakmamı sağlayan beraber çalışmaktan mutluluk duyduğum değerli danışman hocam Doç. Dr. Oktay ÇOBAN’a ve tez düzenleme aşamasındaki desteklerinden dolayı Doç. Dr. İrfan MARANGOZ’a teşekkür ederim.

Ayrıca araştırmanın uygulama aşamasında yardımlarını esirgemeyen başta Cevdet UYSAL olmak üzere Adem TÜRKMEN, Furkan AKSU, Berkan YILDIZ, Hüseyin GÖKSU hocalarıma , çalışma arkadaşım Şafak GÜNÖNÜ’ye, çalışmamın her aşamasında fikirlerine başvurduğum kıymetli meslektaşım Mehmet Akif YÜCEKAYA’ ya , benim için dostlukları çok farklı olan Gökhan ÇAL ve Volkan KARAKUŞ hocalarıma, eniştem Akif AK’ a teşekkür ederim.

Son olarak tüm hayatım boyunca benim yanımda olan, aldığım kararları her zaman destekleyen, sadece bu çalışma sürecinde değil tüm hayatım boyunca beni cesaretlendiren ve moral veren annem Elif KILIÇ’ a babam Mustafa KILIÇ’ a abim Hikmet KILIÇ’a ablam Hanife AK’a yoğun çalışmalarım sırasında desteğini esirgemeyip sabır gösterdiği ve çalışmalarına yön verdiği için değerli eşim Yelda ÜLGER KILIÇ’a zamanından fedakarlık yaptığım biricik kızım Zeynep Derin KILIÇ’a teşekkür ederim.

İMZA

AZİZ KILIÇ

...../...../.....

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ.....	ix
SİMGELER VE KISALTMALAR	x
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	6
2.1. Beden Eğitimi ve Spor	6
2.1.1. Beden Eğitimi ve Sporun Önemi	8
2.1.2. Beden Eğitimi ve Sporun Bireye Olan Etkileri	9
2.1.2.1. Beden Eğitiminin Fiziksel Etkileri	9
2.1.2.2. Beden Eğitiminin Zihinsel Etkileri	10
2.1.2.3. Beden Eğitiminin Psikomotor Gelişimdeki Rolü	11
2.1.2.4. Beden Eğitiminin Sosyal Gelişimdeki Rolü	11
2.2. İlgi	12
2.2.1. İlginin İki Boyutu: Bireysel İlgi ve Durumsal İlgi	13
2.2.2. İlginin Ortaya Çıkışı ve Gelişim süreci	14
2.2.3. İlgi ve Öğrenme İlişkisi	15
2.2.4. Beden Eğitimi ve Spor Açısından İlgi	15
2.2.5. Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Algısı ile Mevcut İlgi Durumları	16
2.2.6. Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersinden Beklentileri	17
2.3. Değer.....	18
2.3.1. Değerler: Özellikleri, İşlevleri ve Toplumsal Hayata Katkıları.....	18

2.3.2. Değerlerin Sınıflandırılması	20
2.3.2.1. Spranger Değer Sınıflaması	21
2.3.2.2. Schwartz Değer Sınıflaması.....	21
2.3.2.3. Rokeach Değer Sınıflaması	22
2.3.2.4. Güngör Değer Sınıflaması	23
2.3.2.5. Çavdarıcı Değer Sınıflaması	24
2.3.3. Beden Eğitimi ve Sporda Değerler	24
2.3.4. Sporda Etik İlkeler	25
2.3.4.1. Sportmenlik Davranışı (Sportif Erdem).....	26
2.3.4.2. Fair-Play.....	27
2.3.4.3. Olimpik Değer	29
2.3.4.4. Beden Eğitimi ve Spor İle Sportif Değerler Eğitimi.....	29
3. YÖNTEM	32
3.1. Araştırmanın Yöntemi	32
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklem Grubu.....	32
3.3. Veri Toplama Araçları	33
3.3.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Değer Ölçeği (BESDÖ)	34
3.3.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgili Ölçeği (BEDİÖ)	34
3.4. Araştırma Verilerinin Toplanması	35
3.5. Uygulama Verilerinin Analizi	35
3.6. Geçerlik ve Güvenirlik Önlemleri	35
3.7. Etik Beyan ve Araştırma Kurallarına Uygunluk.....	35
4. BULGULAR.....	36
4.1. Birinci Problem Durumuna Yönelik Bulgular	37
4.2. İkinci Problem Durumuna Yönelik Bulgular.....	39
4.3. Üçüncü Problem Durumuna Yönelik Bulgular	41

4.4. Dördüncü Problem Durumuna Yönelik Bulgular	42
4.5. Beşinci Problem Durumuna Yönelik Bulgular	44
4.6. Altıncı Problem Durumuna Yönelik Bulgular	46
4.7. Yedinci Problem Durumuna Yönelik Bulgular	46
4.8. Sekizinci Problem Durumuna Yönelik Bulgular	47
5. TARTIŞMA VE SONUÇ	51
6. KAYNAKLAR	58
EKLER.....	73
EK-1: Beden Eğitimi ve Spor Dersi Değer Ölçeği	73
EK-2: Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgili Ölçeği	74
EK-3: Veri Toplama Araçları Kullanım İzinleri.....	75
EK-4: Etik Kurul Uygulama İzni.....	76
EK-5: Araştırma İzni	77
ÖZGEÇMİŞ	80

TABLÖLAR LİSTESİ

<u>Tablo</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 2.1. Schwartz Değer Tablosu	22
Tablo 3.1 Katılımcılara Yönelik Demografik Özellikler	33
Tablo 4.1 Basıklık ve Çarpıklık Katsayıları Açısından Normallik Dağılımı Bulguları.....	36
Tablo 4.2 Kolmogorov-Smirnov Normallik Dağılımı Testleri	37
Tablo 4.3 Birinci Problem Durumuna Yönelik Betimsel İstatistik Sonuçları	38
Tablo 4.4 İkinci Problem Durumuna Yönelik Betimsel İstatistik Sonuçları	40
Tablo 4.5 Üçüncü Problem Durumuna Yönelik Betimsel İstatistik Sonuçları	42
Tablo 4.6 Dördüncü Problem Durumuna Yönelik Çıkarımsal İstatistik Sonuçları	43
Tablo 4.7 Beşinci Problem Durumuna Yönelik Çıkarımsal İstatistik Sonuçları	45
Tablo 4.8 Altıncı Problem Durumuna Yönelik Çıkarımsal İstatistik Sonuçları	46
Tablo 4.9 Yedinci Problem Durumuna Yönelik Çıkarımsal İstatistik Sonuçları.....	47
Tablo 4.10 Sekizinci Problem Durumuna Yönelik Çıkarımsal İstatistik Sonuçları	48
Tablo 4.11 BESDÖ Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları	49
Tablo 4.12 BEDİÖ Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları	50

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Simgeler

f	: Frekans Değeri
H	: Kruskal Wallis Test Katsayısı
N	: Katılımcı Sayısı
p	: Anlamlılık Düzeyi
U	: Mann Whitney U Testi Katsayısı
$\bar{X}$	: Aritmetik Ortalama
X^2	: Ki-Kare Değeri
%	: Yüzdelik Değeri

Açıklamalar

Kısaltmalar

AFA	: Açımlayıcı Faktör Analizi
BEDİÖ	: Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgi Ölçeği
BESDÖ	: Beden Eğitimi ve Spor Dersi Değer Ölçeği
CCES	: Cooperative Congressional Election Study
DFA	: Doğrulamalı Faktör Analizi
KMO	: Kaiser-Meyer-Olkin Değeri
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MEGEP	: Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemini Güçlendirme Projesi
SD	: Serbestlik Derecesi
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
SS	: Standart Sapma
Std. Hata	: Standart Hata
TDK	: Türk Dil Kurumu
TTKB	: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

Açıklamalar

1. GİRİŞ

İnsanoğlunun bizzat ilgi duyduğu alanları ve konuları keşfederek onlara yönelmesi hayatı süresince başarısını etkileyen faktörlerdendir. Bu sebeple eğitimin bütün aşamalarında öğrencilerin ilgilerinin yönünün tespit edilerek bu doğrultuda yönlendirilmeleri çok önem arz etmektedir. Okul hayatı süresince öğrencinin derse yönelik ilgisi akademik başarıyı belirleyen ana etmenlerdendir. Öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine olan ilgi düzeylerinin dersin hedeflerini elde etmede önemli rol oynadığı düşünülmektedir. Öğrencilerin genel anlamda okul ve derslere yönelik ilgi düzeyleri değerlendirildiğinde beden eğitimi ve spor dersinin yapılan birçok bilimsel çalışmaya göre eğitimin tüm aşamalarında öğrencilerin en çok ilgi besledikleri, hoşlandıkları ve pozitif tutum sergiledikleri derslerin başında yer aldığı görülmektedir. Bu bağlamda yürütülen araştırmalarda öğrencilerin beden eğitimi dersine olan ilgisinin en önemli sebepleri olarak kendilerine hem beden eğitimi dersi içerisinde hem de okul dışında fiziksel aktivitelere katılım fırsatı sunması olduğu belirtilmiştir (Güllü, Cengiz, Öztaşyonar ve Kaplan, 2016).

Değerler bireyler, grup ya da toplum tarafından önem atfedilen, toplumun büyük kesimince kabul edilen, beğenilen ve arzu edilen şeyler olarak ifade edilmektedir. Bireylerin toplumun kendilerinden umulan işlevleri yerine getirebilmesi için bazı kuralları özümsemeleri gerekmektedir. Bunların başında bireylerin diğer bireylerle ilişki ve iletişim kurmaları becerileri gelmektedir. Başkalarına zarar vermekten kaçınan, insanlarla iyi ilişkiler kurabilen ve topluma uyum sağlayabilen bireyler olmak ahlak gelişiminin içinde yer alan hususlardır. Çocuklarda ahlaki gelişim ve değerlerin oluşumu erken yaşlarda başlar (Yazıcı, 2014).

Çocuklar değerleri; çekirdek aile, bakıcı, medya, arkadaş ve içinde yaşadığı toplumdan öğrenmeye başlarlar. Günümüzde eğitimciler temel değerler ve ahlaki normların gelecek nesillere aktarılmasının bir zorunluluk olduğu konusunda hem fikirdirler. Çünkü toplumların mevcudiyetlerini sürdürebilmeleri ahlaki değerlerini gelecek kuşaklara aktarabilmeleri ile doğrudan ilişkilidir. Bu hususta sorumluluk büyük ölçüde eğitim kurumlarına düşmektedir. Günümüzde hayatın olağan akışında, okul başarısının yanında saygı, sevgi, dürüstlük, nezaket, disiplin, temizlik gibi bazı temel değerler de aranır hale gelmiş ve okullarda değerlerin kazanılmasına yönelik olarak değerler eğitiminin verilmesi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Beden eğitimi ve spor, genel eğitimin ayrılmaz bir parçası olup bedensel etkinliklerle bireyin fiziksel, zihinsel, duyuşsal ve sosyal

açılardan gelişimini hedefleyen çalışmalardır. Beden eğitimi ve spor dersleri ile öğrencilerin bedenleri ve zihinleri aynı anda harekete geçirilerek eş zamanlı olarak uyarılır, öğrencilere güçlüklerin üstesinden gelebilmek için beyin ve vücut sistemlerinin eşzamanlı hareket etmeyi öğrenmelerinin şart olduğu öğretilir. Bu uyarılar öğrenciler de sağlıklı kişilik ve beden gelişiminin meydana gelmesini sağlar. Beden eğitimi ve spor değerleri akıllara işbirliği, özdisiplin, sportif erdem, duygu kontrolü, takım çalışması, benlik saygısı, özgüven, dayanışma, arkadaşlık, saygı, yardımlaşma, çaba gösterme, mükemmellik, ayrımcılık yapmama, dahil etme, adalet ve eğlence gibi temel insani değerleri çağrıştırmaktadır (Erdoğan, 1989).

Öğrenme çağındaki çocuklar örgün-yaygın eğitim ve toplum aracılığıyla bu değerleri öğrenirler ve içselleştirerek hayatlarının bir parçası haline getirirler. Beden ve spor eğitimi, sadece bedenin geliştirilmesi ya da bazı spor dallarının teknik anlamda öğrenilmesinden ibaret olmayıp bireyin bütünsel eğitimi ve gelişimi için elzem olan araçlardır. Beden eğitimi ve spor derslerinde sportif değerlerin yani toplumsal-ahlaki değerlerin öğretilmesi de bu zaviyeden ele alınması gereken önemli bir husustur. Spor değerleri aynı zamanda toplumsal değerler olarak spor kültürünün de bir parçasını oluşturmaktadır. Bu bağlamda spor kültürünün toplumun tüm kesimlerine ulaştırılarak yaygınlaştırılması aşamasında sadece sporun mekanik basamaklarının değil bireylerin bütünsel gelişimleri bakımından söz konusu sportif değerlerin de uygun yol ve yöntemlerle bireylere küçük yaşlardan itibaren aktarılması gerekliliktir (Kuter ve Kuter, 2012).

Geçmişten bugüne beden eğitimi ve spor etkinlikleri öğrencilerin zihnen ve bedenlen bir bütünlük içerisinde yetişmesini hedefleyen bir uygulama alanı olarak kabul edilmektedir. Beden eğitimi ve sportif faaliyetler aracılığıyla öğrencinin sporu bir hayat tarzı haline getirerek topluma faydalı bireyler haline gelmeleri hedeflenmektedir. Genel olarak Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programlarında bilgi, beceri ve davranışların öğretim programları ile aktarılmasına ilave olarak öğrencilere kazandırılması gereken birçok sportif değerler olduğu da vurgulanmaktadır (Kuter ve Kuter, 2012).

Araştırmanın amacı ve önemi

Bu araştırmanın amacı ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilgisinin beden eğitimi ve spor değerlerine etkisini incelemektir. Son yıllarda dünya genelinde gündemden düşmeyen sporda şiddet ve taşkınlığın önlenmesine yönelik olarak, spor algısı ve öğretiminin okul sıralarında erken yaşlarda doğru metot ve motivasyonlarla

yapılmasına katkı sağlayarak ileride meydana gelme potansiyeli olan spor kaynaklı şiddet ve aşırılıkların oluşması ihtimalini azaltmaktır (Kuter ve Kuter, 2012). Araştırma ile elde edilecek sonuçlar ışığında eğitimcileri ortaokul öğrencilerinin kazanımlarını sağlamak adına öğretim sürecinde öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine olan ilgilerini artırmaya yönelik arayışlara ve yeni metotları kullanmaya itmektir. Araştırmadan bir diğer beklentimiz eğitim bilimleri ve yöntemlerinde araştırma yapan bilim insanlarını Beden Eğitimi ve Spor dersi öğretimi ile ilgili yeni çalışmalara yönlendirmektir.

Son olarak Beden eğitimi dersine ilgi konusuna dair yurt içi çalışmalar sınırlı olduğundan yurt dışı birçok çalışma (Chen ve Wang, 2017; Friskawati, Widaningsih ve Illahi, 2019; Lentillon-Kaestner ve Roure, 2019; Roure ve Pasco, 2018) olduğu görülmektedir. Bu araştırmanın bu konuda yapılacak ileriki çalışmalarda literatüre önemli bir katkıda bulunacağını düşünülmektedir.

Problem durumu

Bu araştırmanın problem durumu; “Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilgisinin beden eğitimi ve spor değerlerine etkisini var mıdır?” şeklindedir. Bu bağlamda araştırma kapsamında yanıt aranan alt problemler şunlardır;

1. Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Değer Ölçeğine (BESDÖ)” yönelik görüşleri demografik özellikler açısından nasıl gerçekleşmiştir?
2. Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgi Ölçeğine (BEDİÖ)” yönelik görüşleri demografik özellikler açısından nasıl gerçekleşmiştir?
3. Ortaokul öğrencilerinin BESDÖ ölçeğine yönelik görüşleri alt boyutlar açısından nasıl gerçekleşmiştir?
4. Ortaokul öğrencilerinin BESDÖ ölçeğine yönelik görüşleri değişkenler açısından anlamlı farklılık oluşturmakta mıdır?
5. Ortaokul öğrencilerinin BEDİÖ ölçeğine yönelik görüşleri değişkenler açısından anlamlı farklılık oluşturmakta mıdır?
6. Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik ilgilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik değerleri ile ilişkisi nasıldır?
7. Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik ilgilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik değerleri alt boyutlar açısından ne tür bir ilişkisi bulunmaktadır?

8. Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik değer ve ilgi görüşlerinin değişkenler açısından ilişkisi nasıldır?

Araştırmanın Varsayımları

Araştırma kapsamında şu alt varsayımlar kabul edilmiştir;

- Ölçek uygulamalarına katılan tüm ortaokul öğrencilerinin sürece gönüllü ve istekli bir şekilde katılım sağladıkları,
- Araştırmacı tarafından tüm sürecin titizlikle takip edildiği ve uygulamaların şeffaf, objektif ve yansız bir şekilde yürütüldüğü varsayılmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

- Milli Eğitim Bakanlığı Kastamonu İli ve Taşköprü İlçesinde bulunan 407 ortaokul öğrencisi ile sınırlandırılmıştır.
- Veri toplama aracı olarak alanyazında geçerliği ve güvenilirliği bulunan BESDÖ ve BEDİÖ ölçekleri ile sınırlandırılmıştır.
- Uygulama süresi 2 aylık bir çalışmaya tabi olması ile sınırlandırılmıştır.

Tanımlar

Araştırma sürecinde öne çıkan bazı tanımlar şu şekildedir;

Beden Eğitimi: “Beden eğitimi, kişinin ruh, beden ve fikir gelişimini destekleyen, kişiyi günlük hayatın ve iş hayatının koşullarına hazırlayan, milli bilinç ve vatandaşlık duygularını güçlendiren düzenli ve sistemli çalışmaların tümüne” denir (Kuru, 2000 akt. Yücekaya, 2017).

Beden Eğitimi Dersi: Fiziksel aktiviteler aracılığıyla öğrencilerin eğitim, öğretim ve gelişimlerine katkıda bulunan, öğrencileri üst düzeyde hareket kabiliyetlerine sahip olmalarını sağlayan bir ders türüdür (Çöndü, 1999).

Değer: Toplum tarafından kabul edilen ve toplumun tamamını kapsayan, toplum tarafından iyi, güzel, hoş bir şekilde karşılık gören davranışlardır (Kırmızı, 2014).

İlgi: İlgi TDK’ya (2021) göre “Belirli bir olay veya etkinliğe yakınlık duyma, ondan hoşlanma ve ona öncelik tanıma” şeklinde tanımlanmaktadır. Ayrıca “bir kavrama

karşı duyulan pozitif duygusal tepki, öğretim faaliyetlerinin içinde olmaya istekli olmak şeklinde” de tanımlanmaktadır (Swarat, 2009 akt. Uğraş ve Temel, 2020).

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Beden Eğitimi ve Spor

Günümüzde ülkelerin sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan kalkınabilmesinin ön şartı sağlıklı insan gücüne sahip olabilmesidir. Sağlıklı bir toplum ise ancak doğru eğitilmiş bireylerin bir araya gelmesiyle oluşabilir. Ülkelerin uygarlık seviyeleri bireye atfettiği değer ve bunun bir göstergesi olarak da onların eğitimine vermiş olduğu önem ile kendini göstermektedir. Bir toplumdaki gençlerin bedensel ve psikolojik açıdan ulaştığı sağlık ve olgunluk o toplumun geleceğinde de belirleyici faktördür. Eğitim bireylerin sahip olduğu potansiyel güçleri ortaya çıkararak onların kişisel gelişimini sağlamak ve topluma faydalı bireyler haline getirmek amacıyla yapılmaktadır. Modern eğitimin temel amacı bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal açılardan bir bütün olarak yetiştirmelerini sağlamaktır (Gökmen, 1988).

Çağdaş eğitim sistemleri eğitimi bütünsel olarak algılamakta olup temelde yaşam boyu öğrenme ve kendini geliştirme hedeflerine odaklanmaktadır. Buna paralel olarak erken dönemde verilecek doğru bir eğitimle edinilecek güzel davranış ve alışkanlıkların bireyin ileriki hayatını önemli ölçüde etkileyeceğini kabul ederek bireyin birçok faaliyet alanında boy göstermesini sağlamaya çalışmaktadır. Beden Eğitimi ve Spor da bireyin fiziksel, psikolojik ve sosyal açılardan gelişmesine önemli ölçüde destek olan eğitim disiplinlerinden biri olarak kabul edilmektedir (Siedentop, Mand ve Taggard, 1986).

İnsan doğumundan itibaren dinamik bir varlık olarak hayata gözünü açmakta ve yaşamının son anına kadar hareket içerisinde hayatını sürdürmektedir. İlk çağlarda avlanma, tarımsal faaliyetler veya başka verimli alanlara göç etme ile başlayan bu devinim bugün spor başlığı altında yapmakta olduğumuz yürüme, koşma, atlama, yüzmeye gibi birçok fiziksel aktiviteyi içerisinde barındırmaktadır. Başlangıçta temel insani ihtiyaçlar olan beslenme ve güvenlik sağlamak amacıyla yapılan gelişigüzel bedeni aktiviteler on yıllar geçtikten sonra bazı kaidelere göre uygulanmaya başlanmış ve zamanla sosyal, kültürel, bilimsel, ekonomik ve endüstriyel niteliklere bürünerek ulusal ve uluslararası sportif yarışmaların düzenlendiği global bir olguya dönüşmüştür (Orhan ve Yoncalık, 2016). Günümüzde beden eğitimi ile ilgili olarak birçok farklı ve zengin içerikli tanımlar yapabilmek mümkündür. Beden eğitimi bireyin hareket edebilme becerisi kazanması, bedensel faaliyetlerin bir sisteme göre yapılarak hayat tarzı haline getirilmesidir (Nebioğlu, 2006). Beden eğitimi, vücudun dengeli gelişmesi için yapılan aktivitelerin bütünü olup

faydalı alışkanlıklara yönlendirme, sporda ve toplu faaliyetlerde kişisel güven, başarıma duygusu ve sportmenlik gibi duyguları eğiterek geliştirme sürecidir (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2009).

Bir diğer bir tanıma göre beden eğitimi, bedensel hareketler kullanılarak bireyin eğitilmesi, kişinin davranışlarında amaçlara uygun soyut ve somut istendik değişimlerin ortaya çıkması sürecidir. Diğer alanlardan ayrı olarak bu disiplinde “hareket öğrenme ve hareket yoluyla öğrenme” hususları temel alınmakta olup bu süreci kısaca “fiziksel aktiviteler yoluyla bireyin eğitilmesi olarak özetlemek mümkündür (Tamer ve Pulur, 2001). Son olarak beden eğitimi, kişinin hareket kabiliyetini ve bedenini geliştirip güçlendirmeyi hedefleyen, iç dinginliğini artırmaya odaklı faaliyetler içeren, kişilik gelişimi ve sosyalleşmeye ciddi katkı sunan, koşul ve kişilere göre değişen ve esneyebilen oyun ve sportif aktivitelerin tamamıdır (Yamaner, 2001).

Spor ile ilgili olarak yapılan tanımlara bakıldığında beden eğitiminden sahip olduğu bazı nitelikleri itibarıyla ayrıldığı açık olarak görülmektedir. Söz konusu farklılıkları ortaya koymadan önce kabul görmüş çeşitli tanımlamalarla spor kavramına genişlik kazandırmakta fayda görülmektedir. Spor bedensel aktivitelerin farklı dallara ayrılmış, bazı kurallara bağlanmış, yarışmaya ve kazanmaya odaklı, fiziksel güç, teknik beceri ve psikolojik açıdan da sağlamlık gerektiren ve profesyonel olarak yapılabilen faaliyetlerdir (Aracı, 2001). Spor birçok hedef ve araç kullanılarak baştan belirlenmiş kurallara uyulmak suretiyle yapılan kişisel veya takım halinde belirlenmiş bir yerde ve seriler halinde yapılan, performansı yükselten fiziksel etkinlikler ve sistemli birey davranışlarıdır (Gezgin ve Amman, 1993; Mathey, 1969).

Bir başka tanımda spor, kişiye fiziksel ve psikolojik destekler sunarak karakter ve kişiliğinin doğru yönde gelişmesine katkıda bulunan, global anlamda dayanışmaya sağlayarak birleştirici ve bütünleştirici etkisi güçlü olan, öncesinden belirli birtakım ilke, kural ve rekabet içeren bedensel faaliyetlerdir (Demirci, 2008). Şahin (2002) sporu tanımlarken onun kazanma ve üstünlük kurma bakımından bireyin bilinçaltı arzularını tatmin eden yönüne kuvvetli vurgu yapmıştır. Pooley’e (1984) göre ise spor bireyin yaşam standartlarına ve hayat kalitesine olumlu katkı sunmakta ve bireye toplumsal statü sağlayabilmektedir. Yukarıda beden eğitimi ve spor ile ilgili yerli ve yabancı kaynaklardan yapılan çok sayıda tanımdan yola çıkarak Beden Eğitimi ve Spor arasındaki farkı kısaca ortaya koymak gerekirse Beden Eğitimi, bireyin fiziksel ve ruhsal sağlığının gelişmesine yönelik yapılan hareketler bütünü iken, spor ise beden eğitiminden daha kapsamlı olarak

kişinin bedensel ve psikolojik gelişiminin ötesinde bazı kurallar dâhilinde ve rekabet sınırları içerisinde yapılan ve bünyesinde mücadele, heyecan, stres, yarışma ve yenme duygusu amaçlayan aktivitelerdir (Aracı, 2001).

2.1.1. Beden Eğitimi ve Sporun Önemi

Modern yaşamda tecrübe ettiğimiz bütün değişim ve gelişmeler her alanı olduğu gibi beden eğitimi ve sportif yaşamı da doğrudan ve derinden etkilemektedir. Çağımızda her geçen gün artan teknolojik imkânların etkisiyle bireylerin içine sürüklendiği hareketsizlik ortamı beden eğitiminin önemini sürekli olarak arttırmaktadır (Aracı, 2001; Karaküçük, 1989). Günümüzde modern toplumların sosyal birlikteliğini sağlamakta sporun rolü çok büyüktür. Özellikle gelişmiş ülkeler spora büyük değer atfetmekte olup çocuklar çok erken yaşlarda beden eğitimi ve spor etkinlikleri ile tanıştırılmaktadır (Resmi Gazete, 2013). Hızına yetişilemeyen teknolojinin hayatımıza soktuğu güzelliklerin yanında yaşam tarzlarını bozduğu ve stres kaynaklı rahatsızlıkları tetiklediği de kabul edilen bir gerçektir. Bu açıdan spor insanoğlunun bu zorluk karşısında yaratılış doğasına en uyumlu şekilde hareket etmesini sağlayarak ve suni stresten arınmış bir atmosfer meydana getirerek toplumu bu açıdan onarmaktadır. Günümüzde toplumlar gelecek nesillerin fiziksel, ruhsal ve zihinsel açılardan daha güçlü ve sağlıklı yetişebilmeleri amacıyla beden eğitimi ve sporu genel eğitimin vazgeçilmez bir bileşeni ve birçok açıdan tamamlayıcısı olarak ele almaktadırlar. Bundan dolayı devletlerin temel politikalarından biri de bireylerin başta okullarda olmak üzere hayatın her döneminde bedensel olarak eğitilmesidir (Bilge, 1989). Bedensel ve sportif aktiviteler aracılığıyla eğitim öğretim çağında bulunan öğrencilerin fiziksel, zihinsel ve duygusal yönlerden en güçlü şekilde yetişerek toplum hayatına tam donanımlı olarak katılmalarını sağlamak modern eğitim yaklaşımının mihenk taşıdır. İlköğretim ve ortaöğretim öğrencileri gerek hareket ve enerji seviyesi gerekse boş zamana sahip olmak bakımından oldukça zengin bir örneklemdir. Bu yaş grubunun mevcut bu potansiyellerini doğru bir kanala aktarmak ve birçok zararlı alışkanlıktan korumak, hatalı sosyalleşmelerini engellemek, stres düzeylerini azaltarak bunu kontrol edebilmeyi öğretmek, toplumsal norm ve okul kurallarıyla barışık hale getirerek onların bilgi ve beceri seviyelerini yükseltmek gibi özünde bireysel ve toplumsal faydaya zemin hazırlayacak birçok husus açısından en etkin öğrencilerin okulda ve okul dışında yapabilecekleri sportif faaliyetlerdir (Akgün ve İnan, 2010).

Fişek (1980), beden eğitimi ve sporun faydalarına değinirken bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal açılardan gelişimlerine katkısının yanında insanda yaratılıştan gelen

saldırganlık eğiliminin yarışma ortamları sayesinde kontrol altına alınabilmesinin mümkün olduğuna vurgu yapmış ve bedensel etkinliklerin insanın ruh sağlığını ve dinginliğini artırarak toplum hayatına uyumuna yardımcı olacağını belirtmiştir. Literatürde Beden eğitimi ve spor etkinliklerinin kişilik gelişimine olan olumlu katkıları sıralanırken genel olarak liderlik yeteneği kazandırma, üretkenlik becerisi, iletişim ve işbirliği duygusunu güçlendirme, hırs ve mücadele etme duygusu verme, saygı ve anlayış sahibi olma, kurallara uyma eğilimini artırma, bağımsız hareket yeteneği kazanma, iç denetim yapabilme, çalışkanlık ve gayretlilik katma hususlarına yer verilmiş olmakla beraber gençlerin akademik başarılarının artmasına sunduğu da alanda yapılan birçok çalışma sonucu tespit edilerek bu katkının da altı çizilmiştir (Dexter, 1999; Kimball, 2007; Yenal, Çamlıyer ve Saracaloğlu, 1999). Çağımızın yaşam koşulları dikkate alındığında beden eğitimi ile birey hayatının birbiri içine girmiş olgular olduğu ve yaş önemli olmaksızın şuurlu olarak yapılan fiziksel aktivitelerin hayatın her evresinde insan hayatına sağlık, sıhhat ve mutluluk katarak fiziksel, ruhsal ve ahlaki olgunluğa katkıda bulunduğu bir gerçektir (Balcıoğlu, Özbek, Sungur, Sivrikaya ve Tekin, 2005).

2.1.2. Beden Eğitimi ve Sporun Bireye Olan Etkileri

Büyüme çağındaki çocuklar bu sürecin başından sonuna kadar düzenli ve kademeli olarak birçok değişim yaşamaktadırlar. Beden eğitimi ve sporun amaçlarını da içeren bu değişimler fiziksel, zihinsel, sosyal ve psikomotor değişimler olarak sınıflandırılmaktadır (Baumgather ve Jackson, 1987; Nash, 1948; Irwin, 1960; Nixon ve Jewetti 1969). Beden eğitimi ve spor çocuktan çocuğa farklı seyreden bu değişimlerin sağlıklı olarak gerçekleşmesi açısından önemli role sahip olup genel eğitimi desteklemektedir. Genel eğitim içinde büyük öneme sahip olan beden eğitimi ve sporun temel amacı, çocukların fiziksel etkinlikler yolu ile eğitimini sağlayarak her öğrencinin hareket kapasitesinin en üst düzeye çıkmasına yardımcı olmaktır (Tamer, 1987).

2.1.2.1. Beden Eğitiminin Fiziksel Etkileri

Diğer eğitim disiplinlerinden çok farklı olarak Beden Eğitimi bireyin organik sistem gelişimine katkı veren ve bunu eğitimin hedefi olarak kabul eden bir alandır (Tamer ve Pudur, 2001). Bu fiziksel katkı ve etkileri kardiyovasküler dayanıklılık, vücuda esneklik kazandırma, kas gücü ve sağlamlığı elde etme, vücut-kitle kompozisyonunun düzgün olması, genel anlamda sağlık ve zindeliği artırmak, kemik yapısını güçlendirmek ve hareket yeteneğini geliştirmek olarak sıralamak mümkündür (Lumpkin, 2005). Sayılan bu

etkiler arasında en değerli kazanım kas gücü ve dayanıklılığın artması ile becerilerin gelişmesi olduğu söylenebilir. Vücut üzerindeki en önemli yük olup son derece zararlı fazla kiloların yok edilmesi, kalp dolaşım hastalıklarının ve bazı sakatlıkların oluşmasının engellenmesi veya iyileştirilmesi sürecinde beden eğitimi fiziksel aktivitelerinin rolü büyüktür. Zamanımızın bize sunduğu teknolojik imkânların desteğiyle tüm dünyada ve ülkemizde her geçen gün artan obezite ve onun tetiklediği kan dolaşım sistemi kaynaklı birçok hastalık ile mücadelede beden eğitimi ve sportif etkinliklerin faydası bilimsel araştırmalarla net olarak kanıtlanmıştır (Riddoch, 1994; Sallis ve Patrick, 1994). Yine bireyin sahip olduğu fiziksel güç ve kondisyonunun yukarılara çıkması hiç kuşkusuz her alanda göstereceği performansın da yükseklerle çıkmasına neden olacaktır (Açak, 2006; Sönmez ve Sunay, 2004).

2.1.2.2. Beden Eğitiminin Zihinsel Etkileri

Bilimsel düşüncenin artık sadece zihinsel bir süreçten ibaret olmadığı ve bütün bedeninin aktif olarak rol aldığı bir süreç olduğu kabul edilmektedir. Beden eğitiminin öğrencilerin zihin gelişimine ilişkin katkısı ise tartışmadan uzaktır. Fiziksel aktiviteler yoluyla insan sağlıklı hayat sürmenin esaslarını ve hareketin hayata kattığı değeri keşfetmektedir (Aracı, 2001).

Beden eğitimi sağlıklı beslenme, temizlik kültürü, büyüme ve hareket ilişkisi, hastalıklara karşı bağışıklık kazanma ve genel olarak sağlıklı bir vücut sahibi olma konularında bireyin şuur kazanmasını sağlayarak yapmış olduğu aktivitelerin ve yaşamın kalitesini artırmaktadır (Çakıroğlu, 1987).

Öğrencilerin öğrenme süreci etkinliklerine fiziksel aktiviteler ile birlikte katılmalarının öğrenme hızını dikkat çeken bir oranda artırdığı ve öğrenciye yeni yeni tecrübeler kattığı bilinmektedir (Kirchner ve Fishburne, 1995). Beden eğitimi öğrenme ve akademik başarıya pozitif katkı sunmakta olup kişiye muhakeme yeteneği, iç disiplin, hedefe yönelik sistemli çalışma ve onu gerçekleştirmek için motivasyon sağlamaktadır (Colchico, Zybert, Basch, 2000; Sibley ve Etnier, 2003).

Beceriler, öğrenme yoluyla geliştirilmekte olup birey hareket ederken birçok yeni zihinsel beceriyi de beraberinde öğrenmektedir. Öğrenim; düşünme, algılama ve mantıksal çıkarım süreçlerden sonra ortaya çıkmaktadır. Beceriye dayalı bir öğrenimin gerçekleşmesi beyin ile kas gruplarının koordine olabilmesi yoluyla elde edilebilir. Bunun için de kişisel gayret ve çaba ile beraber zihinsel anlamda zinde olmak şarttır (Demirci, 2008).

2.1.2.3. Beden Eğitiminin Psikomotor Gelişimdeki Rolü

Organizma anne karnından itibaren başlamak üzere devamlı olarak büyüme ve gelişme halinde olup refleks ile ilk defa kendini göstermektedir. Bu hareketler gün geçtikçe motor beceri dediğimiz mahiyete kavuşarak göz kırpmaya ve nefes alıp verme gibi bazıları istem dışı yapıldığı için ömür boyu sürebilme özelliğini taşımaktadırlar. Ancak organlar eliyle bilinçli olarak yapılan hareketler de söz konusu olup psikomotor gelişim adı altında açıklanmaktadırlar (MEGEP, 2007; Topkaya, 2007). Psikomotor hareketler dikkat, güç, kuvvet, denge, tepki hızı, eş güdüm ve esneklik gerektiren koşu, sıçrayış, tırmanış, tutuş, yakalama türünde vücudun kontrolü ve koordinasyonunu içeren birden fazla organın yönlendirdiği bilinçli ve zihinsel kas sinir sistemi eylemleridir. Psikomotor gelişim ise bu hareketlerde meydana gelen eylemsel değişiklikler olarak görülmektedir. Beden eğitiminin esas hedeflerinden biri de bu becerilerin geliştirilmesi olup ancak bu sayede bireyin bütün olarak gelişmesi ve beceri kazanması söz konusudur. Bireyin hayat tarzı ve boş vakit değerlendirme alışkanlığı kazanacağı bu becerilerle doğrudan ilgili olarak ortaya çıkmaktadır (Aracı, 2001).

Harre (2011) motor gelişimde 8-11 ve 11-13 yaş aralığının önemine vurgu yaparak bu dönemde gelişimin çok daha hızlı seyrettiğini, bu periyotta çocukların spora ilgi düzeylerinin yüksek olduğunu ve öğrenmeye daha meyilli bulunduklarını belirtmektedir. Beden eğitimi ve sporun gerçekleştirme amaçlarından biri olan psiko-motor gelişim spor becerileri kazanma aktivitesi olup bu süreç bedensel etkinliklere katılma yoluyla desteklenerek kas kuvveti ve performans kazanılmaktadır (Karadağ, 2012; Tamer ve Pulur, 2001).

2.1.2.4. Beden Eğitiminin Sosyal Gelişimdeki Rolü

Beden eğitimi ve sportif etkinlikler bireye duygularını açıklayabileceği ortamlar sunarak duygusal anlamda gelişmeyi sağlayan sosyal tecrübelerdir (Aracı, 2001). Saldırganlık, öfke, kızgınlık, gurur duyma, kıskanma, utanma gibi bazı duygular bedensel aktivitelerle ortaya çıkma imkanı bularak bireyin duygusal boşalma yaşamasına ve bu duyguları gerektiği zamanda yönetebilmesine imkan tanırırlar (Tezcan, 1977). Bu aktivitelere katılan kişiler sağlıklı bir sosyal çevre kazanarak bedensel ve kişilik olarak gelişim sağlamakla beraber fiziksel etkinlikler ve spor kişinin başarıya ve başarılı olma duygusunu tatmin etmekte ve özgüvenin artmasına katkıda bulunmaktadır (Gökmen, 1988; Tamer, 1987). Bunun yanında bireye kendini güçlü hissetme, hakkını savunabilme,

diğer bireylerin haklarına saygılı olabilme, bir haksızlık karşısında reaksiyon gösterme, kazanma sevinci ve mağlubiyeti hazmedebilme ve sosyal kurallara uyum gösterme gibi toplumsal değerleri de katmaktadır (Demirci, 2008).

Yaşadığımız zamanın en tehlikeli ve yaygın sorunlarından olan maddi ve manevi yalnızlık hissi sportif faaliyetler ile ortadan kaldırılabilmektedir. Özellikle okulda öğrencilerin akranları ile katıldığı sportif faaliyetlerde öğrenciler farklı konum, rol ve statüler elde ederek her koşula göre davranmayı öğrenirler ve bu da öğrencinin sosyalleşme ve toplumsal uyumuna ciddi bir katkı sunmaktadır. Bu spor ve oyunlar evrensel niteliklere haiz olduğundan sosyal rol öğreniminde çok önemlidir (Yetim, 2000). Beden eğitimi ve fiziksel aktivitelere katılma bireyde artan beden ve ruh sağlığına bağlı olarak iradeyi güçlendirmekte ayrıca grup halinde çalışmalar olması sebebiyle dayanışma ruhu ve toplumsal aidiyet duygusu arttırmaktadır (Açak, 2006).

Topkaya (2004), beden eğitimi ve sporun duyuşsal öğretim amaçlarına vurgu yaparak bireyde ortaya çıkan mutluluk, dostluk, takdir etme ve edilme hissi, işbirliği, özgüven gibi kazanımlara dikkat çekerek eğitimin hedeflerini gerçekleştirmede aktif rol oynadığını belirtmektedir. Bunlara ilaveten beden eğitimi ve sportif aktiviteler bireyde ahlaki gelişime vesile olarak sağlıklı kişilik oluşumunu destekler. Sadakat duygusu, ekip takım veya grup ruhu, bağlılık hissi, sağlıklı iletişim kurabilme konularında kazanımlara destek olmaktadır. Toplu halde yapılan bu faaliyetler adeta bir sosyal laboratuvar hizmeti sunmakta olup öğrencilerin oyun öğrenme arzuları onlardan umulan davranış ve tepkileri sergilemelerine olumlu olarak katkıda bulunmaktadır (Tamer ve Pulur, 2001).

2.2. İlgi

Türk Dil Kurumunda (TDK) ilgi “Dikkati öncelikle belirli bir şey üzerinde toplama eğilimi” ve “Belirli bir olay veya etkinliğe yakınlık duyma, ondan hoşlanma ve ona öncelik tanıma” olarak açıklanmıştır (TDK, 2021). Herhangi bir derse duyulan ilgi bilişsel ve duyuşsal alanı birlikte kapsayan bir olgu olduğundan öğrenmenin ön koşulu olarak kabul edilmektedir. Bu niteliğinden dolayı ilgi 1970’li yıllardan itibaren gerek alan eğitiminde gerekse eğitim psikolojisi alanında çok sayıda araştırmanın odağı olmuş ve bu konuda birçok teori ortaya konulmuştur. Literatüre göz atıldığında en sık karşılaşılan ve en çok kabul alan teorinin kişi-obje teorisi olduğu göze çarpmaktadır. Bu teoride ilgi “kişi ile obje arasındaki bağ” şeklinde tarif edilmektedir (Hidi ve Renninger, 2006; Krapp, 1992; Prenzel, Krapp ve Schiefele, 1986). Eğitim psikolojisi alanında yapılan çalışmalarda ilgi ve

merak olgularının birbiri yerine kullanılabildiği görülmektedir. Her ne kadar ilgi ve merak farklı olgular gibi algılansa da yapılan bazı araştırmalarda bu iki olgunun aynı şey olduğunu vurgulanırken bazı çalışmalarda da ilginin durumsal olarak tecrübe edilebildiği ancak merakın daha ziyade aynı deneyimi harekete geçiren bir kişilik boyutu olduğu vurgulanmaktadır (Kashdan, 2004; Silvia, 2006).

Yerli ve yabancı kaynaklarda ilgi hakkında birçok tanım bulunmaktadır. İlgi herhangi bir şey, kişi ya da aktiviteyle ilgili olarak hoşlanma, hoşlanmama veya kayıtsız kalma reaksiyonudur. Bu tanımın sahibi Strong (1968), ilgi kavramının varlığından bahsedebilmek için dikkat (konsantre olma), histe devamlılık, eğilim (yatkınlık) ve aktivite olmak üzere dört hususun altını çizmektedir (Strong, 1968 akt. Herr ve Cramer, 1996). Buna göre bireyler hoşlandıkları şeylere meyilli ve yatkın olmakla beraber hoşlanmadıkları şeylerden ise kaçınma eğilimindedirler. Aynı şekilde bireyler bir şeye ilgi duyarsa onunla ilgili faaliyetlerde bulunmaktadırlar. Başka bir tanımda ilgi bir kavrama ilişkin hissedilen olumlu duygusal yanıt ve eğitim-öğretim etkinliklerine aktif katılıma arzulu olma durumu olarak ifade edilmiştir (Swarat, 2009). Diğer bir tanıma göre ilgi; bireyin bir nesneye, bir harekete veya kişiye devamlılık arz edecek şekilde bağlanması, kişinin bir gereksinimi gideren öğrenilmiş hoşlanma veya hoşlanmama hissi olarak tanımlanmıştır (Özoğlu, 1977 akt. Deniz, 2008).

2.2.1. İlginin İki Boyutu: Bireysel İlgi ve Durumsal İlgi

Eğitim öğretim sürecinde gerçekleşen ilgi için bir tanım yapmak gerekirse kısaca ilgi öğrenci ile müfredat/ öğretim içeriği arasındaki bağıdır. İlgiye olan yaklaşım birçok boyutlu olsa da öğrenciler açısından ilgi kavramının genel olarak durumsal ilgi ve bireysel ilgi şeklinde iki boyutlu olduğu kabul görmektedir (Hidi ve Renninger, 2006; Krapp, 2002; Prenzel vd., 1986). Bireysel ilgi kişilik gelişim süreci boyunca uzun bir zaman diliminde kazanılır ve kişiliğin bir bileşenidir. Bireylerin tercihleri, herhangi bir şeye yüklediği mana ve değerlerle oluşan birey odaklı psikolojik temayüllerdir. Durumsal ilgi ise karşı karşıya kalınan koşullara göre ortaya çıkan ve daha kısa süreli bir ilgidir (Chen ve Wang, 2017). Durumsal ilgi ve bireysel ilgiyi net olarak ayırt etmek zor olsa da bireysel ilginin meydana çıkmasında durumsal ilgi -hem bilişsel hem de duyuşsal alana hitap ettiğinden dolayı- bir ön şart olarak kabul görmektedir (Lumpkin, 2005). Durumsal ilgi eğitim - öğretim açısından özel bir yerde bulunmaktadır. Derslerde işlenen konular ve içerik başvuru yöntem ve teknikler yönüyle ne denli ilgi çekici hale getirilirse öğrencide ortaya çıkacak durumsal ilginin o nispette yüksek olacağı kabul edilmektedir. Öğretim sürecinde yeni bir

öğrenme sırasında kullanılan materyal öğrencide kısa süreli öğrenme arzusunu arttırabilir ve durumsal ilgiyi olumlu olarak etkilemektedir (Krapp, 1992).

Bu noktada eğitim kurumları ve eğitimcilerin önemli sorumlulukları olduğunu vurgulamak gerekmektedir. Sürekli öğretim boyunca öğrencilerde derslerde ortaya çıkarılabilen durumsal ilginin ilerleyen süreçte kişisel ilgi kazanımına önemli katkıda bulunabileceği açıktır. Okul hayatında derslere ilgi duyulması bilgi kazanımı ve akademik başarı elde etmenin anahtarı olup bireyin tutum ve davranışlarında da etken konumdadır. Bu sebeple yüksek kalitede bir eğitim öğretimin garantisi olan derslerin öğrenciler açısından ilginç hale getirilmesinin gerekliliği ve öğrenciye sunduğu birtakım faydaları da aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür (Krapp, 1999; Prenzel ve Lankes, 1995).

- Aktarılması istenen bilginin daha derin işlenmesi yoluyla anlayış ve kavrayışa destek sunulması,
- Duyuşsal öğelerin de öğrenim sürecine dâhil edilebilmesi,
- Detaylı bilgi edinen öğrencide kişisel gelişimin artması ve sahip olunan yeteneklerin ortaya çıkışını kolaylaştırması.

2.2.2. İlginin Ortaya Çıkışı ve Gelişim süreci

İlginin oluşumu ve gelişim sürecinde geçirdiği safhaların alanyazında ciddi bir çalışma konusu olarak ele alındığı görülmektedir (Uğraş ve Temel, 2020). Bu hususta yapılan araştırmaya göre ilgi üç aşamalı bir gelişim yaşamaktadır. Birinci aşamada oluşan ilgi erken durumsal ilgi olarak adlandırılmakta ve bu bir süre sonra dış bir uyaran yoluyla tetiklenmektedir. İkinci evrede belirli bir öğrenme müddeti boyunca devam ettirilen durumsal ilgi sağlamlaşmaktadır. Son aşamada ise artık sağlamlaşarak kalıcı hüviyete bürünen ilgi artık kalıcı hale gelmekte ve durumsal ilginin temelinde şekil aldığı vurgulanmaktadır (Krapp, 2002). Başka bir çalışmada ise öğrencilerde ortaya çıkan ilgi durumu oluşumu ve gelişmesi bakımından dört evrede açıklanmaktadır (Hidi ve Renninger, 2006). Buna göre bu evreler; tetiklenmiş durumsal ilgi, sürdürülen durumsal ilgi, devamlılık sonucu oluşan kişisel ilgi ve son aşamada gelişmiş kişisel ilgiden oluşmaktadır. Bu araştırmalar ışığında okulların ders müfredatları incelendiğinde öğrencilerin ilgisini çekebilecek mahiyette içerikler işlenmesi yoluyla derslerde durumsal ilginin sağlanması ve nihayetinde de kalıcı hale gelmiş kişisel ilgiyi elde etmek hedeflenmiş gibi görülmekle beraber bu kişisel ilginin hayat boyu kalıcı olup

olamayacağına dair bilimsel veriye dayanan bir kabul bulunmamaktadır (Uğraş ve Temel, 2020).

2.2.3. İlgi ve Öğrenme İlişkisi

Pozitif bir duygu olarak ilgi ve merak, bireyleri yeni şeyler keşfetmeye yönlendirerek sürekli çaba göstermeye sevk etmektedir. Eğitim öğretim alanında ilginin önemini ilk defa ortaya koyan Dewey'e (1913) göre gereken ilgi çekilebildiği takdirde öğrenme ve performans aynı anda sağlanabilmektedir. Bu hususta ortaya koyduğu "Eğitimde İlgi ve Gayret" adlı kitap çalışmasında Dewey, öğrencinin kişisel olarak ilgi beslediği konuları ve soruları temel alan eğitim felsefesi ile yeteri kadar çalışma ve gayret edildiğinde öğrenmenin mümkün olduğu yönündeki fikirlerini karşıt perspektifler olarak sunmaktadır. Bu düşünceye göre, öğrencinin ilgileri doğrultusunda verilen eğitim, öğrencinin ilgi duymasa bile gayret ederek gelişmesini amaçlayan eğitime nazaran daha etkilidir (Kaya, 2016).

Durumsal ilginin öğretim ve öğrenim etkinlikleri bakımından farklı bir yeri vardır. İlgi, etkin bir eğitim-öğretimin esas hedefi ve ön koşuludur (Krapp, 1999). Öğretim metotları ve bilgi içeriği açısından konu ne denli ilginç olursa öğrencilerin durumsal ilgilerinin o seviyede yüksek olacağı belirtilmektedir. Yeni bir eğitim öğretim ortamında başvuru araçların öğrencide yarattığı ilgi durumsal ilgiyi meydana getirmekte, ilk olarak geçici bir öğrenme isteği sağlamakta ve bu ilgi öğrenim sürecini olumlu anlamda etkilemektedir (Krapp, 1992). İlginin öğrenme üzerindeki etkileri dersin ilgi çekici olmasıyla derinden ilgili olup bilginin daha geniş ölçekli işlenmesi ile kolayca kavranabilmesi, duyuşsal etmenlerin öğrenim sürecine dâhil edilmesi, ders içeriğinin detaylarına inilebilmesi ve sonuçta kaliteli eğitim ve yüksek başarı elde edilebilmesi bakımından gerekliliktir (Prenzel ve Lankes, 1995).

2.2.4. Beden Eğitimi ve Spor Açısından İlgi

Beden eğitimi dersi ile ilgi ilişkisi kısaca "bir faaliyetin özelliklerinin kişiye yönelik cezbedici etkileri" olarak ifade edilmektedir (Chen, Ennis, Martin ve Sun, 2006 akt. Uğraş ve Temel, 2020). Öğrencilerin okula ve derslere yönelik duydukları ilgi düzeyleri üzerine yapılan yerli ve yabancı kaynaklı araştırma ve çalışmalar ele alındığında eğitimin bütün aşamalarında en fazla ilgi duyulan, sevilen ve pozitif tutum gösterilen dersin Beden Eğitimi ve Spor dersi olduğu anlaşılmaktadır (Harrison ve Blakemore, 1984; Keskin, Erman ve Küçük., 2016; Özcan, Mirzeoğlu ve Çoknaz, 2016; Özyürek, Özkan, Begde ve

Yavuz, 2015; Taşmektepligil, Yılmaz, Imamoğlu ve Kilcigil, 2006; Temel ve Güllü, 2016; Yaman, Dervişoğlu ve Soran, 2004). Rokeach (1973), bu durumu beden eğitimi ve spor dersinde ortaya çıkan anlık haz, keşfetme duygusu, dikkat arzusu, yenilik ve meydan okuyuş boyutlarındaki durumsal ilgi ile açıklamakta ve bu durumun dersi diğerlerinden farklı ve güçlü kıldığını vurgulamaktadır.

Bu durumsal ilginin sebebi ile ilgili olarak öğrencileri harekete geçirici etkenlerden birinin de beden eğitimi ve spor dersinin okul içinde ve dışında fiziksel aktivitelerde bulunma imkânı tanınması olduğu belirtilmiştir. Buna ilaveten dersteki sportif faaliyetlerin eğlenceli olmasının da ilgi seviyesini yükselteceği ve dersin hedeflerini gerçekleştirmede önemli rol oynadığı ifade edilmektedir (Shen ve Chen, 2006).

2.2.5. Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Algısı ile Mevcut İlgi Durumları

Eğitimin bütün alan ve kademelerinde geçerli olduğu gibi beden eğitimi ve spor derslerinin de amacı dersi seven, katılan, amaçlarını gerçekleştiren ve derse karşı pozitif tutum sahibi öğrenciler ortaya çıkarmaktır. Uygulamada bunu başarabilmek için öğrencinin ders ve öğretici hakkındaki fikirleri ile ilgi ve gereksinimlerinin tespit edilerek dikkate alınması önemlidir. Aksi takdirde öğrencilerin bireysel ilgi ve gereksinimlerinin karşılanmadığı ve bir grup olarak değerlendirildiği bir öğretim atmosferi doğacak, öğrenciler arasındaki çok yönlü ilişki ortadan kaybolacaktır (MacPhail, 2011). Bu noktada öğrencilerin Beden Eğitimi dersine olan ilgilerini arttırmaya yönelik olarak öğrencilerin ders ile ilgili algılamalarını tespit etmek amacıyla yerli ve yabancı kaynaklarda çeşitli araştırmalara rastlanmaktadır. Hazar vd. (2018) yaptığı çalışmada ders içeriğinin öğrenciler tarafından daha çok spor olarak kabul edildiği görülmektedir. Benzer bir araştırmada (Şirinkan vd., 2008), öğrencilerin % 40,4'ü beden eğitimi dersini spor eğitimi olarak tanımlamış, diğer bir araştırmada da spor ağırlıklı bir ders olarak algıladıklarını beyan etmişlerdir (Yaylacı, 2012). Ortaokul öğrencileri için Beden Eğitimi ve Spor dersine katılımda en etkin faktörün eğlence olduğu ve etkinlik çeşidinin ikinci sırada olmasına karşılık özellikle erkek öğrenciler için tercih sebebi olduğu ortaya konmuştur (Hazar, Demir ve Can, 2018).

Beden Eğitimi ve Spor dersine duyulan ilgi hakkında yapılan çalışmalarda yabancı kaynaklardaki ortak vurgunun derse katılımda “öğretim programının” en etkili faktör olduğu göze çarpmaktadır. Bu araştırmaların birinde yer alan öğrenciler ders programlarının kendi hayat tarzlarına uygun olması, çeşitlilik içermesi, kendilerine seçme

şansı verilmesi, takım halinde etkileşim ve eğlence sunması durumunda beden eğitimi ve spor dersini daha çok sevdiklerini belirtmişlerdir (Dismore ve Bailey, 2010 akt. MacPhail, 2011). Beden eğitimi ve Spor dersi daha önce vurgulandığı üzere diğer derslerden daha fazla ilgi çekmekte ve öğrenciler pozitif tutum sergilemektedirler. Taşmektepligil vd. (2006), araştırmalarında dersi sevme oranını % 96,4 gibi yüksek bir oranda tespit etmişler ve bunu da derslerde bir saat konu işlenmesi diğer saatte ise serbest takım sporu yapmalarına fırsat veren öğretmen tutumu ile açıklamaktadırlar.

Bununla birlikte Beden Eğitimi ve Spor dersi ile ilgili öğrenci, öğretmen veya ders programından kaynaklı engellemeler olduğu da araştırmalarda ortaya koyulmuştur. Öğrenciler açısından motivasyon eksikliği, derse uyum sağlayamama ve ders içi faaliyetlerden zevk almama, öğretmen bakımından performans ve motivasyon yetersizliği, programa ilişkin ise ders saatinin az oluşu ve ders programının profesyonel anlamda hazırlanmayışı bu engellemelerin başlıca sebepleri olarak sıralanmaktadır (Hardman, 2008; Morgan ve Bourke, 2005). İlköğretim 1-5. Sınıf öğrencileri üzerinde yapılan diğer bir çalışmada öğrenciler, beden eğitimi ve spor dersinden hoşlanmama sebepleri olarak sırayla derste işlenen konuların sıkıcı olması, öğreticiyi beğenmeme, kişisel ilgi duymama ve ders içi aktivitelerde başarısızlık durumunda alay konusu olma hususlarını belirtmişlerdir (Taşmektepligil vd., 2006).

2.2.6. Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersinden Beklentileri

Beden Eğitimi ve Spor dersine öğrencilerin ilgisini çekebilmek ve yüksek oranda katılımlarını sağlayabilmek için ders müfredatlarının öğrenci gereksinimleri ve beklentilerini dikkate alınarak hazırlanması gerektiği kanaati yaygın bir kabul görse de literatürde öğrenci beklentilerini ortaya koyan çalışmaların yerli kaynaklarda nispeten daha az olduğu görülmektedir. Özcan vd. (2016), bu fikri pekiştirmek düşüncesiyle lise ve ortaokul öğrencileri üzerinde yaptıkları araştırmada öğrencilerinin ders ile ilgili beklentilerini sıralamıştır. Buna göre derste futbol, basketbol ve voleybol dallarında takım sporları yapmak bilhassa ortaokulda bulunan erkek öğrenciler tarafından beklenmekte olup eğlencenin derse katılım sağlamada en etkin unsur olduğu ortaya konulmuştur. Söz konusu araştırmanın bir diğer bulgusu da öğretmenden beklenti konusundadır ve erkek öğrenciler serbest zaman veren bir öğretmen beklerken kız öğrenciler eğlendiren ve anlayış sahibi bir öğretmen istemektedirler. Sonuç olarak yapılan yerli ve yabancı kaynaklı çalışmalarda ortaokul öğrencilerinin, Beden Eğitimi ve Spor dersinden beklentiler hususunda özetle “serbest zaman tanınarak takım sporları yapmalarına imkan verilmesi, eğlence içerikli ders

işlenmesi, oyun ve maç yapabilmek” konularında buluştukları gözlenmektedir (Bibek, Goodwin ve Orsega-Smith, 2007; Chung ve Phillips, 2002; Özcan vd., 2016). Bu elde edilen sonuçlar da ortaokul öğrencilerinin gelişim sürecine uygun olarak bir gruba katılma ve üye olma gereksinimi doğrultusunda normal kabul edilmektedir (Bacanlı, 2006).

2.3. Değer

Türk Dil Kurumu (2021) sözlüğüne göre değer, “bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü” ve “bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet şeklinde ifade edilmiştir. Değerler nitelikleri itibarıyla direk olarak gözlenebilen ve ölçülebilen somut şeyler olmadığından onu tek bir ifadeyle tanımlamak mümkün olmamış ve tak bir tanım kabul görmemiştir (Dilmaç, Bozgeyikli, ve Çıkılı, 2008). Bu nedenle literatürde geniş bir perspektifle ele alınarak çok çeşitli tanımlamalar yapıldığı dikkat çekmektedir. Latince kökenli bir kavram olan değer sosyal bilimlerde ilk kez Znaniecki tarafından kullanılmıştır. Değerler, bireylerin inandığı, umduğu ve davranışları için bir kıstas olarak kullandıkları olgular olarak açıklanabilir (Bilgin, 1995).

Değer, genel anlamda bir varlığa, etkinliğe veya objeye ahlaki, ruhi, estetik ya da toplumsal bakış açılarına göre atfedilen kıymet veya önem derecesidir (Öncül, 2000). Değer, toplumun büyük bölümü tarafından onaylanan, arzu edilen, hoş karşılanan aynı zamanda birey, grup ya da toplumun kendisine önem atfettiği şeylerdir (Haralambos, 1987). Halstead ve Taylor’a (1996) göre değer genel insani davranışlara yön veren, tercih veya kritik yaparken yol gösterici olan, dürüstlük ve kişiliğin ilkelerini ortaya koyan inançlar ve hayat görüşüdür. Yapılan çok çeşitli tanımlardan yola çıkarak, arzu edilen veya edilmeyen, pozitif veya negatif, beğenilen veya beğenilmeyen, kabul gören veya kabul görmeyen davranışların tamamını değerler ile açıklamanın mümkün olduğu görülmektedir (Turan ve Ulusoy, 2016). Değer ile ilgili tanımlarda en çok vurgulanan hususlar inanç ve eğilimler, normatif standartlar ve amaçlar olarak karşımıza çıkmaktadır (Dilmaç vd., 2008).

2.3.1. Değerler: Özellikleri, İşlevleri ve Toplumsal Hayata Katkıları

Beden Eğitimi Değerler gerek bireye gerekse topluma bakan yönleriyle çeşitli nitelikler taşımakla beraber sosyal hayatta da birtakım önemli fonksiyonları yerine getirmektedirler. 5Toplumun her bireyden beklentisi olup bireyin bunları karşılayabilmesi bazı sosyal kuralları içselleştirebilmesine bağlıdır. Bu normlardan en gerekli olanı da

toplumla sağlıklı ilişki ve iletişim kurma becerisidir. Gerek insani gerek ahlaki gelişim açısından topluma zarar vermeyerek değerleri benimsemek ve topluma tam uyum sağlayan birey olabilmek sağlıklı bir toplumsal hayat açısından gerekliliktir (Senemoğlu, 2007). Genel ve soyut bir niteliğe haiz olan değerler, toplum hayatında düzenleyici bir rol oynamakta, toplumsal norm ve kuralların ortaya çıkmasında başlıca ilham kaynağı olmaktadır (Tezcan, 1991). Değerler, toplumsal norm ve sosyal kuralların temelini teşkil ettiklerinden bu yönüyle bir anlamda toplumsal denetim mekanizması gibi işlev görürler (Turan ve Ulusoy, 2016).

Toplumsal hayatın işleyişi ve gelişimi salt kanunlara uyulması yoluyla sürdürülemez çünkü kanunda yazılı olmayan ve suç teşkil etmeyen sevgi, saygı, hoşgörü gibi toplumu ayakta tutan fiiller ve erdemler söz konusudur. Toplumu birleştirici bir fonksiyonu olan değerler, örf, adet ve ananeler sağlıklı bir toplum yaşantısının oluşturulması ve bunun devamlılığın sağlanması için elzemdir (Yörükoğlu, 2003). Toplumların kendilerine özgü kültürlerinin oluşumunda ve birbirlerinden kültürel anlamda ayrışmalarında değerler aktif rol oynayarak kültürel farklılıkları oluşturur ve bunun nesiller boyunca devamlılığını sağlar (Yapıcı, Kutlu ve Bilican, 2012). Ulusların varlıklarının sürebilmesi sahip oldukları değerlerin sonraki kuşaklar tarafından benimsenerek hayata tatbik edilmesi ile mümkün olmaktadır. Bunu sağlamanın tek yolu ise çocuklarda değer oluşumu çok erken yaşlarda başladığından aile, akran, okul, toplum, medya gibi çocuğun gelişiminde ve eğitiminde katkısı olabilecek ana unsurların bu sürece doğru bir şekilde katkı sunmasıdır. Bu aşamada özellikle değerler eğitimi noktasında okulun rolü izaha muhtaç değildir (Güçlü, 2015; Halstead ve Taylor, 2000).

Değer kavramını tam olarak anlayabilmek için onun özellik ve toplumsal işlevlerinin iyi bilinmesi gereklidir. Değerlerde başta veya sonda bulunmak açısından önemli olma durumu kişilere ve toplumlara göre değişkenlik arz etmektedir. Bazı kişiler için sevgi ön planda yer alırken başka birileri için saygı daha öncelikli olabilmektedir. Aydın ve Gürler (2012), bu durumu değerlerin sosyal hayatı belli bir formata sokma işlevi olarak ifade ederken din, dil, sanat ve hukuk gibi olguları bu değerlerin gerçekleşmesi olarak açıklamaktadır. Fichter (2011), değerleri benzer şekilde topluma ve kültüre mana ve önem katan kıstaslar şeklinde yorumlayarak değerlerin taşıdığı bazı özelliklere dikkat çekmektedir. Buna göre değerler bireylerce üzerinde çoğunlukla uzlaşma sağlanma, ciddiye alınma, coşkular içirme ve kişisel yargılardan bağımsız olma gibi nitelikler taşımaktadırlar. Değerlerin özellikleri Milli Eğitim Bakanlığı 2009 yılı ilköğretim eğitim

programında da yer bulmuştur. Söz konusu programda değerler toplum ve kişilerce özümsemiş birleştirici olgular olarak ifade edilmiş olup, bireylerin iyilikleri için var olan, içinde heyecanları da barındıran, bilinçaltında yer alarak davranışları yönlendiren, daha genel ve soyut olması nedeniyle toplumsal normlardan ayrılan niteliklere sahip olduğu vurgulanmıştır (MEB, 2009). Değerlerin hayatımızda meydana getirdiği sosyal çıktılar değerlerin işlevleri olarak kabul edilmektedir. Bu işlevlerden bazıları (Fichter, 2011);

- Toplumsal dayanışma aygıtı olma,
- Sosyal kontrol ve baskı mekanizması görevi,
- Bireylere ideal hareket ve düşüncüyü gösterme,
- Bireylerin maddi kültüre odaklanmasını sağlama,
- Sosyal konum ve rol seçiminde bireylere rehberlik etme olarak sıralamak mümkündür.

Tezcan (1974), toplumda değerler sisteminin icra ettiği fonksiyonları;

- Bireysel ve toplumsal etkinliklerin temelini ve yönünü belirleyerek kişilere hedef ve yön göstermek,
- Kişisel tutumları yargılama imkânı vermek,
- Kişilerin ve toplumun birbirlerinden karşılıklı olarak beklentilerini öğrenmek
- Doğru-yanlış, haklı-haksız, hoş-hoş olmayan, ahlâkî- gayri ahlâkî ayrımlarının yapılabilmesini mümkün kılmak olarak sıralanmıştır.

Değerlerin işlevleriyle ilgili olarak (Gökçe, 1994);

- Bireyin toplumca istendik davranışlarında referans noktası olma,
- Kültürel gelişim süreci içerisinde bir şekle bürünerek bu gelişime yön verme,
- Bireyler tarafından sosyalleşme neticesinde kazanılan, kişiliğin bir parçası haline gelerek duygusal ve zihinsel olarak bireyi aksettirme, gibi özelliklerinden de söz etmek mümkündür.

2.3.2. Değerlerin Sınıflandırılması

Değer kavramı ile ilgili olarak literatüre bakıldığında bir kavram kargaşası olduğu göze çarpmaktadır. Her araştırmacı kendi zaviyesinden önem atfettiği öğeleri değer olarak kabul etmektedir. Ancak bir davranış kalıbı, ilke ya da prensibin değer olarak kabul görebilmesi için “ehemmiyetli, önemli, anlamlı ve içselleştirilmiş olması gerekmektedir. Bu bağlamda geliştirilen teoriler ışığında kabul gören en genel evrensel değerler;

- Özgürlük
- Eşitlik
- Adalet
- Bilim
- Sanat şeklinde sıralanmaktadır.

Diğer değerlerin bu beş değeri içerdiği oranda mana ve evrensellik kazanarak değer olarak kabul edilebileceği fikri öne çıkmaktadır (Birkök, 2019). Bu geniş yelpaze içinde yapılan sayısız sınıflandırmalardan en çok rağbet gören sınıflamaların yabancı kaynaklar olarak Spranger (1928), Schwartz (1992), ve Rokeach'a (1973) ait olduğu görülürken yerli kaynaklarda yapılan sınıflamalarda da Güngör'ün (1993) ve Çavdarıcı'nın (2002) sınıflamalarının ön plana çıktığını söylemek mümkündür. Bu çalışmada araştırmanın amacından çok uzaklaşmamak adına diğer birçok sınıflamalar yerine yukarıda belirtilen yazarların görüşleri ışığında yol almak uygun görülmüştür.

2.3.2.1. Spranger Değer Sınıflaması

Psikoloji alanında ilk değer testini yapan kişi olan Spranger her insanın kendisinde baskın olan kişilik özelliklere göre altı değer tipinden birine uygun olacağını ileri sürmektedir (Güngör, 1993). Bu tasnif teorik, iktisadi, estetik, sosyal, siyasi ve dini değer başlıklarında yapılmış olup kısaca;

- Teorik insan; gerçeğe, bilgiye, muhakemeye ve eleştirel düşünceye önem veren akılcı,
- İktisadi insan; faydalı ve pratik olanı önemseyen, faydacı
- Estetik insan; simetri, biçim ve uyumu önceleyen zarif
- Sosyal insan; sevgi, yardımseverlik ve egoist olmamayı tercih eden, insancıl
- Siyasi insan; etkinlik, güç ve şöhret isteyen, hırslı
- Dini insan; kâinatı bütüncül algılayan, mistik olarak özetlenebilir (Aydın ve Gürler, 2012; Çalışkur, Demirhan ve Bozkurt, 2012).

2.3.2.2. Schwartz Değer Sınıflaması

Schwartz 1992 yılında değer eğiliminin içerik ve yapısıyla ilgili Türkiye'yi de kapsayan yaklaşık 60 ülkede evrensel 10 değer ve içerdiği 56 alt değerden oluşan ve aşağıdaki tabloda sunulan sınıflamayı yapmışlardır (Schwarz, 1992).

Tablo 2.1. Schwartz Değer Tablosu (Yazıcı, 2006: 503-504).

Açıklama	Değerler	Kaynaklar
Güç (power): Toplumsal konum, insanlar ve kaynaklar üzerine denetim gücü	Sosyal güç sahibi olmak, otorite sahibi olmak, zengin olmak, Toplumdaki görüntüyü koruyabilmek (insanlar tarafından benimsenmek)a	Etkileşim Grup
Başarı (achievement): toplumsal standartları temel alan kişisel başarı yönelimi	Başarılı olmak, Yetkin olmak, Hırslı olmak, Sözü geçen biri olmak (Zeki olmak)	Etkileşim Grup
Hazcılık (hedonism): bireysel zevke, hazza yönelim	Zevk, Hayattan tat almak	Organizma
Uyarılma (stimulation): heyecan ve yenilik arayışı	Cesur olmak, Değişken bir hayat yaşamak, Heyecanlı bir yaşantı sahibi olmak	Organizma
Özyönelim (self-direction): düşünce ve eylemde bağımsızlık	Yaratıcı olmak, Merak duyabilmek, Özgür olmak, Kendi amaçlarını seçebilmek, Bağımsız olmak (Kendine saygısı olmak)	Organizma Etkileşim
Evrenselcilik (universalizm): anlayışlılık, hoşgörü ve tüm insanların ve doğanın iyiliğini gözetmek	Açık fikirli olmak, Erdemli olmak, Toplumsal adalet, Eşitlik, Dünyada barış istemek, Güzelliklerle dolu bir dünya, Doğayla bütünlük içinde olmak, Çevreyi korumak (İç uyum)	Grup b Organizma
İyilikseverlik (benevolence): kişinin yakın olduğu kişilerin iyiliğini gözetme ve geliştirme	Yardımsever olmak, Dürüst olmak, Bağışlayıcı olmak, Sadık olmak, Sorumluluk sahibi olmak (Gerçek arkadaşlık, Olgun sevgi, Manevi bir hayat, Anlamlı bir hayat)	Organizma Etkileşim Grup
Geleneksellik (tradition): kültürel yada dinsel töre ve fikirlere saygı ve bağlılık	Alçakgönüllü olmak, Dindar olmak, Hayatın bana verdiklerini kabullenmek, Geleneklere saygılı olmak, Ilımlı olmak (Dünyevi işlerden el ayak çekmek)	Grup
Uyma (conformity): başkalarına zarar verebilecek ve toplumsal beklentilere aykırı olabilecek dürtü ve eylemlerin sınırlandırılması	Kibarlık, İtaatkar olmak, Anne-babaya ve yaşlılara değer vermek, Kendini denetleyebilmek	Etkileşim Grup
Güvenlik (security): toplumun, var olan ilişkilerin ve kişinin kendisinin huzuru ve sürekliliği	Ulusal güvenlik, Toplumsal düzenin sürmesini istemek, Temiz olmak, Aile güvenliği, İyiliğe karşılık vermek (Bağlılık duygusu, Sağlıklı olmak)	Organizma Etkileşim Grup

2.3.2.3. Rokeach Değer Sınıflaması

Rokeach (1973) yaptığı çalışmada değerleri amaç ve araç değerler olarak tasnif ederek her ikisi için 18 olmak üzere toplam 36 tür değer ortaya koymuştur. Bu tasnifte amaç değerler kişinin hayatı boyunca başarmayı hedeflediği, araç değerler ise bu hedefleri kazanmaya yönelik başvuru araçları olarak açıklanmaktadır (Çalışkur vd., 2012). Rokeach amaç ve araç değerler seti aşağıda verilmiştir (Akbaş, 2004).

Amaç Değerler

Aile güvenliği

Dünya barışı

Başarılı olma

Bilgelik

Dini olgunluk

Eşitlik

Gerçek dostluk

Güzellikler dünyası

Heyecan verici hayat

İç huzur

Mutluluk

Kendine saygı

Ulusal güvenlik

Özgürlük

Rahat bir hayat

Sosyal kabul

Ulusal güvenlik

Zevk

Araç Değerler

Bağımsız Olma

Bağışlayıcılık

Cesaret

Dürüstlük

Entellektüellik

Geniş Görüşlülük

Hırslılık

İtaatkarlık

Kendini kontrol etme

Kibarlık

Kendine hakim olma

Mantıklılık

Neşelilik

Sevecenlik

Sorumluluk sahibi olma

Temizlik

Yardımseverlik

Yaratıcılık

2.3.2.4. Güngör Değer Sınıflaması

Güngör, Spranger'in çokca kabul görmüş değer sınıflamasına bağlı kalmış ve buna ilaveten ahlaki değerlere yer vermiştir. Güngör'e (1993) göre değerler sınıflaması;

- Bilimsel değer
- Ekonomik değer
- Estetik değer
- Sosyal değer
- Politik değer

- Dini değer

2.3.2.5. Çavdarıcı Değer Sınıflaması

Çavdarıcı değerleri dört grupta toplamaktadır (2002).

1. *Öz Değerler*: Toplum kültürünün mayası olan ve değişmesiyle toplumu da değiştirebilecek potansiyele sahip ana değerlerdir.

2. *Özel Değerler*: Belli bir sınırı olan, gruba veya konuya özel değerlerdir.

3. *Seçimlik Değerler*: bireylerin diledikleri zaman ve özgür iradeleri ile kullanabileceği değerlerdir.

4. *Geçici Değerler*: zamana özel olarak toplumda ortaya çıkarak kabul gören ve bir süre sonra modası geçen değerlerdir.

2.3.3. Beden Eğitimi ve Sporda Değerler

Spor, sadece bedensel aktivitelerden ibaret olmayıp ahlaki ve estetik yönleri de bulunan bir olgudur. Spor hayatın bütün kademelerinde ve her anında yaşanması muhtemel bazı duyguları ön plana çıkarırken insanı iyi ve güzel olana yönlendirmekte, bireyler arasında kısır çekişme ve anlamsız üstünlük sağlama eğilimini törpülemekte, kişinin kendini tanıyıp bilmesine olanak vermektedir (Erdemli, 2008). Toplum hayatında ahlaki ve insani değerler birey yaşamının en önemli paydası olarak tüm toplumu yakından ilgilendirmekte olduğundan dolayı bütün yönleriyle ele alınması gereken bir konudur. Bu noktada beden eğitimi ve spor dersi ile ders öğretmenlerinin ahlaki ve insani değerlerin küçük yaşlardan itibaren öğrencilere spor kanalıyla aktarımında oynadıkları rol düşünüldüğünde çok etkili olabileceklerini söylemek mümkündür (Kuter ve Kuter, 2012). Milli eğitim Bakanlığı ders programları ele alındığında ortaokullarda Beden Eğitimi ve Spor dersi için “saygı, mükemmelliyet, olimpik değerler, erdemlilik, kararlılık, cesaret, eşitlik ve ilham” değerlerine yer verildiği görülmektedir. Spor ve Fiziki Etkinlikler dersi Yüzme branş modülünde ise; üstlenilen rolleri ve sorumlulukları yerine getirme, amaçlara yönelik arkadaşları ile işbirliğinde bulunma, adil davranışlarla göstererek oyunu oynama, bireysel farklılıklara saygı duyma ve işbirliği içerisinde çalışma olarak değerlere yer verilmiştir (Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı [TTKB], 2013). Genel olarak spor değerlerini öğrenciler, örgün eğitimin yanında sosyal öğrenmenin de desteğiyle kavrama ve hayatlarına tatbik etme fırsatı bulmaktadırlar.

Kanada’da spor ile ilgili çalışmalarda bulunan bir kurum olan Sporda Etik Merkezi, gerçek anlamda bir sportif hareketin sahip olduğu değerleri “adalet, mükemmellik, dahil etme ve eğlence” olarak belirtmektedir. Kurumsal anlamda spor değer ilkeleri olarak da “hesap verebilirlik, dürüstlük, saygı, liderlik, yöneticilik, mükemmellik ve kalite” yer almaktadır (Demirhan, 2005). Demirhan (2005), beden eğitimi ve spora ait değerleri;

- Adil olma
- Arkadaşlık
- Sevgi ve saygı duyma
- Kişisel güven duyma
- Benlik saygısı kazanma
- İç disiplin
- İşbirliği ve ekip alışması
- Hislerini kontrol edebilme
- Gayretlilik
- Dayanışma ve yardımlaşma duygusu
- Mükemmellik
- Eğlence
- Ayrımcılık yapmamak olarak sıralamıştır.

Spor değerleri sportif aktivitelerin özünü oluşturan; ortak iş yapabilme, organize olabilme, sabırlı olabilme, cesaret, dostluk, temizlik, saygı gösterme, takdir ve teşekkür edebilme, özür dileyebilme, hoşgrl olabilme ve başarmak için gayret gösterme gibi öğrenilebilen, öğretilebilen her çeşit sportif ve olimpik değerlerdir (CCES, 2014; Kuter ve Kuter, 2012). Grossing (1991), sporun yapılış amacını açıklarken aslında sportif değerleri de sıralamaktadır. Buna göre spor; eylem yeteneği, zgven, sorumluluk duygusu, yaratıcılık, performans gösterme, oyun, macera, sağlık ve zindelik ile sosyal yönleri geliştirme amacıyla yapılır.

2.3.4. Sporda Etik İlkeler

Etik kısaca ahlak felsefesi olarak bilinmektedir. Etik ile ilgili yapılmış sayısız tanımlama dikkate alındığında etik, bireylerin eylemlerinin, bazı değer yargıları ve toplumsal normlara bağlı olarak iyi veya kötü şeklinde değerlendirilmesi olarak ifade edilmektedir (Tuncel, 2014). Spor etiği ise sporun tüm özne ve unsurlarının rollerini evrensel nitelikte değerler olarak kabul edilen adalet, tarafsızlık, saygı, dürüstlük ve açıklık

ilkelerine uygun biçimde yerine getirmesi ve bu davranışların spor sırasında ve spor mecrasında gösterilmesi beklentisidir (Bergman, 1988 akt. Yücekaya, 2017). Eitzen (1993), sporda taraflardan beklenen etik ilkeleri aşağıdaki dört maddede sıralamıştır;

1) Sportif müsabakalar sporun amaçlarına hizmet etmelidir, sonuç veya para bu amaçları gölgede bırakmamalıdır

2) Müsabaka adil olmalıdır

3) Spor etkinliklerinde katılımcılara eşit olanak ve eşit katılım şansı verilmelidir

4) Spor faaliyetleri esnasında tüm öznelere güvenliği temin edilmelidir.

Her geçen gün spor ekonomi ve siyasi anlamda büyümekte olup bu gelişme beraberinde etik olmayan eylem ve hareketlerin artmasına sebep olmaktadır. Sporda doping ve ilaç kullanımı, şiddet, cinsel ve duygusal taciz, sporculara yönelik uygunsuz davranış, şike, bahis ve medya tarafgirliği halihazırda yaşanan en önemli etik dışı problemler olarak kabul edilmektedir (Morgan, Meier ve Schneider, 2001). Bu olumsuzluklarla mücadele ancak spor değerlerinin müsabakalarda davranışa yansıtılarak spor etik kültürün oluşturulması, yaygınlaştırılması ve rol modellerin ortaya çıkarılması ile mümkün görünmektedir (Tuncel, 2014).

2.3.4.1. Sportmenlik Davranışı (Sportif Erdem)

Ülkemizde son dönemde çokça duyup karşılaştığımız bir kavram olan sportmenlik ilk anda sadece sportif müsabakalarla doğrudan ilgili bir kavrammış gibi zihinlere çağrışım yapsa da aslında yaşamın her alanında adil, dürüst, saygılı ve hakperest olmayı betimleyen ve toplumsal hayatta sergilenmesi gerekli olan temel ahlaki değerleri ifade etmektedir (Tel, 2014). Sportmenlik, cinsiyet fark etmeksizin sporculardan gösterilmesi umulan davranış ve hareketlerdir. Keating (2001 akt. Gürpınar, 2009), sportmen kişiyi; “yenilmeyi bilen ve şikâyet etmeksizin mağlup olabilen, kural dışı davranışlarla kazanmayan ve rakibine karşı iyi, nazik ve cömert olabilen kişi” şeklinde tanımlamıştır. Uluslararası Sportmenlik Birliği, sportmenlik ile ilgili olarak aşağıda yer alan sekiz kuralı ortaya koymuştur;

1. Kurallara uymak

2. Takım arkadaşlarınıza bağlı kalmak

3. Kendini zinde tutmak

4. Öfkeyi kontrol etmek

5. Oyunu şiddetten uzak tutmak

6. Galibiyette övünmemek

7. Mağlubiyette yıkılmamak

8. Sağlıklı bir vücut için sağlam ruhlu ve açık fikirli olmak (Keating, 2001 akt. Gürpınar, 2009).

Spor, belirli ilke ile kurallara sahip bulunan ve bu kurallar eşliğinde ilerlemesi gereken bir süreçtir. Bunların başında da rakibe saygı göstermek, değer vermek ve oyun kurallarına uymak gelmektedir. Belirtilen sportif ilke ve kurallara uyulmadığı takdirde spor yerini kaotik bir etkinliğe bırakır ki bu da sportmenliğin özüne ters bir durum olup sporun amacının tam olarak tersine bir şekilde hizmet etmesine ve toplumsal değerleri tahrip eden bir olgu şeklinde tanınmasına neden olmaktadır (Konter, 2006; Tanrıverdi, 2012). Daha önce vurgulandığı üzere temel ahlaki değerlerin çocuk yaşta kazanımı zaruret olup Beden Eğitimi ve Spor dersi bu kazanım için önemli bir rol üstlenmektedir. Geleceğin spor özneleri; sporcu, antrenör, hakem, seyirci ve medya mensubu olarak ilköğretim çağı öğrencilerinin içinden çıkacağı düşünüldüğünde bu rolün önemi daha iyi anlaşılmaktadır (Yıldıran, 2004).

Burada etki alanı ve sahip olduğu teknolojik imkanlar bakımından spor medyasına ayrı bir parantez açmakta fayda bulunmaktadır. Alışlagelmiş olduğu üzere sadece kazanan tarafın ön plana çıkarılarak alkışlandığı, mağlup olan tarafın göstermiş olduğu olumlu performans ve davranışlara pek yer verilmediği, sportif erdemlerin oyun ve kazananın gölgesinde kalacak şekilde yer bulduğu bir medya sportmenlik kavramının gelişmesi ve yaygınlaşmasının önündeki engellerden biri olarak karşımızda durmaktadır (Pehlivan, 2004).

2.3.4.2. Fair-Play

Fair-Play sportif davranışın temelinde bulunmakta ve kısaca spordaki üst ahlak kavramı olarak bilinmektedir. 15.YY'da ilk başlarda fırsat eşitliği anlamında kullanılan Fair-Play, 18.YY'da spor literatürüne dâhil olmuştur (Sezen ve Yıldıran, 2003). Uluslararası Fair Play Komitesi'ne göre fair play, bir takım veya sporcunun galibiyeti kaçırmayı veya performansının düşmesini göze alabilecek şekilde yapabileceği jest şeklinde ifade edilmektedir (Ateşoğlu, 1974; International Olympic Committee [IOC], 2008). Fair-Play sportif müsabakalarda esnasında sporun öznelerinin kurallara riayet etmekle beraber evrensel ahlaki tutum ve davranışlar göstermeleri olarak tanımlanmaktadır

(Orhun, 1991). Spor içinde kazanma mücadelesinin olduğu ve zaman zaman zor şartlarda gerçekleşen yarışmalardan müteşekkildir. Fair play bu zorlaşan koşullara rağmen kurallara uyarak sadık kalmayı ve rakibini oyun arkadaşı olarak algılayıp değer vermeyi, sadece oyunun gözlenebilen kurallarına değil ruhunu da saygılı olmayı önceleyen bir felsefik düşünce biçimidir (Yıldıran, 2004; Edgar, 1998). Ülkemizde, ilk ve ortaöğretim okullarında beden eğitimi dersleri, "İlköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları" esasına göre yürütülmektedir. Program dâhilinde gerçekleşmesi beklenen 18 hedef arasında Fair Play ile alakalı olarak (MEGSB, 1997);

- 1) Dostane oyun ve yarışma
- 2) Kazananı takdir etme
- 3) Yenilgiyi kabullenme
- 4) Aldatma ve haksızlığa karşı çıkma" hususları yer almaktadır

Programda yer alan hedefler ve bu hedeflere ilişkin davranışlar göz önüne alındığında salt kurallara riayet etmenin çok daha ilerisinde olarak ideal informal Fair Play anlayışına ağırlık verildiğini söylemek mümkündür (Yıldıran, 2005). Spora bir bütün olarak bakıldığında amaç kendisine ve topluma saygılı ve faydalı kısaca mükemmel bireyler yetiştirmektir. Fair play felsefesi sağlıklı bir toplumsal yaşam, doğru düşünebilme ve öğrenme becerisi kazanma konularında etkili olup sportif etkinliklerde birbirleriyle karşılaşan genç kuşaklar en zor koşulların üstesinden Fair Play ruhu ile gelecek ve adalet duygusunu güçlendirebilecektir (Basım ve Argan, 2009).

Geride bıraktığımız çağın başlarından itibaren sporda ticari kazanç ve siyaset etkisini iyiden iyiye arttırmış ve başarı tek geçerli kriter olarak toplum tarafından beklenir hale gelmiştir. Bu süreç doğal olarak Fair Play ruhuna zarar vermiş ve ahlaki davranışların her geçen gün değerini yitirmesine doğru giden süreci başlatmış, amiyane tabirle “vur, kır, parçala bu maçı kazan” fikrinin tribünlerden seslendirilmesine sebep olmuştur (Yıldıran, 2005). Söz konusu durum okul spor müsabakaları açısından da geçerli olup öğretmenlerin ve sporcuların önceliklerinin kazanma olduğu ve Fair Play ruhu ve düşüncesinin başarının çok gerisinde konumlandığı, öğretmenlerin de bu hususta eksikliklerinin olduğu gözlenmektedir (Yıldıran, 1992).

2.3.4.3. Olimpik Değer

Olimpik değerler 19. yy'ın sonlarında Avrupa'da ortaya çıkan "Uluslararası Barış Hareketi"nin ile "Uluslararası Spor Hareketi"nin bir parçası olarak olimpik hareket ve oyunların esas değerleri olarak görülmektedir. Uluslararası Olimpiyat Komitesi önemle üstünde durarak spor kültürünün bir yansıması haline getirmek istediği olimpik hareket, spor, kültür ve eğitimi bir eksenle toplama amacı taşımaktadır. Spor, kültür ve eğitimi bir araya getiren Olimpik Hareket, özünde insanlığın ilerlemesi için şart olan değerlerden oluşmaktadır (Özbey ve Güzel, 2009).

Olimpik hareket temelde "Mükemmellik", "Arkadaşlık" ve "Saygı" olarak üç değeri simgelemektedir. Mükemmellik; en iyiyi verebilmek, kazanmanın ötesinde hayat mücadelesi boyunca en iyiyi yapma gayretidir. Arkadaşlık; Sporu bir araç olarak kabul ederek birlik-beraberlik içinde olma, takım ruhuyla hareket etme, daha barışçıl ve daha iyi bir dünya meydana getirmektir. Saygı; kurallara bağlı olmanın ötesinde kendine, başkalarına, çevreye ve fair play ruhuna saygı duymaktır (IOC, 2008).

2.3.4.4. Beden Eğitimi ve Spor İle Sportif Değerler Eğitimi

Eğitim aile, toplum ve okulun eşzamanlı ve eşgüdümlü olarak birlikte rol aldığı bir süreçtir. Eğitim en sade haliyle iyi insan, iyi toplum ve kaliteli hayat sahibi olma yolunda gösterilen gayret şeklinde tanımlanabilir (Maslow, 1996). Okul eğitiminin amacı da akademik bakımdan başarılı olan ve temel insani değerleri özümsemiş öğrenciler yetiştirmektir (Ekşi, 2003). Günümüzde demokratik ülkelerde eğitim kurumları bilişsel hedeflerin yanında genç kuşaklara temel insani değerleri de kazandırmaya yönelik çaba içerisindeyler. Öğrenme sürecindeki genç kuşaklar dünyada giderek artan şiddet eğilimi, tahammülsüzlük ve çeşitlenen sosyal problemlerden ciddi şekilde etkilenmektedir. Ebeveynler ve eğitimciler bu olumsuz etkileşimle mücadelenin değerler eğitimi ile kazanılacağı düşüncesindedirler (Tillman, 2000).

Değerler eğitimi, insanın sahip olduğu imkânları ve onu başka varlıklardan ayırarak insan yapan değerleri varoluş amacına uygun şekilde gerçekleştirebilecek hale gelmelerine yardımcı olmaktır. Daha açık bir deyişle insana doğru biliş, doğru düşünce, doğru değerlendirme ve doğru hareket içinde bulunduğunu idrak edebilmesine imkân sunmaktır (Kuçuradi, 1995). Eğitim bu sayılan hedeflere ilişkin olarak bireyi geliştirme süreci olarak ifade edilmektedir. Yetiştirme sürecinde edinilen bilgi, beceri, tutum ve değerler, kişinin karakterini olumlu olarak değiştirmekte ve sosyal dokuya pozitif katkılar sunmaktadır.

Öğrencilerde bu kazanımı başarmanın yolu değerler eğitimi ile mümkün olmaktadır (Akbaş, 2004). Değerler eğitiminin kökeni 1920'lere uzanmakta olup 1970'lerden itibaren bu konu hakkında yapılan çalışmalara literatürde rastlamak mümkündür. 1990'dan itibaren insani değerlerin yerini bireysel değerlerin almaya başlamasıyla değerler eğitimi aile, toplum ve eğitimciler tarafından yeniden önemsenmeye ve ilerleyen süreçte “telkin, ahlaki gelişim, analiz, aydınlatma ve davranış öğrenme yaklaşımlarıyla okul programlarında yer bulmaya başlamıştır (Demircioğlu ve Tokdemir, 2008; İşcan, 2007).

Beden eğitimi ve Spor, bedensel etkinliklerle bireyin sosyalleşmesini, fiziksel, zihinsel ve duyuşsal açılardan gelişmesini hedefleyen genel eğitimin çok değerli bir bileşenidir. Sporda başarılı olabilmek için vücut organları, kas sistemi ile beyinin eşgüdümü olarak hareket etmeyi öğrenmesi gerekmektedir. Beden eğitimi ve spor derslerinde ders programları bağlı olarak yapılan fiziksel aktiviteler, öğrencilerde bedeni ve zihni aynı anda uyatarak harekete geçirmekte ve öğrencilerin zorluk seviyesi yüksek görevleri uygulayabilmelerini sağlamakta, onlara sürekli gelişimin anahtarını sunmaktadır. Sportif yarışma, turnuva, lig gibi faaliyetler oyunun belirlenen hedefine varma ve rakibine sportif üstünlük sağlamak gibi süreçlerden meydana gelmektedir. Bu sürecin kişiye fiziksel ve zihinsel gelişim elde etmenin yanında mücadele etme, heyecan duyma, yarışma ve galip gelme gibi kazanımlarda sağlayabilmesi söz konusudur (Tanrıverdi, 2012).

Eğitim müfredatlarında ilk bakışta öğretim ve güzel ahlak edinimi hususları bir diğerinden farklıymış gibi algılanabilmekte ancak eğitimin genel ve temel hedefi ahlak, kural ve sportmenlik gibi kavramları genç kitlelere aşılmasıdır. Bu açıdan daha önce de vurgulandığı üzere okullardaki Beden eğitimi ve Spor dersleri ayrı bir anlam ve öneme sahiptir (Orhun, 1992). Okullardaki beden eğitimi ve sportif etkinlikler, hem öğrencilerin sporun birincil hedefleri olan fiziken ve ruhsal açıdan dengeli bir kişilik yapısına kavuşmalarını sağlarken hem de öğrencileri pozitif ve doğru istikamette eğitebilmeyi hedeflemektedir (Hesapçıoğlu, 1994). Bu bağlamda yaş, sağlık ve kültürel durum ayırt edilmeksizin tüm bireylerin ve bilhassa öğrencilerin değerler sistemine dâhil edilebilmesi amacıyla sistemli olarak fiziksel etkinliklerde bulunması teşvik edilmeli ve bedeninin değerinin farkına varması hedeflenmelidir (Makula, 2003).

Her kademedeki görev yapan Beden eğitimi ve Spor branş öğretmenleri diğer meslektaşlarından farklı olarak öğrencilerle ilişki ve iletişim kurabilme bakımından birtakım ayrıcalıklara sahiptirler. Dersin spor kıyafetlerle işlenmesi, öğretmenlerin aktivitelere fiziksel olarak katılabilme imkânının olması, antrenman veya müsabaka

sebebiyle okul dışında vakit geçirme, birlikte seyahat etme, konaklama, yeme içme, gezmeye, aynı amaç için mücadele edip kazanınca sevinme ve kaybedince zlme ğretmen ğrenci güven ortamının doğması açısından eşsiz fırsatlar sunmaktadır. Öğrencilerin bu yaşlarda en çok ihtiyaı olan şeylerden biri doğru bir rol model bulabilmeleri olduğundan beden eğitimi ve spor öğretmenleri değerler eğitimi hususunda çok etkin bir role sahip olabilmektedir. Ancak bu fırsatın veli, okul idaresi, ğrenci merkezli ve ilgisizlik kaynaklı gerekçelerle çok da iyi değerlendirilemediğini belirtmekte sakınca yoktur (Kuter ve Kuter, 2012).

Spor değerlerinin Beden eğitimi ve Spor yoluyla geç kuşaklara aktarımında yaşanan bir diğer olumsuzluk ise kazanma duygusunun diğer sportfi erdemlere baskın gelmesi ve kişiyi kural dışı davranmaya sevk etmesidir. Bu tarz bir yönelim sporun toplumsal değerleri öğretici vasfının tam aksine hizmet ederek agresif ve huzursuzluk veren kişiler ortaya çıkmasına neden olabilmektedir (Tanrıverdi, 2012). Son dönemde bu olumsuz eğilimlerin okul sporları da dâhil olacak şekilde artması Fair Play anlayışını kazanmak için uzun süreli eğitiminin şart olduğunu ortaya koymakta, ilk ve orta ğretim ile beraber bu eğitimlerin de başlatılması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu noktada Beden Eğitimi ve Spor dersi ğretmenlerinin Fair Play ruhunu öğrencilere nasıl aşılayacakları konusunda tam donanımlı olmadıkları ve genel olarak Fair Play konusunda özellikle ülkemizde alanyazında araştırma ve çalışmaların son derece yetersiz olduğu göze çarpmaktadır (Yıldıran, 2004).

Sağlıklı bireylerden müteşekkil sağlıklı bir toplumsal doku meydana gelmesi için bir spor kültürü oluşturulmalıdır. Çünkü spor bir kültür meselesidir ve sportif değerler bu spor kültürünün bir parçasıdır. Sportif değerlerin eğitimi de bu minvalde ele alınmalıdır. Spor kültürünün toplumda yaygınlaştırılması sadece sporun teknik anlamda ğretimi ile mümkün olmayıp sportif değerlerin de uygun bir şekilde ilkokul sıralarından itibaren başlanılarak bireylere aktarılması sağlanmalıdır (Taşkıran, 2009).

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Yöntemi

“Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilgisinin beden eğitimi ve spor değerlerine etkisi”nin incelendiği bu çalışmada nicel araştırma yaklaşımlarından olan tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama yönteminin birçok alt bileşeni bulunmakla birlikte bu çalışmada ilişkisel tarama yöntemi tercih edilmiştir. Nicel yaklaşımların temel alındığı çalışmalarda yoğun olarak kullanılan ilişkisel tarama yöntemi genel olarak iki ya da daha fazla sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını belirlemeyi hedefleyen araştırma yöntemidir (Plano-Clark ve Creswell, 2015). İlişkisel tarama yöntemleri realist bir neden-sonuç ilişkisi vermek yerine değişkenlerin birlikte hareket edebilme durumları hakkında çıkarımlarda bulunma fırsatı sağlamaktadır (Karasar, 2010).

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklem Grubu

Araştırmanın evrenini beden eğitimi dersini alan ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu ise Kastamonu İli Taşköprü İlçesinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olarak hizmet veren ortaokullardaki 5,6,7 ve 8.sınıfta öğrenim gören toplam 407 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini belirlenirken seçkisiz örnekleme metodu kullanılmıştır. Bu örnekleme metodunun kullanılmasının nedeni araştırmaya katılım sağlayan kişilerin eşit seçilebilme ihtimalinin bulunması ve araştırmanın yansız bir şekilde yürütüldüğünün ifade edilebilmesidir. Ayrıca yansız bir şekilde örneklemin belirlenmesi hem geçerlik hem de güvenilirlik açısından büyük önem taşımaktadır (Canbazoğlu-Bilici, 2019). Sağlık bilimleri alanında yapılan çalışmalarda katılımcıların yansız bir şekilde belirlenmesi ve tercih edilebilme oranlarının eşit düzeylerde bulunması istenilen bir durumdur. Seçkisiz örnekleme aynı zamanda araştırmacıya emek, maliyet ve süre konularında kolaylık ve inisiyatifler de sunmaktadır. Tablo 3.1 de katılımcılara yönelik demografik özellikler sunulmuştur.

Tablo 3.1 Katılımcılara Yönelik Demografik Özellikler

Örneklem Grubu	Değişken	Alt Değişken	f	%
5, 6, 7 ve 8.sınıf Ortaokul Öğrencileri	Cinsiyet	Bayan	199	48,9
		Erkek	208	51,1
	Sınıf Düzeyi	5.sınıf	97	23,8
		6.sınıf	93	22,9
		7.sınıf	95	23,3
		8.sınıf	122	30,0
	Yaş	10 yaş	33	8,1
		11 yaş	81	19,9
		12 yaş	109	26,8
		13 yaş	108	26,5
		14 yaş	76	18,7
		Toplam	407	100

Katılımcılara yönelik demografik özellikler Tablo 3.1’de incelendiğinde toplam 407 katılımcının bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların %48,9’u (n=199) bayarlardan %51,1’i (n=208) ise erkeklerden oluşmaktadır. Bu noktada bayan ve erkek katılımcıların dengeli ve uygun sayılarda olduğu ifade edilebilir. Sınıf düzeyi açısından inceleme yapıldığında katılımcıların %23,8’i (n=97) 5.sınıf, %22,9’u (n=93) 6.sınıf, %23,3’ü (n=95) 7.sınıf ve %30,0’u (n=122) 8.sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu bağlamda sınıf düzeyi değişkeninin de dengeli bir şekilde belirlendiği söylenebilir. Son olarak yaş değişkeni incelendiğinde katılımcıların %8,1’i (n=33) 10 yaşında, %19,9’u (n=81) 11 yaşında, %26,8’i (n=109) 12 yaşında, %26,5’i (n=108) 13 yaşında ve %18,7’i (n=76) ise 14 yaşında olarak belirlenmiştir. Yaş değişkeni bakımından yalnızca 10 yaş düzeyinin dengeli dağıtılamadığı görülmektedir. Ancak bu durum kesin sınırlarla çözüme kavuşturulabilecek bir durum değildir. Çünkü bazı çocuklar birinci sınıfa 6 yaşında başlarken, bazı çocuklar ise 7 yaşında başlayabilmektedir. Bu nedenle 10-11 yaş arasında zaman zaman değişiklikler oluşabilmektedir. Bu durum araştırma sürecinde tolere edilebilecek bir durumdur.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında nicel veri toplama aracı olarak iki adet ölçek kullanılmıştır. İlk olarak Yücekaya (2017) tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Değer Ölçeği (BESDÖ)” kullanılmıştır. İkinci olarak Uğraş & Temel (2020) tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgili Ölçeği (BEDİÖ)” ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan her iki ölçek aynı katılımcılara aynı zaman dilimi içerisinde art arda uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları sırasıyla detaylı olarak aşağıda anlatılmıştır.

3.3.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Değer Ölçeği (BESDÖ)

Yücekaya (2017) tarafından geliştirilen BESDÖ ölçeği 23 sorudan ve altı faktörden (saygı, farkındalık, milli kültür ve beraberlik, sağlıklı yaşam ve beslenme, dayanışma, spor kültürü) oluşmaktadır. BESDÖ ölçeği 5'li likert türünde hazırlanmıştır. Ölçeğin derecelemesi “Hiçbir Zaman (1), Nadiren (2), Bazen (3), Sıklıkla (4), Her Zaman (5)” şeklindedir. Ölçekten alınabilecek en küçük puan 23 en yüksek puan ise 115 şeklindedir. Ölçeğin güvenirlik analizi sonuçları incelendiğinde test tekrar test yöntemi kullanılarak Pearson Çarpım Momentler Korelasyonuna göre 0,82 olduğu belirlenmiştir. Sağlık bilimleri alanında bu değer 0,70 ve üzerinde olması güvenirlik için yeterli olarak görülmektedir (Bayram, 2004; Balcı, 2005). Ölçeğin geçerlik analizi sonuçları incelendiğinde Kaiser-Meyer-Olkin (MYO) 0,818, Bartlett Testi ($X^2=6990,319$ Df=253 $p<0,01$) anlamlı çıkmıştır. Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) sonucunda ölçeğin madde faktör yüklerinin 0,438 ile 0,962 arasında değiştiği görülmektedir. Ayrıca ölçeğin açıklanan varyans oranları %4,476 ile %19,415 arasında değişim göstermekte ve ölçeğin tamamına yönelik açıklanan varyans oranının ise %49,985 olduğu ifade edilmiştir. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonucunda En Çok Olabilirlik Metodu'na (Maximum Likelihood) analizi ile path analizi gerçekleştirilmiş ve sonuç olarak $X^2=545,78$, Df=215, $P=0,000$, RMSEA= 0,037, $\chi^2/sd=2,54$, GFI=0,96, CFI=0,97, AGFI=0,95 ve NFI=0,94 olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlar kapsamında BESDÖ ölçeğinin araştırmada kullanılabilir, geçerli ve güvenilir düzeyde ve alanyazında halihazırda mevcut bir ölçek olduğu söylenebilir. EK-A'da Beden Eğitimi ve Spor Dersi Değer Ölçeği (BESDÖ) sunulmuştur.

3.3.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgili Ölçeği (BEDİÖ)

Araştırma sürecinde kullanılan diğer veri toplama aracı ise Uğraş ve Temel (2020) tarafından geliştirilen BEDİÖ ölçeği 10 sorudan ve tek faktörden oluşmaktadır. BEDİÖ ölçeği 5'li likert türünde hazırlanmıştır. Ölçeğin derecelemesi “Kesinlikle Katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Orta Düzeyde Katılıyorum (3), Katılıyorum (4), Tamamen Katılıyorum (5)” şeklindedir. Ölçekten alınabilecek en küçük puan 10 en yüksek puan ise 50 şeklindedir. Ölçeğin güvenirlik analizi sonuçları incelendiğinde Cronbach Alpha katsayısının 0,87 olduğu belirlenmiştir. Sağlık bilimleri alanında bu değer 0,70 ve üzerinde olması güvenirlik için yeterli olarak görülmektedir (Bayram, 2004).

Ölçeğin geçerlik analizi sonuçları incelendiğinde iç ölçüt geçerliliği kapsamında %27'lik alt grup-üst grup ortalamalarının t testi aracılığı ile incelendiği görülmektedir.

Yapılan analiz sonucunda t testi sonuçlarının -3,35 ile -12,15 arasında değişim gösterdiği ve anlamlı farklılık oluşturduğu belirlenmiştir. Ayrıca ölçeğin açıklanan toplam varyans oranı %47,205 olarak bulunmuştur. Yapı geçerliği açısından yapılan DFA analizinde uyum iyiliği değerlerinin $\chi^2/sd=2,16$, GFI=0,93, CFI=0,94, AGFI=0,89, NFI=0,90 ve RMSEA=0,07 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar söz konusu ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğunu ve araştırma kapsamında kullanılabileceğini göstermektedir. EK-B’de Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgili Ölçeği (BEDİÖ) sunulmuştur.

3.4. Araştırma Verilerinin Toplanması

Araştırma verileri yaklaşık 2 aylık bir süre içerisinde toplanmıştır. Kastamonu İli ve Taşköprü İlçesinde bulunan 407 ortaokul öğrencisine her iki ölçek aynı zamanda uygulanmış ve bizzat araştırmacı tarafından veri toplama işlemleri gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların gönüllü ve istekli olmasına özen gösterilmiştir.

3.5. Uygulama Verilerinin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen bulgular betimsel ve çıkarımsal istatistiğe tabi tutulmuştur. Bu kapsamda SPSS 25.0 programı tercih edilmiştir. Araştırma bulgularının normal dağılım göstermemesi nedeniyle Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis testi kullanılmıştır (Can, 2016). Ayrıca korelasyon analizinde yine bulguların normal dağılmaması nedeniyle Spearman Sıra Farkları Korelasyon hesabı tercih edilmiştir.

3.6. Geçerlik ve Güvenirlik Önlemleri

Araştırma sürecinde öncelikli olarak veri toplama araçlarının geçerli ve güvenilir olabilmesi amacıyla alanyazında halihazırda bulunan ve geçerliği, güvenilirliği sağlanmış olan veri toplama araçlarının tercih edilmesine dikkat edilmiştir. Araştırma sürecinin başından sonuna kadar alan uzmanlarının görüşleri sık sık alınmış ve iç geçerlilik ile kapsam geçerliğinin sağlanmasına dikkat edilmiştir (Miles ve Huberman, 1994).

3.7. Etik Beyan ve Araştırma Kurallarına Uygunluk

Araştırma boyunca kullanılan veri toplama araçları için öncelikli olarak hak sahibi yazarlardan gerekli izinler alınmıştır. Söz konusu izinler EK-C’de sunulmuştur. Araştırma sürecinin tamamı bilimsel etik ve araştırma uygulamaları kurallarına azami dikkat edilerek yürütülmüştür. Bu araştırma kapsamında insanlar ile çalışmalar yürütüldüğü için Yozgat Bozok Üniversitesi Etik Komisyonu’nun E-97967899-300-2985 sayılı toplantısında alınan 17.02.2021 Tarih ve 19/05 Sayılı kararı ile etik kurul izni alınmıştır (EK-D).

4. BULGULAR

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulguların problem durumları dikkate alınarak sunumu gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda araştırma kapsamında ilk olarak uygulama verilerinin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir. Normallik dağılımı iki farklı şekilde incelenmiştir. Öncelikle basıklık ve çarpıklık katsayıları incelenmiş daha sonra ise normallik dağılımı testlerinden olan Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır. Tablo 4.1’de her iki ölçeğin genel boyutları ve alt boyutları açısından normallik dağılımı sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.1 Basıklık ve Çarpıklık Katsayıları Açısından Normallik Dağılımı Bulguları

Ölçek	Alt Boyut	Basıklık		Çarpıklık	
		İstatistik	Std. Hata	İstatistik	Std. Hata
BESDÖ	Saygı	1,367	,241	-1,267	,121
	Farkındalık	1,935	,241	-1,480	,121
	Milli Kültür ve Beraberlik	-,482	,241	-,601	,121
	Sağlıklı Yaşam ve Beslenme	-,312	,241	-,498	,121
	Dayanışma	1,397	,241	-1,231	,121
	Spor Kültürü	,115	,241	-,637	,121
	Genel	1,298	,241	-1,008	,121
BEDİÖ	Genel	,838	,241	-1,122	,121

Tablo 4.1’de BESDÖ ölçeğinin genel normallik dağılımı sonuçlarının -1,008 ile 1,298 arasında değişim gösterdiği, saygı boyutunun -1,267 ile 1,367 arasında, farkındalık boyutunun -1,480 ile 1,935 arasında, milli kültür ve beraberlik boyutunun -,601 ile -,482 arasında, sağlıklı yaşam ve beslenme boyutunun -,498 ile -,312 arasında, dayanışma boyutunun -1,231 ile 1,397 arasında ve spor kültürü boyutunun -,637 ile ,115 arasında olduğu belirlenmiştir. BEDİÖ ölçeği tek boyutlu olduğundan genel normallik dağılımı sonuçlarının -1,122 ile ,838 arasında olduğu belirlenmiştir. Tablo 4.1’de normallik dağılımı sonuçları -1 ile +1 arasında dağılım göstermemekte ve bu durum normallik dağılımı hipotezini karşılamamaktadır (Can, 2016). Basıklık değerleri 3’den küçük olsa dahi (Tabachnick ve Fidell, 2015: 79) çarpıklık değerlerinin +1 ile -1 değer aralığında bulunmaması (Can, 2016) nedeniyle normallik dağılımı hipotezini karşılamadığı düşünülmektedir. Bu sonuçların teyit edilmesi açısından ayrıca ikinci bir analiz olarak Kolmogorov-Smirnov testi ile normallik dağılımı testi yapılmıştır. Tablo 4.2’de bu teste yönelik sonuçlar sunulmuştur.

Tablo 4.2 Kolmogorov-Smirnov Normallik Dağılımı Testleri

Ölçek	Alt Boyut	Kolmogorov-Smirnov	
		İstatistik	Sig.(p)
BESDÖ	Saygı	,194	,000
	Farkındalık	,274	,000
	Milli Kültür ve Beraberlik	,159	,000
	Sağlıklı Yaşam ve Beslenme	,122	,000
	Dayanışma	,155	,000
	Spor Kültürü	,097	,000
	Genel	,103	,000
BEDİÖ	Genel	,153	,000

Tablo 4.2’de incelendiğinde gerek BESDÖ ölçeğinin genel ve alt boyutları gerekse de BEDİÖ ölçeğinin normallik dağılımı sonuçlarının ,05 düzeyinde anlamlı olduğu görülmektedir. Bu durum uygulama verilerinin genel ve alt boyutlar açısından normal dağılım göstermediğini ve parametrik testler yerine non-parametrik testlerin kullanılması gerektiğini göstermektedir (Büyüköztürk, 2010). Elde edilen sonuçlar Tablo 4.1’de bulunan sonuçları desteklemektedir. Araştırma verilerin normal dağılım göstermemesi nedeniyle bundan sonra yapılan tüm analizler non-parametrik testler kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında öncelikli olarak betimsel istatistik uygulamaları daha sonra ise çıkarımsal istatistik uygulamaları sunulmuştur.

4.1. Birinci Problem Durumuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın birinci problem durumu olan “Ortaokul öğrencilerinin “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Değer Ölçeğine (BESDÖ)” yönelik görüşleri demografik özellikler açısından nasıl gerçekleşmiştir?” sorusuna yönelik yapılan betimsel istatistik sonuçları Tablo 4.3’de sunulmuştur.

Tablo 4.3 Birinci Problem Durumuna Yönelik Betimsel İstatistik Sonuçları

Değişken	Alt Değişken	n	$\bar{X}$	SS
Cinsiyet	Bayan	199	4,10	,636
	Erkek	208	3,90	,656
Sınıf Düzeyi	5.sınıf	97	4,02	,595
	6.sınıf	93	4,13	,573
	7.sınıf	95	4,07	,635
	8.sınıf	122	3,82	,735
Yaş	10 yaş	33	4,22	,562
	11 yaş	81	4,01	,570
	12 yaş	109	4,18	,553
	13 yaş	108	3,82	,755
	14 yaş	76	3,90	,668
Okulun Spor Takımı Oyuncusu	Evet	106	4,34	,485
	Hayır	301	3,88	,663
Bir Spor Kulübünün Sporcusu	Evet	118	4,32	,509
	Hayır	289	3,87	,660
Nerede Yaşıyorsunuz	Köy	117	3,91	,586
	Kasaba	18	4,02	,917
	İlçe	226	4,05	,652
	Şehir	46	3,97	,696
Baba Öğrenim Durumu	İlkokul	73	3,88	,601
	Ortaokul	127	3,92	,634
	Lise	161	4,03	,682
	Önlisans	36	4,27	,546
	Lisans	10	4,35	,799
	Lisansüstü	-	-	-
Anne Öğrenim Durumu	İlkokul	157	3,92	,645
	Ortaokul	140	3,94	,660
	Lise	79	4,17	,645
	Önlisans	23	4,23	,499
	Lisans	8	4,13	,822
	Lisansüstü	-	-	-
Aylık Gelir Durumu	0-1400 arası	137	3,96	,684
	1401-3000 arası	146	3,95	,682
	3001-5000 arası	73	4,08	,519
	5000 ve üzeri	51	4,15	,638
Kardeş Sayısı	Yok	19	3,94	,846
	1 kardeş	99	4,06	,649
	2 kardeş	137	3,94	,689
	3 kardeş	83	3,98	,629
	4 kardeş	38	3,99	,524
	5 kardeş	26	4,07	,623
	5 ve üzeri	5	4,33	,363
Genel Toplam		407	4,01	,653

Tablo 4.3 incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin BESDÖ ölçeğine yönelik görüşlerinin cinsiyet açısından bayanlar lehine olduğu ve bayanların ortalamasının daha yüksek olduğu görülmektedir. Sınıf düzeyi değişkeni ele alındığında en yüksek

ortalamanın 6.sınıf öğrencilerine ait olduğu ve bu durumu sırasıyla 7.sınıf, 5.sınıf ve 8.sınıf öğrencileri olarak devam etmektedir. Yaş değişkeni incelendiğinde en yüksek ortalamanın 10 yaşında bulunan öğrencilere ait olduğu en düşük ortalamanın ise 13 yaş grubunda bulunan öğrencilere ait olduğu görülmektedir. Okulun spor takımı oyuncusu açısından incelendiğinde spor takımı oyuncularının olmayanlara göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Benzer şekilde bir spor kulübünün sporcusu olma değişkeni açısından incelendiğinde yine sporcu olanların olmayanlara göre daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Nerede yaşıyorsunuz değişkeni dikkate alındığında en yüksek ortalamanın ilçede yaşayan öğrencilerde bulunduğu ve bu durumu sırasıyla kasaba, şehir ve köyde yaşayan öğrencilerin takip ettiği görülmektedir. Baba öğrenim durumu incelendiğinde lisans düzeyinde bulunanların en yüksek ortalamaya sahip olduğu, en düşük ortalamaya ise ilkokul düzeyinde bulunanların sergilediği görülmektedir. Anne öğrenim durumu incelendiğinde önlisans düzeyinde bulunanların en yüksek ortalamaya sahip olduğu, en düşük ortalamaya ise ilkokul düzeyinde bulunanların sergilediği görülmektedir. Aylık gelir durumu incelendiğinde 5000 ve üzeri bir gelir düzeyine sahip olanların en yüksek ortalamaya sahip olduğu en düşük ortalamaya ise 0-1400 arası gelir düzeyine sahip olanların gösterdiği belirlenmiştir. Son değişken olan kardeş sayısı değişkeni incelendiğinde kardeş sayısı 5 ve üzeri olanların en yüksek eğilim gösterdiği ve bu durumun hiyerarşik bir şekilde kardeş sayısına doğru orantılı olacak şekilde azaldığı görülmektedir.

4.2. İkinci Problem Durumuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın ikinci problem durumu olan “Ortaokul öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgili Ölçeğine (BEDİÖ) yönelik görüşleri demografik özellikler açısından nasıl gerçekleşmiştir?” sorusuna yönelik yapılan betimsel istatistik sonuçları Tablo 4.4’te sunulmuştur.

Tablo 4.4 İkinci Problem Durumuna Yönelik Betimsel İstatistik Sonuçları

Değişken	Alt Değişken	n	$\bar{X}$	SS
Cinsiyet	Bayan	199	4,23	,723
	Erkek	208	4,07	,914
Sınıf Düzeyi	5.sınıf	199	4,07	,920
	6.sınıf	208	4,36	,702
	7.sınıf	97	4,24	,711
	8.sınıf	93	3,97	,887
Yaş	10 yaş	33	4,07	,984
	11 yaş	81	4,06	,856
	12 yaş	109	4,41	,669
	13 yaş	108	3,99	,891
	14 yaş	76	4,11	,775
Okulun Spor Takımı Oyuncusu	Evet	106	4,52	,638
	Hayır	301	4,01	,848
Bir Spor Kulübünün Sporcusu	Evet	118	4,48	,660
	Hayır	289	4,01	,853
Nerede Yaşıyorsunuz	Köy	117	4,04	,885
	Kasaba	18	4,46	,753
	İlçe	226	4,19	,794
	Şehir	46	4,05	,854
Baba Öğrenim Durumu	İlkokul	73	4,02	,695
	Ortaokul	127	4,06	,954
	Lise	161	4,23	,782
	Önlisans	36	4,24	,818
	Lisans	10	4,43	,704
	Lisansüstü	-	-	-
Anne Öğrenim Durumu	İlkokul	157	4,06	,756
	Ortaokul	140	4,16	,939
	Lise	79	4,30	,760
	Önlisans	23	4,04	,828
	Lisans	8	4,33	,730
	Lisansüstü	-	-	-
Aylık Gelir Durumu	0-1400 arası	137	4,13	,818
	1401-3000 arası	146	4,01	,930
	3001-5000 arası	73	4,33	,680
	5000 ve üzeri	51	4,32	,667
Kardeş Sayısı	Yok	19	4,40	,775
	1 kardeş	99	4,19	,836
	2 kardeş	137	4,11	,798
	3 kardeş	83	4,10	,864
	4 kardeş	38	4,21	,649
	5 kardeş	26	3,90	1,12
	5 ve üzeri	5	4,64	,219
Genel Toplam		407	4,15	,829

Tablo 4.4 incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin BEDİÖ ölçeğine yönelik görüşlerinin cinsiyet açısından bayanlar lehine olduğu ve bayanların ortalamasının daha yüksek olduğu görülmektedir. Sınıf düzeyi değişkeni ele alındığında en yüksek

ortalamanın 6.sınıf öğrencilerine ait olduğu ve bu durumu sırasıyla 7.sınıf, 5.sınıf ve 8.sınıf öğrencileri olarak devam etmektedir. Yaş değişkeni incelendiğinde en yüksek ortalamanın 12 yaşında bulunan öğrencilere ait olduğu en düşük ortalamanın ise 13 yaş grubunda bulunan öğrencilere ait olduğu görülmektedir. Okulun spor takımı oyuncusu açısından incelendiğinde spor takımı oyuncularının olmayanlara göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Benzer şekilde bir spor kulübünün sporcusu olma değişkeni açısından incelendiğinde yine sporcu olanların olmayanlara göre daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Nerede yaşıyorsunuz değişkeni dikkate alındığında en yüksek ortalamanın kasabada yaşayan öğrencilerde bulunduğu ve bu durumu sırasıyla ilçe, şehir ve köyde yaşayan öğrencilerin takip ettiği görülmektedir. Baba öğrenim durumu incelendiğinde lisans düzeyinde bulunanların en yüksek ortalamaya sahip olduğu, en düşük ortalamaya ise ilkokul düzeyinde bulunanların sergilediği görülmektedir. Anne öğrenim durumu incelendiğinde lisans düzeyinde bulunanların en yüksek ortalamaya sahip olduğu, en düşük ortalamaya ise önlisans düzeyinde bulunanların sergilediği görülmektedir. Aylık gelir durumu incelendiğinde 3001-5000 arası bir gelir düzeyine sahip olanların en yüksek ortalamaya sahip olduğu en düşük ortalamaya ise 1401-3000 arası gelir düzeyine sahip olanların gösterdiği belirlenmiştir. Son değişken olan kardeş sayısı değişkeni incelendiğinde kardeş sayısı 5 ve üzeri olanların en yüksek eğilim gösterdiği ve en düşük eğilim gösteren grubun ise 5 kardeş sahibi olan öğrencilerin olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin genel ortalaması ise 4,15 düzeyinde gerçekleşmiş ve “katılıyorum” seviyesinde belirlenmiştir.

4.3. Üçüncü Problem Durumuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın üçüncü problem durumu olan “Ortaokul öğrencilerinin BESDÖ ölçeğine yönelik görüşleri alt boyutlar açısından nasıl gerçekleşmiştir?” sorusuna yönelik yapılan betimsel istatistik sonuçları Tablo 4.5’te sunulmuştur.

Tablo 4.5 Üçüncü Problem Durumuna Yönelik Betimsel İstatistik Sonuçları

Ölçek	Alt Boyut	N	$\bar{X}$	SS
BESDÖ	Saygı	407	4,28	,798
	Farkındalık	407	4,37	,841
	Milli Kültür ve Beraberlik	407	3,71	1,08
	Sağlıklı Yaşam ve Beslenme	407	3,86	,842
	Dayanışma	407	4,21	,748
	Spor Kültürü	407	3,79	,740
	Genel Toplam	407	4,01	,653

Tablo 4.5 incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin BESDÖ ölçeğine yönelik alt boyutlar açısından görüşlerinin farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ortaokul öğrencileri genel olarak $X=4,01$ düzeyinde bir eğilim göstermiş ve “Sıklıkla” seviyesinde görüş belirtmiştir. Alt boyutlar incelendiğinde katılım gösterilen en yüksek alt boyutun $X=4,37$ ile farkındalık boyutunda olduğu görülmektedir. Bu durumu sırasıyla $X=\text{saygı}$ boyutu, $X=4,21$ dayanışma boyutu, $X=3,86$ sağlıklı yaşam ve beslenme boyutu, $X=3,79$ spor kültürü boyutu ve $X=3,71$ ile milli kültür ve beraberlik boyutu takip etmektedir.

4.4. Dördüncü Problem Durumuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın dördüncü problem durumu olan “Ortaokul öğrencilerinin BESDÖ ölçeğine yönelik görüşleri değişkenler açısından anlamlı farklılık oluşturmakta mıdır?” sorusuna yönelik yapılan çıkarımsal istatistik sonuçları Tablo 4.6’da sunulmuştur.

Tablo 4.6 Dördüncü Problem Durumuna Yönelik Çıkarımsal İstatistik Sonuçları

Mann Whitney U Testi Sonuçları						
Değişken	Alt Değişken	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p	Fark
Cinsiyet	1-Bayan	224,03	44582,50	16709,50	,001**	1>2
	2-Erkek	184,83	38445,50			
Okulun Spor Takımı Oyuncusu	1-Evet	270,79	28703,50	8873,50	,000***	1>2
	2-Hayır	180,48	54324,50			
Bir Spor Kulübünün Sporcusu	1-Evet	268,65	31700,50	9422,50	,000***	1>2
	2-Hayır	177,60	51327,50			
Kruskal Wallis Testi Sonuçları						
Değişken	Alt Değişken	Sıra Ortalaması	Sd	H	p	Fark
Yaş	1-10 yaş	246,29	4	21,715	,000***	1>3
	2-11 yaş	198,72				1>5
	3-12 yaş	237,08				3>4
	4-13 yaş	174,32				3>2
	5-14 yaş	186,00				
Sınıf Düzeyi	1-5.sınıf	203,86	3	12,318	,006**	2>1
	2-6.sınıf	226,55				2>4
	3-7.sınıf	219,09				
	4-8.sınıf	175,17				
Nerede Yaşıyorsunuz	1-Köy	181,47	3	6,649	,084	-
	2-Kasaba	225,22				
	3-İlçe	214,37				
	4-Şehir	202,05				
Baba Öğrenim Durumu	1-İlkokul	177,18	4	20,813	,000***	5>4
	2-Ortaokul	184,67				4>3
	3-Lise	214,40				3>2
	4-Önlisans	256,79				2>1
	5-Lisans	287,75				
Anne Öğrenim Durumu	1-İlkokul	187,94	4	15,678	,003**	4>5
	2-Ortaokul	192,31				3>5
	3-Lise	241,94				5>2
	4-Önlisans	242,39				2>1
	5-Lisans	238,56				
Aylık Gelir Durumu	1-0-1400 arası	197,92	3	5,356	,148	-
	2-1401-3000 arası	195,05				
	3-3001-5000 arası	210,55				
	4-5000 ve üzeri	236,59				
Kardeş Sayısı	1-Yok	-	6	4,159	,527	-
	2-1 kardeş	207,42				
	3-2 kardeş	185,69				
	4-3 kardeş	191,70				
	5-4 kardeş	182,87				
	6-5 kardeş	207,02				
	7-5 ve üzeri	249,70				

*p<0,05 **p<0,01 ***p<0,001

Tablo 4.6 incelendiğinde BESDÖ ölçeğine yönelik katılımcı görüşlerinin cinsiyet değişkeni açısından bayan katılımcılar lehine ($U=16709,50$, $p<.05$), okulun spor takımı oyuncusu olma değişkeni açısından evet yanıtını verenler lehine ($U=8873,50$, $p<.05$), bir spor kulübünün oyuncusu olma değişkeni açısından yine evet yanıtını veren katılımcılar

lehine ($U=9422,50$, $p<.05$) olduğu görülmektedir. Yaş değişkeni incelendiğinde anlamlı farklılığın 10 ve 12 yaş grubu lehine olduğu görülmektedir, X^2 ($sd=4$, $n=407$)=21,71, $p<.05$. Sınıf düzeyi ele alındığında anlamlı farklılığın 6.sınıf lehine olduğu görülmektedir X^2 ($sd=3$, $n=407$)=12,31, $p<.05$. Baba öğrenme durumu değişkeni ele alındığında anlamlı farklılığın hiyerarşik bir şekilde ilerlediği görülmektedir X^2 ($sd=4$, $n=407$)=20,81, $p<.05$.. Anne öğrenme durumu değişkeni ele alındığında anlamlı farklılığın önlisans, lisans, lise ve ortaokul şeklinde ilerlediği görülmektedir X^2 ($sd=4$, $n=407$)=15,67, $p<.05$.. Nerede yaşıyorsunuz, (X^2 ($sd=3$, $n=407$)=6,64, $p<.05$) aylık gelir durumu (X^2 ($sd=3$, $n=407$)=5,35, $p<.05$) ve kardeş sayısı (X^2 ($sd=6$, $n=407$)=4,15, $p<.05$) değişkenleri açısından anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir.

4.5. Beşinci Problem Durumuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın beşinci problem durumu olan “Ortaokul öğrencilerinin BEDİÖ ölçeğine yönelik görüşleri değişkenler açısından anlamlı farklılık oluşturmakta mıdır?” sorusuna yönelik yapılan çıkarımsal istatistik sonuçları Tablo 4.7’de sunulmuştur.

Tablo 4.7 Beşinci Problem Durumuna Yönelik Çıkarımsal İstatistik Sonuçları

Mann Whitney U Testi Sonuçları						
Değişken	Alt Değişken	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p	Fark
Cinsiyet	1-Bayan	210,20	41830,50	19461,50	,296	-
	2-Erkek	198,06	41197,50			
Okulun Spor Takım Oyuncusu	1-Evet	264,08	27992,50	9584,50	,000***	1>2
	2-Hayır	182,84	55035,50			
Bir Spor Kulübünün Sporcusu	1-Evet	256,68	30288,00	10835,00	,000***	1>2
	2-Hayır	182,49	52740,00			
Kruskal Wallis Testi Sonuçları						
Değişken	Alt Değişken	Sıra Ortalaması	Sd	H	p	Fark
Yaş	1-10 yaş	198,71	4	17,316	,002**	3>1
	2-11 yaş	194,28				3>2
	3-12 yaş	242,92				3>5
	4-13 yaş	181,69				1>4
	5-14 yaş	192,53				1>5
Sınıf Düzeyi	1-5.sınıf	198,85	3	12,963	,005**	2>4
	2-6.sınıf	235,51				2>1
	3-7.sınıf	210,95				
	4-8.sınıf	178,67				
Nerede Yaşıyorsunuz	1-Köy	189,72	3	6,701	,082	-
	2-Kasaba	257,86				
	3-İlçe	209,81				
	4-Şehir	190,67				
Baba Öğrenim Durumu	1-İlkokul	172,01	4	8,908	,063	-
	2-Ortaokul	200,94				
	3-Lise	214,38				
	4-Önlisans	221,50				
	5-Lisans	246,30				
Anne Öğrenim Durumu	1-İlkokul	183,11	4	10,317	,035*	3>5
	2-Ortaokul	215,09				5>2
	3-Lise	228,11				2>4
	4-Önlisans	188,30				2>1
	5-Lisans	226,81				
Aylık Gelir Durumu	1-0-1400 arası	201,04	3	6,915	,075	-
	2-1401-3000 arası	188,45				
	3-3001-5000 arası	227,40				
	4-5000 ve üzeri	222,96				
Kardeş Sayısı	1-Yok	-	6	4,072	,539	-
	2-1 kardeş	207,55				
	3-2 kardeş	187,45				
	4-3 kardeş	191,24				
	5-4 kardeş	195,55				
	6-5 kardeş	178,77				
	7-5 ve üzeri	257,40				

*p<0,05 **p<0,01 ***p<0,001

Tablo 4.7 incelendiğinde BEDİÖ ölçeğine yönelik katılımcı görüşlerinin cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği ($U=19461,50$, $p>.05$), okulun spor takımı oyuncusu olma değişkeni açısından evet yanıtını verenler lehine ($U=9584,50$, $p<.05$), bir spor kulübünün oyuncusu olma değişkeni açısından yine evet yanıtını veren

katılımcılar lehine ($U=10835,00$, $p<.05$), olduğu görülmektedir. Yaş değişkeni incelendiğinde anlamlı farklılığın 10 ve 12 yaş grubu lehine olduğu görülmektedir X^2 ($sd=4$, $n=407$)= $17,31$, $p<.05$. Sınıf düzeyi ele alındığında anlamlı farklılığın 6.sınıf lehine olduğu görülmektedir X^2 ($sd=3$, $n=407$)= $12,96$, $p<.05$. Anne öğrenme durumu değişkeni ele alındığında anlamlı farklılığın lise, lisans ve ortaokul şeklinde ilerlediği görülmektedir X^2 ($sd=4$, $n=407$)= $10,31$, $p<.05$. Nerede yaşıyorsunuz, (X^2 ($sd=3$, $n=407$)= $6,70$, $p<.05$) baba öğrenim durumu (X^2 ($sd=4$, $n=407$)= $8,90$, $p<.05$), aylık gelir durumu ve kardeş sayısı değişkenleri açısından anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir.

4.6. Altıncı Problem Durumuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın altıncı problem durumu olan “Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik ilgilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik değerleri ile ilişkisi nasıldır?” sorusuna yönelik yapılan çıkarımsal istatistik sonuçları Tablo 4.8’de sunulmuştur.

Tablo 4.8 Altıncı Problem Durumuna Yönelik Çıkarımsal İstatistik Sonuçları

Değişkenler	Sıra	(r=Puan)
Spearman’s rho	r	,577***
İlgi	Katsayı	,000
	p	
	N	407

* $p<0,05$ ** $p<0,01$ *** $p<0,001$ 0,00-0,25 çok zayıf, 0,26-0,49 zayıf, 0,50-0,69 orta, 0,70-0,89 yüksek, 0,90-1 çok yüksek Kaynak : (Alpar, 2003)

Tablo 4.8 incelendiğinde öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik ilgilerinin $r=,577$, $p=,001$ düzeyinde anlamlı pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir.

4.7. Yedinci Problem Durumuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın yedinci problem durumu olan “Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik ilgilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik değerleri alt boyutlar açısından ne tür bir ilişkisi bulunmaktadır?” sorusuna yönelik yapılan çıkarımsal istatistik sonuçları Tablo 4.9’da sunulmuştur.

Tablo 4.9 Yedinci Problem Durumuna Yönelik Çıkarımsal İstatistik Sonuçları

Boyutlar	Sıra	(r=Puan)
Spearman's rho Saygı	r	,440***
	P	,000
Spearman's rho Farkındalık	r	,416***
	P	,000
Spearman's rho Milli Kültür ve Beraberlik	r	,359***
	P	,000
Spearman's rho Sağlıklı Yaşam ve Beslenme	r	,452***
	P	,000
Spearman's rho Dayanışma	r	,484***
	P	,000
Spearman's rho Spor Kültürü	r	,517***
	P	,000

*p<0,05 **p<0,01 ***p<0,001

Tablo 4.9 incelendiğinde tüm alt boyutların öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik ilgileri ile olumlu ve pozitif yönde bir korelasyona sahip olduğu görülmektedir. En yüksek korelasyon gösteren boyut spor kültürü olurken en düşük korelasyon gösteren boyut ise milli kültür ve beraberlik boyutu olmuştur. Uygulama sonuçları ortaokul öğrencilerinin gerek genel olarak gerekse de alt boyutlar açısından beden eğitimi ve spor dersine verdikleri değer ile ilgileri arasında olumlu ve pozitif bir ilişkinin bulunduğunu göstermektedir.

4.8. Sekizinci Problem Durumuna Yönelik Bulgular

Araştırmanın sekizinci problem durumu olan “Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik değer ve ilgi görüşlerinin değişkenler açısından ilişkisi nasıldır?” sorusuna yönelik yapılan çıkarımsal istatistik sonuçları Tablo 4.10’da sunulmuştur.

Tablo 4.10 Sekizinci Problem Durumuna Yönelik Çıkarımsal İstatistik Sonuçları

Değişkenler	Sıra	Değer (r=Puan)	İlgi (r=Puan)
Spearman's rho	r	-,167**	-0,52
Cinsiyet	P	,001	,296
Spearman's rho	r	-,145**	-,062
Yaş	P	,003	,215
Spearman's rho	r	-,106*	-0,95
Sınıf Düzeyi	P	,032	,054
Spearman's rho	r	-,337***	-,305***
Okulun Spor Takımı Oyuncusu	P	,000	,000
Spearman's rho	r	-,352***	-,288**
Bir Spor Kulübünün Sporcusu	P	,000	,000
Spearman's rho	r	,088	,023
Nerede Yaşıyorsunuz	P	,078	,645
Spearman's rho	r	,210***	,139**
Baba Öğrenim Durumu	P	,000	,005
Spearman's rho	r	,168**	,127*
Anne Öğrenim Durumu	P	,001	,011
Spearman's rho	r	,085	,077
Aylık Gelir Durumu	P	,087	,121
Spearman's rho	r	-0,28	-0,69
Kardeş Sayısı	P	,573	,162

*p<0,05 **p<0,01 ***p<0,001

Tablo 4.10 incelendiğinde değer ölçeğine yönelik korelasyon sonuçlarının cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, okulun spor takımı oyuncusu olma değişkenleri açısından anlamlı ve negatif yönde bir ilişkiye sahip olduğu, baba öğrenim durumu ve anne öğrenim durumu değişkenleri açısından anlamlı ve pozitif yönde bir ilişkiye sahip olduğu, nerede yaşıyorsunuz, aylık gelir durumu ve kardeş sayısı değişkenleri açısından ise herhangi bir korelasyon düzeyine sahip olmadığı görülmektedir. İlgi ölçeğine yönelik korelasyon sonuçlarının okulun spor takımı oyuncusu olma ve bir spor kulübünün oyuncusu olma değişkenleri açısından anlamlı ve negatif yönde bir ilişkiye sahip olduğu, baba öğrenim durumu ve anne öğrenim durumu değişkenleri açısından anlamlı ve pozitif yönde bir ilişkiye sahip olduğu, cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, nerede yaşıyorsunuz, aylık gelir durumu ve kardeş sayısı değişkenleri açısından ise herhangi bir korelasyon düzeyine sahip olmadığı görülmektedir. Tablo 4.11’de “Beden Eğitimi ve Spor Dersi Değer Ölçeği (BESDÖ)” yönelik regresyon analizi sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.11 BESDÖ Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

Regresyon Analizi Sonucu					
Model	R	R ²	Düzeltilmiş R ²	F	P
Regresyon	,465	,216	,197	10,939	,000
Regresyon Analizi Alt Değişken Sonuçları					
Değişken	β	Standardize β	T	P	%95 Güven Aralığı
Cinsiyet	-,200	,153	-3,374	,001*	-,317 - ,083
Yaş	-0,91	-,168	-2,087	,038*	-,176 - ,005
Sınıf Düzeyi	-0,15	-0,27	-,333	,739	-,106 - ,075
Okulun Spor Takımı Oyuncusu	-,332	-,223	-4,091	,000*	-,491 - ,172
Bir Spor Kulübünün Sporcusu	-,287	-,200	-3,780	,000*	-,437 - ,138
Nerede yaşıyorsunuz	-,011	-,017	-,351	,726	-,070 - ,049
Baba Öğrenim Durumu	,048	,071	1,270	,205	-,026 - ,122
Anne Öğrenim Durumu	,076	,115	2,051	,041*	,003 - ,149
Aylık Gelir Durumu	,018	,028	,604	,546	-,042 - ,078
Kardeş Sayısı	,021	,041	,897	,370	-,025 - ,066

*p<0,05 **p<0,01 ***p<0,001; R: Regresyon Katsayısı, F: F değeri, β : Beta katsayısı

Tablo 4.11 incelendiğinde BESDÖ ölçeğine yönelik katılımcı görüşlerinin regresyon analizi sonuçlarının anlamlı olduğu ve alt değişkenlerin genel olarak bu süreci %19 oranında yordadığı ifade edilebilir. Alt değişkenler içerisinde bu anlamlı değişikliği sağlayanların cinsiyet, yaş, okulun spor takımı oyuncusu olma, bir spor kulübünün sporcusu olma ve anne öğrenim durumu değişkenleri tarafından sağlandığı görülmektedir. Tablo 4.12’de “Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgi Ölçeği (BEDİÖ)” yönelik regresyon analizi sonuçları sunulmuştur.

Tablo 4.12 BEDİÖ Yönelik Regresyon Analizi Sonuçları

Regresyon Analizi Sonucu					
Model	R	R ²	Düzeltilmiş R ²	F	P
Regresyon	,360	,130	,108	5,899	,000
Regresyon Analizi Alt Değişken Sonuçları					
Değişken	β	Standardize β	T	P	%95 Güven Aralığı
Cinsiyet	-,197	-,119	-2,490	,013*	-,353 - ,042
Yaş	,070	,103	1,210	,227	-,044 - ,185
Sınıf Düzeyi	-,137	-,190	-2,222	,027*	-,259 - ,016
Okulun Spor Takımı Oyuncusu	-,398	-,211	-3,668	,000*	-,611 - ,185
Bir Spor Kulübünün Sporcusu	-,253	-,139	-2,491	,013*	-,454 - ,053
Nerede yaşıyorsunuz	-,016	-,020	-,405	,686	-,095 - ,063
Baba Öğrenim Durumu	,048	,055	,942	,347	-,052 - ,147
Anne Öğrenim Durumu	,013	,015	,256	,798	-,085 - ,110
Aylık Gelir Durumu	,048	,058	1,181	,238	-,032 - ,128
Kardeş Sayısı	-,031	-,049	-1,012	,312	-,092 - ,029

*p<0,05 **p<0,01 ***p<0,001; R: Regresyon Katsayısı, F: F değeri, β : Beta katsayısı

Tablo 4.12 incelendiğinde BEDİÖ ölçeğine yönelik katılımcı görüşlerinin regresyon analizi sonuçlarının anlamlı olduğu ve alt değişkenlerin genel olarak bu süreci %10 oranında yordadığı ifade edilebilir. Alt değişkenler içerisinde bu anlamlı değişikliği sağlayanların cinsiyet, sınıf düzeyi, okulun spor takımı oyuncusu olma ve bir spor kulübünün sporcusu olma değişkenleri tarafından sağlandığı görülmektedir.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilgisinin beden eğitimi ve spor değerlerine etkisinin incelendiği bu çalışma sonucunda alanyazın ile benzerlik ve farklılık gösteren sonuçlara ulaşılmıştır. Ortaokul öğrencilerinin BESDÖ ölçeğine yönelik görüşleri değişkenler açısından incelendiğinde; Cinsiyet açısından bayanlar lehine olduğu ve bayanların ortalamasının erkeklerin ortalamasından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Koyuncu (2020) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin değer yönelimlerinin cinsiyet ve bölüm değişkenleri açısından anlamlı olduğu yaş, anne ve baba eğitim durumları açısından ise herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı belirtilmiştir. Nitekim bu çalışmada da farklı cinsiyet değişkenine alternatif olarak yaş, anne ve baba eğitim durumlarında da anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Sınıf düzeyi değişkeni ele alındığında en yüksek ortalamanın 6.sınıf öğrencilerine ait olduğu ve bu durumu sırasıyla 7.sınıf, 5.sınıf ve 8.sınıf öğrencileri olarak devam ettiği görülmektedir. Yaş değişkeni incelendiğinde en yüksek ortalamanın 10 yaşında bulunan öğrencilere ait olduğu en düşük ortalamanın ise 13 yaş grubunda bulunan öğrencilere ait olduğu belirlenmiştir. Sayılı (2020) çalışmasında değer ve sportmenlik davranışlarının cinsiyet, sınıf düzeyi, spor yapma ve okul başarısına göre anlamlı farklılık gösterdiğini belirtmektedir. Benzer şekilde bu araştırmada da öğrencilerin değer eğilimleri cinsiyet, sınıf düzeyi, bir kulübün sporcusu olma gibi değişkenler açısından anlamlı farklılık oluşturduğu ve bu yönüyle alanyazını desteklediği ifade edilebilir.

Okulun spor takımı oyuncusu açısından incelendiğinde spor takımı oyuncularının olmayanlara göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bir spor kulübünün sporcusu olma değişkeni açısından incelendiğinde yine sporcu olanların olmayanlara göre daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu ifade edilebilir. Işıkgöz, Esentaş ve Işıkgöz (2018) yapmış oldukları çalışmada, okulun takım sporcusu olmanın beden eğitimi ve spor dersine yönelik değer düzeylerini anlamlı olarak etkilediği ifade edilmektedir. Eroğlu (2019) yapmış olduğu çalışmada, öğrencilerin değer kavramına yönelik görüşlerinin cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, okul takımı oyuncusu olma ve bir spor kulübünde oynama değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterdiğini belirtmiştir. Bu sonuçlar araştırma sonuçları ile benzerlik göstermekte ve alanyazını desteklemektedir. Ayrıca kardeş sayısı ve yaşanan yere göre değer puanları arasında anlamlı fark bulunmadığı ifade edilmiş ve yine bu araştırmanın sonuçları ile benzer sonuçlar elde edildiği görülmüştür. Nerede

yaşıyorsunuz değişkeni dikkate alındığında en yüksek ortalamanın ilçede yaşayan öğrencilerde bulunduğu ve bu durumu sırasıyla kasaba, şehir ve köyde yaşayan öğrencilerin takip ettiği görülmektedir. Baba öğrenim durumu incelendiğinde lisans düzeyinde bulunanların en yüksek ortalamaoya sahip olduğu, en düşük ortalamaoya ise ilkokul düzeyinde bulunanların sergilediği belirlenmiştir. Anne öğrenim durumu incelendiğinde önlisans düzeyinde bulunanların en yüksek ortalamaoya sahip olduğu, en düşük ortalamaoya ise ilkokul düzeyinde bulunanların sergilediği bulunmuştur. Bu sonuçlar alanyazından farklılık göstermektedir. Coşkun ve Yıldırım (2009) yapmış oldukları çalışmada, anne ve babanın eğitim seviyesi değiştiğinde öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik değer düzeylerinde anlamlı farklılıklar olmadığını ifade etmiştir. Aylık gelir durumu incelendiğinde 5000 ve üzeri bir gelir düzeyine sahip olanların en yüksek ortalamaoya sahip olduğu en düşük ortalamaoya ise 0-1400 arası gelir düzeyine sahip olanların gösterdiği ifade edilebilir. Filiz ve Pepe (2005, akt. Işıkgöz, Esentaş ve Işıkgöz, 2018) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin spor dallarını seçmede ve spora yönelmelerinde ailelerinin sosyo-ekonomik durumlarının etkili olduğu ifade edilmiştir. Bu sonuçlar araştırma bulgularını desteklemektedir (Devecioğlu ve Sarıkaya, 2006).

Kardeş sayısı değişkeni incelendiğinde kardeş sayısı 5 ve üzeri olanların en yüksek eğilim gösterdiği ve bu durumun hiyerarşik bir şekilde kardeş sayısına doğru orantılı olacak şekilde azaldığı görülmektedir. Aydın (2019) tarafından yapılan çalışmada değer ölçeğinin bazı alt boyutlarının cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bulunduğu, bazı değişkenler açısından ise anlamlı değişiklik olmadığı ifade edilmiştir. Bu sonuçlar mevcut araştırma sonuçları ile benzerlik göstermekte ve alanyazında bulunan sonuçları desteklemektedir. Yücekaya (2017) tarafından yapılan çalışmada, ortaokul öğrencilerin spor kültürü değer puanlarının cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, okul takımı oyuncusu olma, bir spor kulübünde oynama, yaşadıkları bölge, anne ve babanın eğitim durumları açısından anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ancak aylık gelir durumu ve kardeş sayısı açısından anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu sonuçlar mevcut araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Öğrencilerin BESDÖ ölçeğine yönelik görüşlerinin genel ortalamasının ise $X=4,01$ düzeyinde olduğu ve “Sıklıkla” seviyesinde eğilim gösterdikleri belirlenmiştir. Ortaokul öğrencilerinin BESDÖ ölçeğine yönelik alt boyutlar açısından görüşlerinin farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ortaokul öğrencileri genel olarak $X=4,01$ düzeyinde bir eğilim göstermiş ve “Sıklıkla” seviyesinde görüş belirtmiştir. Alt boyutlar incelendiğinde katılım gösterilen en yüksek alt boyutun $X=4,37$ ile farkındalık

boyutunda olduğu görülmektedir. Bu durumu sırasıyla X=saygı boyutu, X=4,21 dayanışma boyutu, X=3,86 sağlıklı yaşam ve beslenme boyutu, X=3,79 spor kültürü boyutu ve X=3,71 ile milli kültür ve beraberlik boyutu takip etmektedir.

BESDÖ ölçeğine yönelik katılımcı görüşlerinin çıkarımsal istatistik sonuçları incelendiğinde; Cinsiyet değişkeni açısından bayan katılımcılar lehine, okulun spor takımı oyuncusu olma değişkeni açısından evet yanıtını verenler lehine, bir spor kulübünün oyuncusu olma değişkeni açısından yine evet yanıtını veren katılımcılar lehine, yaş değişkeni incelendiğinde anlamlı farklılığın 10 ve 12 yaş grubu lehine, sınıf düzeyi ele alındığında anlamlı farklılığın 6.sınıf lehine, baba öğrenme durumu değişkeni ele alındığında anlamlı farklılığın hiyerarşik bir şekilde ilerlediği, anne öğrenme durumu değişkeni ele alındığında anlamlı farklılığın önlisans, lisans, lise ve ortaokul şeklinde ilerlediği, nerede yaşıyorsunuz, aylık gelir durumu ve kardeş sayısı değişkenleri açısından anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir. Ortaokul öğrencilerinin BESDÖ ölçeğine yönelik korelasyon sonuçlarının; cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, okulun spor takımı oyuncusu olma değişkenleri açısından anlamlı ve negatif yönde bir ilişkiye sahip olduğu, baba öğrenim durumu ve anne öğrenim durumu değişkenleri açısından anlamlı ve pozitif yönde bir ilişkiye sahip olduğu, nerede yaşıyorsunuz, aylık gelir durumu ve kardeş sayısı değişkenleri açısından ise herhangi bir korelasyon düzeyine sahip olmadığı görülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin BEDİÖ ölçeğine yönelik görüşleri değişkenler açısından incelendiğinde; Cinsiyet değişkeni açısından bayanlar lehine olduğu ve bayanların ortalamasının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu durum alanyazında bulunan sonuçlardan farklılık göstermektedir (İlker, 2010). Alanyazında beden eğitimi dersine yönelik tutum ve görüş çalışmalarında erkek öğrencilerin kadınlara göre daha yüksek ortalamalara sahip olduğu ifade edilmektedir (Tekin, Demir ve Taşgın, 2005; Hünük, 2006; Taşgın ve Tekin, 2009).

Sınıf düzeyi değişkeni ele alındığında en yüksek ortalamanın 6.sınıf öğrencilerine ait olduğu ve bu durumu sırasıyla 7.sınıf, 5.sınıf ve 8.sınıf öğrencileri olarak devam ettiği görülmektedir. Yaş değişkeni incelendiğinde en yüksek ortalamanın 12 yaşında bulunan öğrencilere ait olduğu en düşük ortalamanın ise 13 yaş grubunda bulunan öğrencilere ait olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar ara sınıflarda bulunan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik düşüncelerinin başlangıç ve son kademedeki bulunan öğrencilere göre farklılık gösterdiğini ifade etmektedir. Bu sonuç alanyazında bulunan sonuçlar tarafından desteklenmektedir. İlköğretim ve ortaöğretimde bulunan öğrencilerle yapılan çalışmalarda

ara kademelerde bulunan öğrencilerin ortalamalarının daha yüksek olduğu birçok çalışmada ifade edilmektedir (Demirhan ve Altay, 2001; Tekin, Taşgın ve Yıldız, 2007). Okulun spor takımı oyuncusu olma değişkeni açısından incelendiğinde spor takımı oyuncularının olmayanlara göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Kaya (2020) yapmış olduğu çalışmasında, cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık bulunduğunu ve bu farklılığın erkek öğrenciler lehine olduğunu, yaş değişkenine göre anlamlı farklılık bulunduğunu ve bu farklılığın 10 yaş ile 15 yaş arasında olduğunu, sınıf düzeyi değişkeni açısından anlamlı farklılık olduğunu ve bu farklılığın 5 ve 8.sınıf öğrencilerinin lehine olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca öğrencilerin spor yapma durumlarının spor yapmayanlara göre anlamlı olduğunu ve kardeş sayısı, aile gelir durumu, anne ve baba eğitim durumu değişkenleri açısından ise anlamlı farklılık bulunmadığını ifade etmiştir. Bu sonuçlar mevcut araştırma sonuçları ile karşılaştırıldığında, cinsiyet değişkeninde anlamlı farklılık olmadığı, yaş düzeyinde 10 yaş grubunun benzerlik gösterdiği, sınıf düzeyinde ise alanyazından farklı olan 6.sınıflarda daha anlamlı olduğu, anne eğitim durumu açısından anlamlı farklılık gösterdiği ve diğer değişkenler açısından anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Bu durum araştırma sonuçlarının alanyazın ile benzerlik ve farklılıklar oluşturduğunu göstermektedir. Hoare, Milton, Foster ve Allender (2016) tarafından yapılan çalışmada, spor yapan çocukların yapmayanlara göre daha başarılı olduğu ve mental sağlıklarının daha iyi olduğu ifade edilmiştir. Bu durum dolaylı olarak çocukların beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarını da olumlu yönde ifade ettiği belirtilmiştir. Korkmaz (2020) yapmış olduğu çalışmasında, Suriyeli öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum ve ilgilerini incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin cinsiyet, düzenli spor yapma, lisanslı olma durumu, sahip oldukları spor geçmişi değişkenleri açısından anlamlı farklılıklara sahip olduğu, yaş, sınıf düzeyi, anne ve baba eğitim durumları açısından ise anlamlı farklılık göstermediği ifade edilmiştir. Mevcut araştırma sonuçları ile karşılaştırma yapıldığında cinsiyet değişkenine yönelik sonuçların benzerlik gösterdiği ancak yaş, sınıf düzeyi ve anne eğitim durumları açısından farklılık gösterdiği ve alanyazına göre farklılık oluşturduğu belirlenmiştir (Mammen ve Faulkner, 2013). Bir spor kulübünün sporcusu olma değişkeni açısından incelendiğinde yine sporcu olanların olmayanlara göre daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Huang ve Gao (2013) tarafından yapılan çalışmada, düzenli olarak aktivite yapan ya da bir spor kulübünde bulunan bireylerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının daha yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Nerede yaşıyorsunuz değişkeni dikkate alındığında en yüksek ortalamanın kasabada yaşayan öğrencilerde bulunduğu ve bu durumu sırasıyla ilçe,

şehir ve köyde yaşayan öğrencilerin takip ettiği belirlenmiştir. Baba öğrenim durumu incelendiğinde lisans düzeyinde bulunanların en yüksek ortalamaya sahip olduğu, en düşük ortalamaya ise ilkokul düzeyinde bulunanların sergilediği, anne öğrenim durumu incelendiğinde lisans düzeyinde bulunanların en yüksek ortalamaya sahip olduğu, en düşük ortalamaya ise önlisans düzeyinde bulunanların sergilediği tespit edilmiştir. Aylık gelir durumu incelendiğinde 3001-5000 arası bir gelir düzeyine sahip olanların en yüksek ortalamaya sahip olduğu en düşük ortalamaya ise 1401-3000 arası gelir düzeyine sahip olanların gösterdiği belirlenmiştir. Kardeş sayısı değişkeni incelendiğinde kardeş sayısı 5 ve üzeri olanların en yüksek eğilim gösterdiği ve en düşük eğilim gösteren grubun ise 5 kardeş sahibi olan öğrencilerin olduğu belirlenmiştir. Çolak (2020) tarafından yapılan çalışmada ortaokul öğrencilerinin görüşlerinin cinsiyet ve aktif spor yapma durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği, sınıf düzeyi, anne ve baba eğitim durumu, aile yapısı, gelir durumu, anne ve babanın düzenli olarak spor yapma durumu, açısından anlamlı bir farklılık oluşturmadığı ifade edilmiştir. Mevcut araştırma sonuçları ile karşılaştırıldığında bu sonuçların cinsiyet ve aktif spor yapma durumunun benzerlik gösterdiği, diğer sonuçların ile alanyazından farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Öğrencilerin BEDİÖ ölçeğine yönelik görüşlerinin genel ortalaması ise $X=4,15$ düzeyinde gerçekleşmiş ve “*Katılıyorum*” seviyesinde eğilim gösterdikleri belirlenmiştir. BEDİÖ ölçeğine yönelik katılımcı görüşlerinin çıkarımsal istatistik sonuçları incelendiğinde; cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur. Okulun spor takımı oyuncusu olma değişkeni açısından evet yanıtını verenler lehine anlamlı bir farklılık bulunduğu, bir spor kulübünün oyuncusu olma değişkeni açısından evet yanıtını veren katılımcılar lehine anlamlı farklılıklar olduğu, yaş değişkeni incelendiğinde anlamlı farklılığın 10 ve 12 yaş grubu lehine olduğu görülmektedir. Sınıf düzeyi ele alındığında anlamlı farklılığın 6. sınıf lehine olduğu belirlenmiştir. Anne öğrenme durumu değişkeni ele alındığında anlamlı farklılığın lise, lisans ve ortaokul şeklinde ilerlediği görülmektedir. Nerede yaşıyorsunuz, baba öğrenim durumu, aylık gelir durumu ve kardeş sayısı değişkenleri açısından anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir. Ortaokul öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik ilgilerinin $r=,577$, $p=,001$ düzeyinde anlamlı pozitif yönde bir korelasyona sahip olduğu görülmektedir. BESDÖ ölçeğinin tüm alt boyutların öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik ilgileri ile olumlu ve pozitif yönde bir korelasyona sahip olduğu görülmektedir. En yüksek korelasyon gösteren boyut spor kültürü olurken en düşük korelasyon gösteren boyut ise milli kültür ve beraberlik boyutu olmuştur. Uygulama sonuçları ortaokul öğrencilerinin gerek genel olarak gerekse de alt

boyutlar açısından beden eğitimi ve spor dersine verdikleri değer ile ilgileri arasında olumlu ve pozitif bir ilişkinin bulunduğunu göstermektedir. Ortaokul öğrencilerinin BEDIÖ ölçeğine yönelik korelasyon sonuçlarının; okulun spor takımı oyuncusu olma ve bir spor kulübünün oyuncusu olma değişkenleri açısından anlamlı ve negatif yönde bir ilişkiye sahip olduğu, baba öğrenim durumu ve anne öğrenim durumu değişkenleri açısından anlamlı ve pozitif yönde bir ilişkiye sahip olduğu, cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, nerede yaşıyorsunuz, aylık gelir durumu ve kardeş sayısı değişkenleri açısından ise herhangi bir korelasyon düzeyine sahip olmadığı görülmektedir.

Alanyazında bulunan birçok çalışma beden eğitimi ve spor dersinin öğrenciler açısından çok sevildiğine işaret etmektedir (Özbakır, 2006; Erhan ve Tamer, 2009, MacPhail, 2011, Namlı, Temel ve Güllü, 2017). Araştırma sonucunda gerek değer değişkeni gerekse de ilgi değişkeni açısından elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde, söz konusu sonuçların birçok açıdan alanyazın ile benzerlik gösterdiği, birçok açıdan da farklılık gösterdiği belirlenmiştir (Akın, Erol ve Akın, 2015; Dinçer, 2015; Keller, 2010; Mazer, 2013). Özellikle cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, aktif spor yapma, bir spor kulübünde oynama gibi değişkenlerin anlamlı farklılıklar oluşturduğu ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik görüşleri olumlu yönde etkilediği söylenebilir. Buna karşın anne ve baba eğitim durumu, yaşanılan yer, aile aylık gelir durumu ve kardeş sayısı değişkeninin ise bu süreci pek fazla etkilemediği ve anlamlı farklılıklar oluşturmadığı görülmektedir. Araştırma sonucunda değer ve ilgi görüşlerinin korelasyon analizi yapıldığında pozitif ve olumlu yönde bir korelasyona sahip olduğu, değer ve ilginin birbirini besleyen iki farklı değişken olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Bu çalışmada elde edilen sonuçlar ışığında aşağıda sunulan önerilere yer verilebilir;

- Araştırma örneklemini Kastamonu İli ve Taşköprü İlçesinde bulunan ortaokul öğrencileri ile sınırlıdır. Bu çalışmanın yaygın etki faktörünün arttırılması ve uygulama alanının arttırılması için Kastamonu İlının tamamını kapsayacak şekilde örneklem genişletilebilir.

- Araştırma kapsamında sınırlı sayıda demografik değişkene yer verilmiştir. Bu çalışmada sorgulanmayan değişkenler; milli sporcu olma durumu, ailesinde aktif sporcunun bulunması durumu, herhangi bir spor branşında ödül alıp almama gibi durumlar yeni araştırmalarda incelenebilir.

- Araştırma süreci değer ve ilgi faktörleri üzerine kurulmuştur. Bu noktada değer ve ilgi faktörlerini etkileyen aracı ve düzenleyici değişkenler daha yoğun olarak kullanılabilir ve yapısal eşitlik modellemesi ya da hiyerarşik modellemeler kullanılarak derinlemesine araştırmalar yapılabilir.

- Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar, Milli Eğitim Bakanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığı ile paylaşılabilir ve toplum sağlığı ile spor konularında sağlanacak hizmet içi eğitimlerde bilgilendirmelere kaynak oluşturulabilir.

6. KAYNAKLAR

- Açak, M. (2006). *Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Akbaş, O. (2004). *Türk Milli Eğitim Sisteminin Duyuşsal Amaçlarının İlköğretim İ. Kademedeki Gerçekleştirme Derecesinin Değerlendirilmesi*, (doktora tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Akgün, I. B. ve İnan, M. (2010). İlköğretim Okulları Seçmeli Spor Etkinlikleri Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitim Sempozyumu*, 20-22 Mayıs, Elazığ. TÜBİTAK.
- Akın, A., Erol, E. ve Akın, Ü. (2015) Derse ilgi ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(4), 1471-1480.
- Alpar, R. (2003). Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistiksel Yöntemlere Giriş 1, 2. Bs, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Aracı, H. (2001). *Beden Eğitimi Ders Programları İlköğretim 2. Kademe*. Ankara: Nobel Akademi Yayınları.
- Ateşoğlu, M. (1974). (Çev.). *Sporda Erdemlik: Fair Play*. Ankara: GSB Yayınları. 29.
- Aydın, T. H. (2019). *Ortaokullarda Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Verilen Değerler Eğitiminin Amaçlarına Ulaşma Düzeylerinin İncelenmesi (Burdur İli Örneği)*, (yüksek lisans tezi), Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Aydın, M. Z. ve Gürler, Ş. A. (2012). *Okulda Değerler Eğitimi [Values education in school]*. Ankara: Nobel Akademi Yayınları.
- Bacanlı, H. (2006). *Duyuşsal Davranış Eğitimi*. Ankara: Nobel Akademi Yayınları.
- Balcı, A. (2005). *Sosyal Bilimlerde Araştırma*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Balcıoğlu, B., Özbek, A., Sungur, N., Sivrikaya, K. ve Tekin, A. (2005). Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Öğrencilerinin Değer Sistemleri ve Sorun Çözmedeki Yeterliliklerinin İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 91-99.
- Basim, N. H. ve Argan, M. (2009). *Spor Yönetimi*. Ankara: Detay Yayıncılık.

- Baumgatter, T. A. ve Jackson, A. S. (1987). *Measurement For Evaluation In Physical Education And Exercise*. Science, Third Edition, Dubuque, Wm. C. Brown.
- Bayram, N. (2004). *Sosyal Bilimlerde SPSS ile Veri Analizi*. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Bergman, D. S. (1988). Competing Conceptions of Competition: Implications for physical education. *European Physical Education Review*, 4, 5-20.
- Bibek, J. M., Goodwin, S. C., & Orsega-Smith E. M. (2007). High School Students' Attitudes toward Physical Education in Delaware. *The Physical Education*, 64, 192-203.
- Bilge, N. (1989). *Türkiye'de Beden Eğitimi Öğretmeninin Yetiştirilmesi*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Bilgin, N. (1995). *Sosyal Psikolojide Yöntem ve Pratik Çalışmalar*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Birkök, M. C. (2019). Değerler Sınıflandırması. *Journal Of Human Sciences*, 16(2), 493-498.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: İstatistik, Araştırma Deseni SPSS Uygulamaları ve Yorum*, (11. basım), Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Can, A. (2016). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi*, (4. basım). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Canbazoglu-Bilici, S. (2019). Örneklem yöntemleri. H. Özmen ve O. Karamustafaoğlu. (Eds.). *Eğitimde Araştırma Yöntemleri*, 56-78. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- CCES. (2014). Values and Principles. *Journal of Sport Science*, 17, 283-295.
- Chen, A. ve Wang, Y. (2017). The role Of Interest İn Physical Education: A Review Of Research Evidence. *Journal of Teaching in Physical Education*, 36(3), 313-322.
- Chen, A., Ennis, C., Martin, R. ve Sun, H. (2006). Situational Interest-A Curriculum Component Enhancing Motivation To Learn. In S. A. Hogan (Ed.). *New Development in Learning Research*, 235–261, New York, Ny: Nova Science Publishers.

- Chung, M. ve Phillips, D. A. (2002). The Relationship Between Attitude Toward Physical Education And Leisure Time Exercise İn High School Students. *Physical Educator*, 59(3), 126-139.
- Colchico, K., Zybert, P. ve Basch, C. E. (2000). Effects of after-School Physical Activity On Fitness, Fatness, And Cognitive Self-Perceptions: A Pilot Study Among Urban, Minority Adolescent Girls. *American Journal of Public Health*, 90(6), 977-978.
- Coşkun, Y. ve Yıldırım, A. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Değer Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 311- 328.
- Çakiroğlu, T. (1987). *Antrenör-Sporcu İlişkileri ve Başarıda Spor Psikolojisinin Önemi*. (yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Çalışkur, A., Demirhan, A. ve Bozkurt, S. (2012). Değerlerin Belirli Meslek Alanları ve Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(1), 219-236.
- Çavdarci, M. (2002). *Türkiye’de Sosyal Değerlerin Aşınması ve Kültür Sömürgeciliği* (yüksek lisans tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Çolak, G. (2020). *Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (Bayburt İli örneği)*, (yüksek lisans tezi), Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Çöndü, A. (1999). *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Nobel Akademi Yayınları.
- Demirci, A. (2008). *İlköğretimde Beden Eğitimi Dersi Etkinlikleri 4-8. Sınıflar Yeni Öğretim Programı*. Ankara: Nobel Akademi Yayınları.
- Demircioğlu, I. H. ve Tokdemir, M. A. (2008). Değerlerin oluşturulma Sürecinde Tarih Eğitimi: Amaç, İşlev ve İçerik. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6(15), 69-88.
- Demirhan, G. (2005). *Okul Spor Eğitimine Güncel Bakış*. Spor Eğitiminin ve Performansının Felsefi Temelleri Sempozyumu, 47-51, Manisa.
- Demirhan, G. ve Altay, F. (2001). Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Ölçeği. *Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe J. Of Sport Sciences* 12(2), 9-20.

- Deniz, K. Z. (2008). *Uzmanlık Gerektiren Mesleklere Yönelik Bir İlgi Envanteri Geliştirme Çalışması*. (doktora tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Devecioğlu, S. ve Sarıkaya, M. (2006). Sporcu Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Değişkenler Işığında Profillerinin Belirlenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(2), 301-314.
- Dewey, J. (1913). *Interest and Effort In Education*. Houghton, Mifflin.
- Dexter, T. (1999). Relationship Between Sport Knowledge, Sport Performance And Academic Ability: Empirical Evidence From GCSE Physical Education. General certificate of Secondary Education. *J Sports Sci*, 17(4), 283-95.
- Dilmaç, B., Bozgeyikli, H. ve Çıkılı, Y. (2008). Öğretmen Adaylarının Değer Algılarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6, 69-91.
- Dinçer, S. (2015). *Farklı Eğitsel Arayüzler Kullanılarak Hazırlanan Bilgisayar Destekli Öğretim Yazılımlarının Öğrencilerin Akademik Başarılarına, Motivasyonlarına, Derse İlgilerine, Bilgisayar Destekli Öğretimi Değerlendirmelerine ve Bilişsel Yüklerine Etkisi*, (doktora tezi), Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Dismore, H. ve Bailey, R. (2010). Fun and Enjoyment In Physical Education: Young People's Attitudes. *Research Papers in Education*, 26(4), 499-516.
- Edgar, A. (1998). Sports Ethics Of. *Encyclopedia of Applied Ethics*, 4, 207-223.
- Eitzen, S. D. (1993). *Ethical Dilemmas In Sport, Sport In Contemporary Society And Anthology*. New York: St. Martin's Press.
- Ekşi, H. (2003). Temel İnsani Değerlerin Kazandırılmasında Bir Yaklaşım: Karakter Eğitimi Programları. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1(1), 79-96.
- Erdemli, A. (2008). *Spor Yapan İnsan*. İstanbul: E Yayınları.
- Erdoğan, Z. (1989), Sosyal İlişkilere Analitik Bir Bakış, (Yayınlanmamış Ders Notları), Elazığ.
- Erhan, S. E. ve Tamer, K. (2009). Doğu Anadolu Bölgesi İlköğretim ve Ortaöğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersi İçin Gereken Tesis Araç-Gereç Durumları İle Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkiler. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 11(3), 57- 66.

- Eroğlu, N. (2019). *İmam Hatip Ortaokulu Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Değerlerinin İncelenmesi*, (yüksek lisans tezi), Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Fichter, J. (2011). *Sosyoloji Nedir*. Çeviren: Nilgün Çelebi. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Fişek, K. (1980). *Spor Tarihi, Dünyada ve Türkiye’de Spor Yönetimi*. Ankara: A.Ü.S.B.F. Yayınları.
- Friskawati, G. F., Widaningsih, S. ve Illahi, R. (2019). Observing Student’s Situational Interest Based On The Implementation Of Reward And Punishment In Physical Education. *Jurnal SPORTIF: Jurnal Penelitian Pembelajaran*, 5(2), 198-214.
- Gezgin, M. F. ve Amman, T. (1993). *Temel Eğitimde Yararlılık Açısından Spor Olgusu. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor*. II. Ulusal Sempozyumu, 234-237, Manisa.
- Gökçe, O. (1994). Türk Gençliğinin Sosyal ve Ahlâkî Değerleri. *Ata Dergisi*, 1, 25-30.
- Gökmen, H. (1988). *Gençlerin Gelişiminde Beden Eğitiminin Rolü*. Ankara: Şafak Matbaacılık.
- Grössing, S. (1991). *Beden-Spor-Hareket “Spor Pedagojisinin Temel Kavramları, Bedensel Eğitimin Anlam Değiştirmesi”, 1. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu, Milli Eğitim Bakanlığı Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı*, (Çev. Adnan Orhon, Metin Sayın), İzmir: Milli Eğitim Basımevi.
- Güçlü, M. (2015). Türkiye’de Değerler Eğitimi Konusunda Yapılan Araştırmalar. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(38), 720-732.
- Güllü, M., Cengiz, Ş.Ş., Öztaşyonar, Y. ve Kaplan, B. (2016). Ortaokul Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Şanlıurfa İli Örneği), *Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 49-61.
- Güngör E. (1993). *Değerler Psikolojisi Üzerine Araştırmalar*. İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Gürpınar, B. (2009). *Basketbol ve Futbol Hakemlerinin Karşılaştıkları Sportmenlik Dışı Davranışlar ve Bu Davranışların Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, (doktora tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Halstead, J. M. ve Taylor, J. M. (1996). *Values in Education And Education In Values*. London: T E Falmer Press.
- Halstead, J. M. ve Taylor, M. J. (2000). Learning and Teaching About Values: A Review Of Recent Research. *Cambridge Journal of Education*, 30(2), 169-202.
- Haralambos, M. (1987). *Sociology: Themes and Perspectives*. London: Bell & Hyman.
- Hardman, K. (2008). Okullarda Beden Eğitiminin Durumu ve Sürekliliği: Küresel Bir Yaklaşım. Çev. Canan Koca. *Spor Bilimleri Dergisi*, 19(1), 1-22.
- Harre, D. (2011). Gelişim Dönemi Antrenmanının Temel Özellikleri. G. K. Gül (Ed.). *Çocuklar ve spor*, 151-172, Ankara: Spor Yayınevi.
- Harrison, J. ve Blakemore, C. (1984). *Instructional Strategies For Secondary School Physical Education*. New Jersey: Wmc Brown Pub.
- Hazar, Z., Demir, G. T. ve Can, B. (2018). Lise Öğrencilerinin Spora Katılım Güdülerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(4), 225-235.
- Herr, E. ve Cramer, S. (2004). *Career Guidance And Counseling Through The Life Span: Systematic Approaches* (3rd ed.). Scott, Foresman & Co.
- Hesapçıoğlu, M. (1994). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. İstanbul: Beta Basım Yayın.
- Hidi, S. ve Renninger, K. A. (2006). The Four-Phase Model Of Interest Development. *Educational Psychologist*, 41, 111-127.
- Hoare, E., Milton, K., Foster, C. ve Allender, S. (2016). The Associations Between Sedentary Behaviour And Mental Health Among Adolescents: A Systematic Review. *International Journal Of Behavioral Nutrition And Physical Activity*, 13(1), 108.
- Huang, C. ve Gao, Z. (2013). Associations Between Students' Situational Interest, Mastery Experiences, And Physical Activity Levels In An Interactive Dance Game. *Psychology, Health ve Medicine*, 18(2), 233-241.
- Hünük, D. (2006). *Ankara İli Merkez İlçelerindeki İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Sınıf Düzeyi, Öğrenci Cinsiyeti, Öğretmen Cinsiyeti ve Spora Aktif Katılımları Açısından Karşılaştırılması*, (yüksek lisans tezi), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

International Olympic Committee (IOC). (2008). Erişim adresi:
<https://www.fairplayinternational.org>

Irwin, L. (1960). *The Curriculum In Health And Physical Education*. The C.V. Mosby Co.

Işıkgöz, M. E., Esentaş, M. ve Işıkgöz, M. (2018). Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Değer Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi: Batman İl Örneği. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 4(4), 661-676.

İlker, E. G. A. (2010). *Farklı Motivasyonel İklimlere Göre İşlenen Beden Eğitimi Derslerinin Öğrencilerin Başarı Hedefleri, Motivasyonel Stratejileri ve Beden Eğitime İlişkin Tutumları Üzerine Etkisi*, (doktora tezi), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

İşcan, C. D. (2007). *İlköğretim Düzeyinde Değerler Eğitimi Programının Etkililiği*. (doktora tezi), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Karadağ, S. (2012). *İlköğretim 8. Sınıf ve Lise 11.Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Bağlı Olarak Karşılaştırılması (Kırıkkale Örneği)*, (yüksek lisans tezi), Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.

Karaküçük, S. (1989). *Beden Eğitimi Öğretmeninin Eğitimi*. Ankara: Gazi Eğitim Fakültesi Yayınları.

Karasar, N. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.

Kashdan, T. B. (2004). Character Strengths And Virtues. Curiosity. C. Peterson, and M. E. Seligman (Ed). In *A Handbook and classification* (p. 125-141). Oxford University Press.

Kaya, A. (2020). *İlköğretim Kurumları İkinci Kademedeki Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Görüş ve Tutumlarının İncelenmesi*, (yüksek lisans tezi), Bartın Üniversitesi, Bartın.

Kaya, G. İ. (2016). Eğitimde Merak ve İlgi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13-2(25), 103-114.

- Keller, J. M. (2010). *Motivational Design For Learning And Performance: The ARCS Model Approach*. New York, NY: Springer.
- Keskin, N., Erman, Ö. ve Küçük, K. S. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum ve Öz-Yeterlikleri. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(1), 93-107.
- Kırmızı, F. S. (2014). 4. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Metinlerinde Yer Alan Değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 12(27), 217-259.
- Kimball, R. S. (2007). *Sixth Grade Fitness Levels And The Fitnessgram Assessment Program*. Unpublished Doctoral Dissertation. Liberty University, USA.
- Kirchner, G. ve Fishburne, G. J. (1995). *Physical Education For Elementary School Children* (9th Ed.). Madison: Brown and Benchmark Publishers.
- Konter, E. (2006). *Spor Psikolojisi El Kitabı*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Korkmaz, R. (2020). *Devlet Okullarında Öğrenim Gören Suriyeli Öğrencilerin Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*, (yüksek lisans tezi), Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat.
- Koyuncu, S. N. (2020). *Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Farklı Bölümlerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Değer Yönelimleri Üzerine Bir Araştırma*, (yüksek lisans tezi), Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Krapp, A. (1992). Konzepte Und Forschungsansätze Zur Analyse Des Zusammenhangs Von Interesse, Lernen Und Leistung. In: A. Krapp & M. Prenzel. *Interesse, Lernen Und Leistung. Neue Ansätze Einer Pädagogisch-Psychologischen Interessenforschung*, 9-52, Münster: Aschendorf.
- Krapp, A. (1999). Intrinsische Lernmotivation Und Interesse. Forschungsansätze Und Konzeptuelle Überlegungen. *Zeitschrift Für Pädagogik*, 45(3), 387-406.
- Krapp, A. (2002). Structural And Dynamic Aspects Of Interest Development: Theoretical Considerations From An Ontogenetic Perspektive. *Learning and Instruction*, 12, 383-409.
- Kuçuradi, J. (1995). *Felsefi Açıdan Eğitim ve Türkiye’de Eğitim*. İstanbul: Türkiye Felsefe Kurumu.

- Kuru, E. (2000). *Beden Eğitimi ve Sporda Program Geliştirme*. Ankara: Aksam Sanat Okulu Matbaası.
- Kuter, F. Ö. ve Kuter, M. (2012). Beden Eğitimi ve Spor Yoluyla Değerler Eğitimi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 6, 75-94.
- Lentillon-Kaestner, V. ve Roure, C. (2019). Coeducational and Single-Sex Physical Education: Students' Situational Interest In Learning Tasks Centred On Technical Skills. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 24(3), 287-300.
- Lumpkin, A. (2005). *Introduction to Physical Education, Exercise Science, And Sport Studies* (6th Ed.). New York: Mcgraw-Hill.
- MacPhail, A. (2011). Youth Voices In Physical Education And Sport: What Are They Telling Us?, in K. Armour (ed) *Sport Pedagogy: An Introduction For Teaching And Coaching*, 105-116. Harrow: Prentice Hall.
- Makula, V. (2003). Values of The Human Body In Physical Culture: Comparative Analysis Of Eastern European Research On Body Concepts. *International Sports Studies*, 25(2), 40- 49.
- Mammen, G. ve Faulkner, G. (2013). Physical Activity And The Prevention Of Depression: A Systematic Review Of Prospective Studies. *American journal of preventive medicine*, 45(5), 649-657.
- Maslow, A. (1996). *Dinler, Değerler, Doruk Deneyimler*. H. K. Sönmez (Çev.). İstanbul: Kuraldışı Yayın Matbaacılık.
- Mathey, E. (1969). This Thing Colled Sport. *Y. Health Physical*, 2(40), 38.
- Mazer, J. P. (2013). Validity of The Student Interest And Engagement Scales: Associations With Student Learning Outcomes. *Communication Studies*, 64(2), 125-140.
- MEGSB (1997). *İlköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Basımevi.
- Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemini Geliştirme Projesi (MEGEP). (2007). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Psikomor Gelişim*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Basımevi.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis*. Thousands Oaks, Sage.

- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2009). *Sosyal Bilgiler Dersi (4-5.Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu. Öğretmenler Portalı*.
[Http://Ttkb.Meb.Gov.Tr/Ogretmen/Modules/Php?Name](http://Ttkb.Meb.Gov.Tr/Ogretmen/Modules/Php?Name)
- Morgan, J. W., Meier, V. K. ve Schneider, A. J. (2001). *Ethics in Sport*. USA: Human Kinetics.
- Morgan, P. J., ve Bourke, S. F. (2005). An Investigation Of Pre-Service And Primary School Teachers' Perspectives Of PE Teaching Confidence And PE Teacher Education. *Achper Healthy Lifestyles Journal*, 52(1), 7-13.
- Namlı, A., Temel, C. ve Güllü, M. (2017). Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Ürettikleri Metaforlar. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(2), 479-496.
- Nash, J. (1948). *Physical Education Interpretations And Objectives*. New York: A.S Barnes And Co.
- Nebioğlu, D. (2006). *Beden Eğitimi Dersi Genel Esasları ve Planlaması Denetimi*, (2. basım). Ankara: Nobel Akademi Yayınları.
- Nixon, J. ve Jewett, A. (1969). *An Introduction To Physical Education*. Philadelphia: W.B. Saundres Co.
- Orhan, R. ve Yoncalık, O. (2016). Türkiye'deki Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Alışkanlıkları. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 353-376.
- Orhun, A. (1991). Beden Eğitimi Dersinden Okul Spor Dersine. *1. Eğitim Kurumlarından Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu*, Bildiri Kitabı. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı, 59-68, 19-21 Aralık, İzmir.
- Orhun, A. (1992). Fair Play Okul Sporunda Bir Eğitim İlkesidir. *Spor Bilimleri II. Ulusal Kongresi Bildirileri "20-22 Kasım 1992"*. Ankara: H.Ü. Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu Yayın No:3, 412-414.
- Öncül, R. (2000). *Eğitim ve Eğitim Bilimleri Sözlüğü. Dizinler*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Özbakır, İ. (2006). *Sivas İli Özel ve Devlet İlköğretim Okullarında Okuyan Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Bakış Açılırları ve Beklentilerinin Karşılaştırılması*, (yüksek lisans tezi), Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.

- Özbey, S. ve Güzel, P. (2009). Olimpik Değerler ve Olimpiyat Oyunlarının Değişen Yüzü. *Yeni Dünya Düzeninde Olimpizm Sempozyumu*, Ankara.
- Özcan, G., Mirzeoğlu, A. D. ve Çoknaz, D. (2016). Öğrenci Gözüyle Beden Eğitimi Ve Spor Dersi ve Öğretmeni. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 270-291.
- Özoğlu, Ç. (1977). *Spor Psikolojisi*. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencileri İçin Hazırlanmış Ders Notları, 19.
- Özyürek, A., Özkan, I., Begde, Z. ve Yavuz, N. F. (2015). Okul Öncesi Dönemde Beden Eğitimi ve Spor. *International Journal of Science Culture And Sport (Intjcs)*, 3, 479-488.
- Pehlivan, Z. (2004). Fair-play Kavramının Geliştirilmesinde Okul Sporunun Yeri ve Önemi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 49-53.
- Plano-Clark, V. L. ve Creswell, J. W. (2015). *Understanding Research: A consumer's guide*. Pearson.
- Pooley, Y. (1984). Physical Education and Sport and Quality of Life. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 55(3), 45-48.
- Prenzel, M. ve Lankes, E. M. (1995). Anregungen Aus Der Pädagogischen Interessenforschung. *Grundschule*, 27(6), 12-13.
- Prenzel, M., Krapp, A. ve Schiefele, H. (1986). Grundzüge Einer Pädagogischen Interessentheorie. *Zeitschrift Für Pädagogik*, 32, 163-173.
- Resmi Gazete. (2013). *Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi*. 27 Ocak 2013. Sayı:28541. Ankara: Başbakanlık Basımevi.
- Riddoch, C. (1994). Relationships Between Physical Activity And Health In Young People. In S. Biddle, J. Sallis ve N. Cavill (Eds.), *Young and active? Young people and health enhancing physical activity: Evidence and implications* 17-48, London: Health Education Authority.
- Rokeach, M. (1973). *The Nature Of Human Values*. Newyork: The Free Press.
- Roure, C. ve Pasco, D. (2018). The İmpact Of Learning Task Design On Students' Situational İnterest İn Physical Education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 37(1), 24-34.

- Sallis, J. F. ve Patrick, K. (1994). Physical Activity Guidelines For Adolescents: Consensus Statement. *Pediatric Exercise Science*, 6, 302-314.
- Sayılı, M. C. (2020). *Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersi Değer Yönelimleri ve Sportmenlik Davranışlarının İncelenmesi*, (yüksek lisans tezi), Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Schwartz, S. H. (1992). Universals in The Content And Structure Of Values: Theoretical Advances And Emprical Tests İn 20 Countries. *Advances in Experimental Social, Psychology*, 25, 1-65.
- Senemoğlu, N. (2007). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Gönül Yayıncılık.
- Sezen, G. ve Yıldırım, I. (2003). Profesyonel ve amatör futbolcuların fair play anlayışları. I. Yıldırım, P. Doğan ve E. E. Erturan (Ed.). *Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi*, 10–11 Ekim 2003, 13-20, Bildiriler Kitabı. Ankara: Sim Matbaacılık.
- Shen, B. ve Chen, A. (2006). Examining the interrelations among knowledge, interests, and learning strategies. *Journal of Teaching in Physical Education*, 25(2), 182-199.
- Sibley, B. A. ve Etnier, J. L. (2003). The Relationship Between Physical Activity And Cognition İn Children: A meta-analysis. *Pediatric Exercise Science*, 15, 243-256.
- Siedentop, D., Mand, C. ve Taggard, A. (1986). *Physical Education Teaching And Curriculum Strategies For Grades 5-12*. Mountain View: Mayfield Publishing Company.
- Silvia, P. J. (2006). *Exploring the psychology of interest*. Oxford University Press.
- Sönmez, T. ve Sunay, H. (2004). Ankara'daki Ortaöğretim Kurumlarında Uygulanan Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Sorunlarına İlişkin Bir İnceleme. *Milli Eğitim Dergisi*, 162, 270-277.
- Spranger, E. (1928). *Types of Man*. New York. (Çev. A. Aydoğan). İstanbul: İz Yayıncılık.
- Strong, E. K. (1968). *Strong Vocational Interest Blank For Women*. Stanford University Press. Stanford, California
- Swarat, S. L. (2009). *What Makes Science Interesting? Investigating Middle School Students' Interest İn School Science*. Northwestern Üniversite

- Şahin, H. M. (2002). *Beden Eğitimi ve Sporda Temel Kavramlar Sözlüğü*. Gaziantep Spor Kulübü, Spor Eğitim Yayınları. Ankara: Nobel Akademi Yayınları.
- Şirinkan, A., Çalışkan, A., Gündoğdu, K., Şirinkan, S., Bay, E. ve Kürkcü, R. (2008). İlköğretim 2. Kademe Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersleri Hakkındaki Görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(1), 52-60.
- Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı (TTKB). (2013). *Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programları*. Erişim Tarihi: 21/12/2020. Erişim adresi: <http://ttkb.meb.gov.tr/www/ogretimprogramlari/icerik/72>
- Tamer, K. (1987). *Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi*. Ankara: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Tamer, K. ve Pulur, A. (2001). *Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Ada Matbaacılık.
- Tanrıverdi, H. (2012). Spor Ahlakı ve Şiddet. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(8), 1071-1093.
- Taşgın, Ö. ve Tekin, M. (2009). Çeşitli Değişkenlere Göre İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumlarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutum ve Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(2), 457-466.
- Taşkıran, Y. (2009). *Spor Kültürü*. Kocaeli: Büyük Şehir Belediyesi Kültür Yayınları.
- Taşmektepligil, Y., Yılmaz, Ç., İmamoğlu, O. ve Kılçgil, E. (2006). İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(4), 139-147.
- Tekin, M., Demir, B. ve Taşgın, Ö. (2005). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Karşı Göstermiş Oldukları Tutum ve Görüşlere Etkisi*, IV. Ulusal Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Tekin, M., Taşgın, Ö. ve Yıldız, M. (2007). *Çeşitli Değişkenlere Göre İlköğretim Kurumlarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutum ve Görüşleri*, 5. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, 2-3 Kasım 2007, Çukurova Üniversitesi.

- Tel, M. (2014). Türk Toplum Yaşantısında Fair Play. *International Journal of Science Culture and Sport, Special Issue 1*, 694–704.
- Temel, C. ve Güllü, M. (2016). Bir Beden Eğitimi Dersi Çiz. *Eğitim ve Bilim*, 41(183), 351-361.
- Tezcan, M. (1974). *Türklerle İlgili Stereotipler (Kalıp Yargılar) ve Türk Değerleri Üzerine Bir Deneme*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Tezcan, M. (1977). *Boş Zamanlar Sosyolojisi*. Doğan Matbaası.
- Tezcan, M. (1991). *Toplumsal ve Kültürel Değişme*. 22-24, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Yayını.
- Tillman, D. (2000). *Living Values Activities For Young Adults. (Living values: An educational program)*. Health Communications, In.
- Topkaya, I. (2004). *Oyun, Beden Eğitimi ve Spor Öğretiminin Eğitsel Temelleri*. Ankara: Nobel Akademi Yayınları.
- Topkaya, I. (2007). *Hareket Beden Eğitimi Spor Üzerinde Öğrenme ve Öğretimin Temelleri*. Ankara: Nobel Akademi Yayınları.
- Tuncel, S. (2014). *Spor Etiği*. Adalet Yayınevi.
- Turan, R. ve Ulusoy, K. (2016). Farklı Yönleriyle Değerler Eğitimi. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Türk Dil Kurumu (TDK). (2021). Erişim adresi : <https://www.sozluk.gov.tr>
- Uğraş, S. ve Temel, C. (2020). Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgili Ölçeği (BEDİÖ) Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(4), 413-427.
- Yaman, M., Dervişoğlu, S. ve Soran, H. (2004). Ortaöğretim Öğrencilerinin Derslere İlgilerinin Belirlenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(27), 232-240.
- Yamaner, F. (2001). *Beden Eğitimi ve Spor'da Temel İlkeler*. Ekin Kitabevi.
- Yapıcı, A., Kutlu, M. O. ve Bilican, F. I. (2012). Öğretmen Adaylarının Değer Yönelimleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(42), 129-151.

- Yaylacı, F. (2012). İlköğretim Okullarında “Nasıl Bir Beden Eğitimi Dersi İstiyorum?”. *Milli Eğitim Dergisi*, 42(195), 194-210.
- Yazıcı, K. (2006). Değerler Eğitimi’ne Genel Bir Bakış. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 19, 499-522.
- Yazıcı, M. (2014). Değerle ve Toplumsal Yapıda Sosyal Değerlerin Yeri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(1), 209-223.
- Yenal T., Çamlıyer, H. ve Saracaloğlu, A. (1999). İlköğretim İkinci Devre Çocuklarında Beden Eğitimi Ve Spor Etkinliklerinin Motor Beceri ve Yetenekler Üzerine Etkisi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 15-16.
- Yetim, A. (2000). Sporun Sosyal Görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 63,-72.
- Yildiran, I. (1992). Sporda Fair Play Kavramının Tarihsel Boyutları. *Spor Bilimleri II. Ulusal Kongresi Bildirileri “20-22 Kasım 1992”*, 394-398, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri E Teknolojisi Yüksekokulu Yayın No:3.
- Yildiran, I. (2004). Fair Play: Kapsamı, Türkiye’deki Görünümü ve Geliştirme Perspektifleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(4), 3-16.
- Yildiran, I. (2005). Fair Play Eğitiminde Beden Eğitiminin Rolü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 3–16.
- Yörükoğlu, A. (2003). *Çocuk Ruh Sağlığı. Çocuğun Kişilik Gelişimi Eğitimi ve Ruhsal Sorunları*. İstanbul: Özgür Yayınları.
- Yücekaya, M. A. (2017). *Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Değerlerinin İncelenmesi*. (yüksek lisans tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya.

EKLER

EK-1: Beden Eğitimi ve Spor Dersi Değer Ölçeği (Yücekaya, 2017)

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİ DEĞER ÖLÇEĞİ

Değerli Öğrenci,

Bu çalışma sizin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin değerlerinizi belirlemek amacı ile yapılmıştır. Cümleleri okuduktan sonra size en uygun gelen seçeneği (X) işaretleyiniz. Yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Aziz KILIÇ

Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bil. Enst.
Yüksek Lisans Öğrencisi

Cinsiyetiniz: () Bayan () Erkek

Yaşınız: Sınıfınız:

Okulun Spor Takım Oyuncusuyum: () Evet () Hayır

Bir Spor Kulübünün Sporcusu Musunuz? () Evet () Hayır

Nerede Yaşıyorsunuz? () Köy () Kasaba () İlçe () Şehir

Babanızın Öğrenim Durumu? () İlkokul () Ortaokul () Lise () Önlisans () Lisans () Lisansüstü

Annenizin Öğrenim Durumu? () İlkokul () Ortaokul () Lise () Önlisans () Lisans () Lisansüstü

Ailenizin Aylık Geliri? () 0-1400 (Asgari Ücret) () 1401-3000 () 3001-50000 () 5001 ve Üzeri

Kardeş Sayısı:

Sıra	Beden Eğitimi ve Spor Dersi	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her Zaman
1	Sportif faaliyetlerinde rakip arkadaşlarıma her zaman saygı duyarım.					
2	Okul dışındaki sportif faaliyetlerde bile spor kıyafetlerimi giyerim.					
3	Sportif faaliyetlerde arkadaşlarıma her zaman destek olurum.					
4	Sportif yarışmaları kazandığımda rakiplerimi üzmecek şekilde kutlarım.					
5	Sportif faaliyetlerde heyecanlandığımda veya sinirlendiğimde kendimi daima kontrol ederim.					
6	Milli takımlarımız yenildiklerinde çok üzülürüm.					
7	Sağlığımı korumak için sportif faaliyetlerine katılırım.					
8	Okul sonrasında da sportif faaliyetlere sürekli katılırım.					
9	Sportif faaliyetlerde üzerime düşen görevleri tam anlamıyla yerine getiririm.					
10	Sportif faaliyetlerde rakiplerime her zaman centilmence davranırım.					
11	Sportif faaliyetlerde takım ruhuna ve takım arkadaşlığına önem veririm.					
12	Fiziksel aktivite ve spor yapmak beni mutlu ediyor.					
13	Sportif karşılaşmalarda takım arkadaşlarıma saygı duyarım.					
14	Spor malzemelerini (top, file vs.) her zaman özenle kullanırım.					
15	Sportif faaliyetlerinde takımım hatalı/hileli sayı kazanırsa bunu hakeme söylerim.					
16	Sportif yarışmalarda takım arkadaşlarımla daima iş birliği yaparım.					
17	Milli bayram (23 Nisan vs.) kutlamalarına aktif katılmaktan hoşlanırım.					
18	Sportif faaliyetlerde doğaya ve çevreye zarar vermemeye özen gösteririm.					
19	Sportif faaliyetlerde sınıf arkadaşlarımla her zaman iyi iletişim halindeyim.					
20	Sportif faaliyetler sonrasında kişisel temizliğime önem veririm.					
21	Spor karşılaşmalarında rakip seyircilere /izleyicilere bile her zaman saygı duyarım.					
22	Her gün düzenli olarak beslenmeye dikkat ediyorum.					
23	Spor yarışmalarında veya oyunlarda her zaman en iyisini yapmaya çalışırım.					

EK-2: Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgili Ölçeği (Uğraş & Temel, 2020)

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİ DEĞER ÖLÇEĞİ

Değerli Öğrenci,

Bu çalışma sizin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin değerlerinizi belirlemek amacı ile yapılmıştır. Cümleleri okuduktan sonra size en uygun gelen seçeneği (X) işaretleyiniz. Yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Aziz KILIÇ

Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bil. Enst.
Yüksek Lisans Öğrencisi

	Beden eğitimi ve spor dersine ilgi ölçeği	Tamamen Katılıyor	Katılıyor	Orta Düzeyde Katılıyor	Katılmıyor	Kesinlikle Katılmıyor
1	Beden eğitimi dersinde işlenen konuları severim.	5	4	3	2	1
2	Beden eğitimi dersinde yaptığımız etkinlikler kendimi iyi hissettirir.	5	4	3	2	1
3	Beden eğitimi derslerinde yapılan etkinlikler kendimi mutlu hissettirir.	5	4	3	2	1
4	Beden eğitimi derslerinde kendimi enerjik hissederim.	5	4	3	2	1
5	Beden eğitimi derslerinde öğrenilen yeni konular beni mutlu eder.	5	4	3	2	1
6	Beden eğitimi derslerinde öğrendiğim konuların gelecekte yararlı olduğunu bilirim.	5	4	3	2	1
7	Beden eğitimi dersinin fiziksel gelişimim için yararlı olduğunu bilirim.	5	4	3	2	1
8	Beden eğitimi dersinde benden neler beklendiğinin farkındayım.	5	4	3	2	1
9	Beden eğitimi dersindeki etkinliklerin sağlığım için yararlı olduğunun farkındayım.	5	4	3	2	1
10	Beden eğitimi dersinde öğrendiğim etkinliklerin okul dışında yararlı etkileri olduğunu bilirim.	5	4	3	2	1

EK-3: Veri Toplama Araçları Kullanım İzinleri

Gönderen: sinan ugras <sinanugras@gmail.com>

Gönderildi: 12 Ocak 2021 Salı 15:24

Kime: aziz kılıç <turune_mumham@hotmail.com>

Konu: Re: İLGİ ÖLÇEĞİ İZNI

Ölçeği kullanmanızdan memnuniyet duyarım. İyi çalışmalar

Dr. Sinan UĞRAŞ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü

12 Oca 2021 Salı 14:52 tarihinde aziz kılıç <turune_mumham@hotmail.com> şunu yazdı:

MERHABA HOCAM, BEN AZİZ KILIÇ BOZOK ÜNİVERSİTESİNDE YÜKSEK LİSANS YAPMAKTAYIM.
YÜKSEK LİSANS TEZİMDE İLGİ ÖLÇEĞİNİZİ KULLANMAK İÇİN İZNİNİZİ RİCA EDİYORUM.
TEŞEKKÜR EDERİM.
İYİ ÇALIŞMALAR.

Gönderen: mehmet akif yücekaya <yucekayaakif@gmail.com>

Gönderildi: 2 Mayıs 2021 Pazar 18:56

Kime: aziz kılıç <turune_mumham@hotmail.com>

Konu: Re: değer ölçeği izni

tabiki kullanabilirsiniz hocam memnuniyetle.

aziz kılıç <turune_mumham@hotmail.com>, 2 May 2021 Paz, 14:17 tarihinde şunu yazdı:

MERHABA HOCAM, BEN AZİZ KILIÇ BOZOK ÜNİVERSİTESİNDE YÜKSEK LİSANS YAPMAKTAYIM.
YÜKSEK LİSANS TEZİMDE DEĞER ÖLÇEĞİNİZİ KULLANMAK İÇİN İZNİNİZİ RİCA EDİYORUM.
TEŞEKKÜR EDERİM.
İYİ ÇALIŞMALAR.

[Outlook](#)'tan gönderildi

EK-4: Etik Kurul Uygulama İzni

**T.C.
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ
ETİK KOMİSYONU
BAŞVURU DEĞERLENDİRME FORMU**

BAŞVURU BİLGİLERİ	ARAŞTIRMANIN ADI	Ormanlı öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin Beden Eğitimi ve Spor Değerlerine Fikri	
	ARAŞTIRMANIN TÜRÜ	☐ Anket/Ölçme/Okula Çalışması ☐ Gözlemsel Çalışma ☐ Niteliksel Çalışma ☐ Diğer	
	GELEN EVRAK SAYISI	E: 97967899.300.2985	
	YÜRÜTÜCÜ/DANIŞMAN (Unvan, Ad-Soyad, Kurum, Bölüm)	Dr. Öğr. Üyesi Oktay ÇOBAN Yozgat Bozok Üniversitesi	
	ARAŞTIRMACILAR (Unvan, Ad-Soyad, Kurum, Bölüm)	Aziz KILIÇ MİEİ Eğitim Bakanlığı	
VARSA	ARAŞTIRMACILAR (Unvan, Ad-Soyad, Kurum, Bölüm)		
	RAPORTÖR (Unvan, Ad-Soyad, Kurum, Bölüm, Telefon, E-Posta)		Tarih/İmza
	DEĞERLENDİRME (Unvan, Ad-Soyad, Kurum, Bölüm, Telefon, E-Posta)		Tarih/İmza

KARAR BİLGİLERİ	KARAR NO:19/05	TARİH: 17.02.2021
	Yukarıda bilgileri verilen Etik Komisyonu başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmanın gerekece, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş çalışmanın başvuru dosyasında belirtilen merkezlerde gerçekleştirilmesinde etik sakınca <u>bulunmadığına/bulunduğuna</u> karar verilmiştir.	
	Değerlendirme Sonucu	
	☒ Uygundur Düzeltme gereklidir (Açıklayınız)	
	☐ Düzeltmeleri görmek istiyoruz ☐ Düzeltmeleri görmemize gerek yok	
☐ Uygun değildir (Açıklayınız)		
Açıklama		

EK-5: Araştırma İzni

T.C.
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-68447441-199-23921
Konu : Araştırma İzni (Aziz KILIÇ)

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : Bilgi İşlem ve Eğitim Teknolojileri Şube Müdürlüğünün 05.07.2021 tarihli ve E-75048956-44-27772450 sayılı yazısı.

Enstitünüz Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Aziz KILIÇ'ın "*Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgisinin Beden Eğitimi ve Spor Değerlerine Etkisi*" başlıklı tez çalışması ile ilgili Kastamonu İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün ilgi yazısı ekte gönderilmiştir. Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Yücel GÜNEY
Rektör Yardımcısı

Ek:
1- İlgi Yazı
2- Ek-1
3- Ek-2

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : FYHK-2BIA-8V0H

Belge Doğrulama Adresi : <https://ebyssorgu.bozok.edu.tr>

Adres: Yozgat Bozok Üniversitesi Erdoğan Akdağ Kampüsü Rektörlük ve İdari

Birimler Binası, Atatürk Yolu 7. Km 66900 Yozgat

Telefon No : 3542421066

Fax No : 3542421064

e-Posta : (0354) 2421064

İnternet Adresi : <http://www.bozok.edu.tr/>

Kep Adresi : bozokuniversitesi@hs01.kep.tr

Bilgi İçin : Ayşe SERDAR

Bilgisayar İşletmeni

Dahili No:

T.C.
KASTAMONU VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-75048956-44-27772450
Konu : Araştırma İzni (Aziz KILIÇ)

05.07.2021

YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : Yozgat Bozok Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğünün 21/06/2021 tarih ve 20943 sayılı yazınız.

Yozgat Bozok Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğünün ilgi tarih ve sayılı yazınıza istinaden Yozgat Bozok Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Aziz KILIÇ'ın hazırlamış olduğu "Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgisinin Beden Eğitimi ve Spor Değerlerine Etkisi" konulu tez çalışmasını Müdürlüğümüze bağlı resmi ortaokullardaki öğrencilere 2020-2021 eğitim öğretim yılında gönüllük esasına göre kurumun eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmadan uygulaması ile ilgili Valilik Olur'u ilişikte gönderilmiştir.

Ekte gönderilen imzalı ve mühürlü anketin uygulanması hususunda;
Bilgi ve gereğini arz ederim.

Cengiz BAĞÇACIOĞLU
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek:
1-Valilik Olur'u (1 sayfa)
2-Anket Çalışması (2 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Saraçlar Mahallesi Bayındır Sokak No 8 Posta Kodu 37100

Merkez Kastamonu

Telefon No : 0 (366) 214 10 01

E-Posta: bilgisayar37@meb.gov.tr

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Bilgi için: Enis YILMAZ

Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni

İnternet Adresi: kastamonu.meb.gov.tr

Faks:3662122218

T.C.
KASTAMONU VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-75048956-44-27613629
Konu : Tez Çalışma İzni (Aziz KILIÇ)

02/07/2021

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: a) Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21/01/2020 tarihli ve 1563890 (Genelge No:2020/2) sayılı emirleri.
b) Yozgat Bozok Üniversitesinin 21/06/2021 tarih ve 21387 sayılı yazısı.

Yozgat Bozok Üniversitesinin ilgi (b) tarih ve sayılı yazısına istinaden Yozgat Bozok Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Aziz KILIÇ'ın hazırlamış olduğu "Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgisinin Beden Eğitimi ve Spor Değerlerine Etkisi" konulu tez çalışmasını Müdürlüğümüze bağlı resmi ortaokullardaki öğrencilere uygulaması ile ilgili İnceleme ve Değerlendirme Komisyon Kararı ilişikte sunulmuştur.

Yozgat Bozok Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi Aziz KILIÇ'ın hazırlamış olduğu "Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlgisinin Beden Eğitimi ve Spor Değerlerine Etkisi" konulu tez çalışmasını Müdürlüğümüze bağlı resmi ortaokullardaki öğrencilere 2020-2021 eğitim öğretim yılında gönüllülük esasına göre kurumun eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmadan uygulaması ve sonuçlarının değerlendirilmesi Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Cengiz BAHÇACIOĞLU
İl Milli Eğitim Müdürü

OLUR
Ünal KILIÇARSLAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Saraçlar Mahallesi Bayındır Sokak No 8 Posta Kodu 37100
Merkez Kastamonu
Telefon No : 0 (366) 214 10 01
E-Posta: bilgisayar37@meh.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Enis YILMAZ
Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni
İnternet Adresi: kastamonu.meb.gov.tr Faks:3662122218

ÖZGEÇMİŞ

